The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, NOVEMBER 17, 1956.

LATVIJA
AMERIKA

92./525. n-rs SESTDIEN, 1956. G. 17. NOVEMBRĪ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcijas un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

Novērs no Latvijas, Dievs, asiņu bikeri drīz!

A. Švābe

D. Miezāja speciālzīmējums L A.

Zinaīda Lazda

PAR AEN ASAMBLEJAS PREZIDENTU IEVĒLĒTS V. MĀSĒNS

BRĪVĀ PASAULE SAGĀDĀJUSI VILŠANOS APSPIESTĀM TAUTĀM

12. novembris ir Apvienoto Nāciju pilnsapulces atklāšanas diena. Tanī pašā dienā notika arī Apspiesto Eiropas Nāciju asamblejas trešās sesijas atklāšana.

Iepretim AN debesskrāpim, pie kura plīvo virkne karogu par godu tām nācijām, kas ir AN locekles, atrodas neliela divstāvu māja, kas tagad nodota AEN asamblejas rīcībā. Šis nams gan vēl nav pārbūvēts asamblejas miteklīm un tāpēc asamblejа sanāca pāris bloku tālāk, Carnegie Endowment Center telpās. Tomēr Apspiesto tautu nams šim gadījumam bija greznots 9 apspiesto tautu karogiem un lielu plakātu ar uzrakstu: „Pārtraukiet ungāru slepkavošanu".

Asamblejas pirmo sēdi atklāja un vadīja ģenerālkomitejas priekšsēdis V. Māsēns. Savā atklāšanas runā viņš starp citu teica:

„Mēs sapulcējamies laikā, kad viens no mūsu locekļiem cīnās bez palīdzības ar mūsu visu apspiedēju. Apspiestās nācijas visas savas cerības lika uz AN ietilpstošām brīvajām tautām, bet līdz šim tās mums sagādājušas tikai vilšanos. Ungāriem ir vajadzīga palīdzība cīņā pret vienu no AN locekļiem. Ir vajadzīga tāda pati rīcība, lai apturētu asinsizliešanu, kā tas notika Korejā. Bet brīvā pasaule nav izrādījusi tādu vēlēšanos aizsargāt savus sabiedrotos Austrumeiropā."

Par asamblejas ģenerālkomitejas prezidentu nākošam gadam atkal ievēlēja latviešu pārstāvi Dr. V. Māsēnu. Arī pārējos prezidija locekļus ievēlēja tos pašus — viceprezidentu G. Dimitrovu (Bulgarija) un ģenerālsekretāru B. Koste (Rumānija).

Latviešu delegācija atsevišķā sēdē par delegācijas vadītāju un ģenerālkomitejas locekli ievēlēja V. Māsēnu un par viņa vietnieku A. Klīvi. No latviešu delegācijas atsevišķās komisijās ievēlēja sekojošus locekļus: A. Bērziņu — informācijas komisijā, A. Blodnieku — sociālā, P. Egļīti — juridiskā, V. Hāznern — kultūras, A. Klīvi — politiskā un O. Rancānu — saimnieciskā.

Latviešu delegācija apspiesto tautu asamblejā

KOMITEJA LATVIJAS BRĪVĪBAI MUMS ZIŅO:

Lai saskaņā ar Apspiesto Eiropas Nāciju asamblejas statūtiem sastādītu AENA latviešu delegāciju, KLB griezās šinī jautājumā pie Latvijas diplomātiskā pārstvja Vašingtonā un Brīvās pasaules latviešu apvienības. 1956. g. 30. oktobrī Vašingtonā notika apspriede, kurā tika panākta pilnīga vienošanās par latviešu delegācijas sastāvu, kas vislabāk atspoguļo trimdas latviešu pašreizējos virzienus un bauda visplašāko morālo atbalstu. Pie delegācijas sastāva izvēles ievēroti politiskie novirzieni, konfesiju atšķirības, ģeografiskais latviešu izvietojums brīvajā pasaulē, karavīru un latviešu jaunatnes intereses, kā arī dažādi praktiski apstākļi, piem., delegātu iespēja aktīvi strādāt AENA dažādās komisijās. Bija jālevēro arī tas, ka delegācijā var būt vienīgi Latvijas pilsoņi.

IZRAUDZĪTĀS DELEGĀCIJAS SASTĀVS IR ŠĀDS:

A. Bērziņš, A. Bļodnieks, K. Dzilleja, V. Dulmanis, P. Egļītis, O. Grosvalds, V. Hazners, K. Karusa, A. Klīve, R. Liepiņš, V. Māsēns, G. Meierovics, O. Rancāns, K. Sventeckis, K. Tannis un J. Vinters.

Salīdzinjumā ar pag. gada sastāvu delegācijā vairs nav prāv. J. Ķullīša, E. Laimiņa, A. Puķītes un A. Gobiņa. No jauna nākuši klāt V. Hazners, K. Karusa, K. Sventeckis un J. Vinters.

KRIEVI DEPORTĒ UNGĀRUS

Vīnē. Tas, ko Staļins darīja nakts tumšā, „jaunā" Padomju Savienības valdība nekautrējas darīt galšā dienas laikā visas pasaules acu priekšā. Šīs nedēļas vidū Ungārijas leļļu valdība Budapeštas radiofonā ziņoja, ka padomju armija — nolūkā pilnīgi sagraut ungāru nacionālistu sacelšanās palieku — uzsākusi ungāru deportēšanu uz austrumiem.

NOVEMBRA VĒJOS

Seno Latvijas varoņu ēnas
Mūžīgas ceļas, pār ūdeņiem iet.
Zobeni zvīļo, šķind bruņas rēnas,
Mēness, mākoņos nobēdzis, riet.

Latvijas naktī varoņi ceļas,
Sudraba zīmes atvaros met.
Ja tava dvēsele šaubīga dzejas,
Vēro, kur varoņu ēnas ved.

— Meklē tās siltu dzīvības lāsi,
Tavu sirdi, kur Latvija dus,
Pēdējo ziedu un pēdējo lāsi,
Varoni jaunu, kas paslēpies klus.

Veļukalns atveras, Velaine runā,
Kritušie, stāvu cēlušies, kliedz:
Mūsu mocekļu asiņu dunā
Pacelsies atkal brīvības zieds!

Seno Latvijas varoņu ēnas
Sadrebot baigas zem ūdeņiem nirst,
Dzelmes atveras tumšas un lēnas
Mūžīgi dzīviem, kas nenomirst.

Varoņi parādās pusnakšu mijās,
Varoņi atkal mūžībā gulst;
Paslēpjas dzelmēs, paslēpjas krijās,
Dzīvību meklē, kas nesamulst.

MŪSU DAĻA

18. NOVEMBRA PĀRDOMĀM

Nekad nav tik grūti kā tad, kad garā, bezcerīgā veļu naktī pazib žilbīga cerību zvaigzne, kas, mirkli uzliesmojusi debesu malā, tikpat ātri atkal nodziest. Tad bezspēkā klēpī noslīd lūgšanā saliktās rokas, elsās sabrūk stiprākie pleci, un nakts šķiet vēl daudz baigāki dziļa, tumša un bezgalīga.

Mēs, šādu brīnuma zīmi pie apvāršņa ieraudzījuši, notrīsam bailēs un ilgās — cik gan gaiša tā būs, cik stipri degs, un cik ilgi tā metīs atblāzmu mūsu vaigā?

Ak, mēs jau zinām, kādēļ tai ir tik sārts spožums, un kādēļ tik garas ir ēnas, kas slīd aiz tās . . . Šī cerību zvaigzne ir mazgāta karstās ticētāju asinīs, tā ir spodrināta ar jaunu siržu nerimtīgo ticību, pēdējo elpas vilcienu izdvešot, un garas aiz tās velkas sievu un bāriņu ēnas, kas apraud savus varoņus. —

Bet kādu mums Dievs lēmis daļu šai bezcerīgo cerību laikā? Vai lēmis klēpī saliktām rokām noraudzīties citu ciešanās? Lēmis bezspēkā klusēt, kamēr citi mūsu vietā izlaiž savu pēdējo nāves gārdzienu, izmisuma saucienu pēc palīdzības?

Grūta un kauna pilna ir mūsu daļa. — dažam varbūt vēl grūtāka, nekā degošā naidā mirt kailām krūtīm pret tanku ugunīm stājoties, bet kādām gan domām lai pieminam šais dienās tos, kas savās ilgu gadu izraudātajās acīs nedrīkst ļaut parādīties pat gaišai prieka asarai?

Jā, ko lai izjūt tie, kas šo gaišo cerību zvaigzni gaidījuši jau tik ilgus tumšus gadus, un kuŗas pēkšņo liesmojumu nespēj viņu skatam noslēpt nekādu cietumu un žogu sienas?

Ko lai saka tie,redzot šo zvaigzni atkal tumsā ienirstam? Un ko tie lai domā par mums, ko lai gaida vairs no nākamām dienām?

Mūsu izmisums un naids lai tādēļ neplosās kailās sienās, un mūsu apvaldītais spēks lai neizlīst uz tukšām dzirnavām. Jo novembŗa nakts gaišā zvaigzne, kas mūsu tautai reiz atausa pirms 38 gadiem, savu gaismu nav zaudējusi, kaut arī aiz mākoņu grēdām rakta. Viņa mums jāsilda savas ticības elpā, viņa mums jāglabā savu siržu spēkā, savu asiņu nemieru nepārdodot lēti.

Jo sava ticība, savs spēks, savs nemiers un drosme mums jāliek ķīlā par mūsu novembŗa zvaigznes jaunu mirdzēšanu, mūsu brīvības daļas atdošanu tiem, kas gaida tās atnākšanu tumsas naktī.

I. V.

PRESES KONFERENCE AR Dr. V. MĀSĒNU

Sakarā ar Eiropas Apspiesto tautu asamblejas pr-ža Dr. V. Māsēna iernšanos Toronto, LNAK rūpējusies par preses konferences sasaukšanu, kuŗā piedalīsies kā latviešu, tā arī kanadiešu laikrakstu pārstāvji. Cik paredzams, preses konference notiks sestdien, 17. novembrī.

Šai pašā dienā plkst. 3 p.p. Dr. V. Māsēnam būs apspriede ar Apspiesto tautu sadarbības ligas Kanadā pārstāvjiem.

Kā jau ziņojām, 18. novembrī, pl. 10 rītā Sv. Andreja baznīcā ar Dr. V. Māsēna piedalīšanos notiks paplašināta LNAK valdes sēde, kuŗā aicināti piedalīties visu organizāciju pārstāvji un interesenti.

LNAK PĀRSTĀVJI PIE KANADAS VALDĪBAS LOCEKĻIEM

LNAK valdes pr. A. Svenne un Immigrāzijas noz. vadītājs I. Andrejsons šais dienās piedalījušies vairākās apspriedēs un informātīva rakstura sanāksmēs ple Kanadas valdības locekļiem, kā immigrācijas ministra J. Pikersgila, finanču ministra Y. Harrisa un St. Lorānam par godu rīkotajā pieņemšanā. Kā paskaidrojis finanču ministrs, visas bažas par to, ka Kanadai varētu draudēt saimnieciska krize, ir veltas, un valdība rūpējas par to, lai laikus novērstu mazākos draudus.

Immigrācijas ministrs J. Pikersgils jaunkanadiešu pārstāvjus savukārt iepazīstināja ar valdības politiku dažos aktuālos jautājumos, kā par vecuma pensiju izmaksas likuma grozīšanas ierosinājumu, immigrantu izredzēm u. t. t.

Immigrācijas veicināšanai jau tuvākā nākotnē uz Vāciju dosies grupa valdības pārstāvju, lai iepazītos uz vietas ar tur palikušo bēgļu stāvokli un dotu tiem iespējas izceļot uz Kanadu. Iespējams, ka jau tuvākā nākotnē varēs izceļot arī tādi kandidāti, kam līdz šim vājas veselības dēļ tas nebija iespējams.

Interesanti piezīmēt, kā paskaidro min. Pikersgils, Kanadas valdība atvērusi jaunus immigrācijas veicināšanas birojus Irijā un Skotijā un citās britu zemēs, bet — Itālijā līdzīgai iestādei aizliegts strādāt virsstundas . . .

KRIZE SAASINĀS

PIEAUG KREMĻA IEJAUKŠANĀS BRIESMAS VIDĒJOS AUSTRUMOS

ĒĢIPTES PREZIDENTS NĀSERS PIEPRASA PADOMJU „BRĪVPRĀTĪGO" SŪTĪŠANU UZ ĒĢIPTI

Londonā. Šīs nedēļas vidū Padomju Savienības valdība lika saprast, ka, gadījumā, ja angļu, franču un izraēliešu spēki kavēsies izvākties no Ēģiptes territorijas, tā nestāsies ceļā savu „brīvprātīgo" braukšanai uz Vidējiem Austrumiem. Spriežot pēc Ēģiptes sūtņa El Konija informācijas Maskavā, braukšanai uz Ēģipti pieteikušies 50.000 līdz 250.000 krievu, 250.000 „brīvprātīgo" nosūtīšanu uz Ēģipti. Tikai pirms pāris dienām Padomju Savienības valdība lika saprast, ka, gadījumā, ja angļu, franču un izraēliešu spēki kavēsies izvākties no Ēģiptes territorijas, tā nestāsies ceļā savu „brīvprātīgo" braukšanai uz Vidējiem Austrumiem. Spriežot pēc Ēģiptes sūtņa El Konija informācijas Maskavā, braukšanai uz Ēģipti pieteikušies 50.000 līdz 250.000 krievu, 250.000 „brīvprātīgo" nosūtīšanu uz Ēģiptiniešu un 65.000 indonēziešu.

SAV. VALSTIS STĀSIES CEĻĀ KRIEVU UN ĶĪNIEŠU „BRĪVPRĀTĪGO" SŪTĪŠANAI UZ VIDĒJIEM AUSTRUMIEM

Eizenhauers sola Apvienotajām Nācijām Savienoto Valstu atbalstu krievu un ķīniešu „brīvprātīgo" atturēšanai no Vidējiem Austrumiem.

Vašingtonā. Padomju Savienības draudiem sūtīt ieročus un „brīvprātīgos" uz Ēģipti talkā prezidentam Naseram kļūstot par daudz skaļiem, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers atzina par nepieciešamu komentēt šo jautājumu savā pēdējā preses konferencē Vašingtonā. Prezidents Eizenhauers sacīja, ka Apvienoto Nāciju un līdz ar to Sav. Valstu, pienākums būtu raudzīties, lai piedraudētā Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas „brīvprātīgo" iejaukšanās Vidējos Austrumos tiktu aizkavēta. Žurnālistu vaicāts, prezidents atteicās sīkāk paskaidrot, kādā veidā komūnistu „brīvprātīgie" būtu atturami no iefiltrēšanās Vidējos Austrumos; viņš teica, ka tas atkarāsies no apstākļiem. Tai pašā laikā **prezidents nekavējās aizrādīt, ka Apvienoto Nāciju charta nebūt nav ierobežota tikai ar rezolūciju pieņemšanu vien . . . un vienā gadījumā tas jau ir ticis pierādīts. Prezidenta Eizenhauera pieminētais gadījums ir Korejas karš**, kur Apvienotās Nācijās nevis ar rezolūcijām pie zaļā galda, bet gan ieročiem rokā, stājās pretī komūnistu agresijai.

Atbildot uz žurnālistu jautājumiem attiecībā uz pašreizējo politisko stāvokli, prezidents Eizenhauers uzsvēra sekojošo:

1. Pašreiz nav īstais laiks, lai sastaptos ar Padomju Savienības valdības galvām — vispirms jādod iespēja Apvienotajām Nācijām likvidēt Vidējo Austrumu krizi.
2. Uz laiku būtu jāatliek arī trīs Rietumu lielvalstu valdību galvu konference, lai gan (Eizenhauers atzīst), ka, Vidējo Austrumu krizei likvidējoties, Sav. Valstu, Anglijas un Francijas savstarpējām saitēm jākļūst ciešākām kā jebkad.
3. Sav. Valstis ir gatavas garantēt pastāvīgas robežas Vidējos Austrumos, kā arī saimniecisko palīdzību tiklab arabu valstīm kā Izraēlai — bet šādai Sav. Valstu palīdzībai būtu jābūt daļai Vidējo Austrumu jautājuma atrisinājumā.

ARĪ ĀZIJAS NEITRĀLIE PROTESTĒ

Jaundelhi. Āzijas neitrālo valstu pārsteidzoši noteiktā nostāja pret Padomju Savienību izpaudās Indijas, Burmas, Indonēzijas un Ceilonas ministru prezidentu deklarācijā Jaundelhi, pieprasot ātru padomju karaspēka izvākšanu no Ungārijas. Ministru prezidenti atzina, ka katrai valstij pienākas tiesība izlemt pašai savu likteni bez ārēja spiediena.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

TĀ BIJA UZTICĪBA

Pirms 38 gadiem pārveidotajā Eiropas politiskajā kartē, kas 1. pasaules karā bija sapostīta un saraustīta, starp jaunajām nacionālvalstīm vēsture iezīmēja arī brīvo Latviju. Tā nebija nejaušība, ka latviešu tauta kļuva suverēna, bet gan brīvības dziņas izraisīto cīņu neaizkavējams gala iznākums.

Svešnieku pārspēkā vajātas, mūsu brīvo senču ciltis 13. g. s. gan zaudēja politisko neatkarību, bet gara brīvību, tāpat kā tagad komūnisma jūgā, tām nespēja izdeldēt neviens. Kopš tā laika pagāja seši gari gadu simteņi, kuŗos verdzībā mainījās latviešu audzes, taču nacionālā apziņa tautas dvēselē, kā pelnos paslēpusies dzirksts — neizdzisa. Un kad 19. g. s. nāca jaunie laiki, Atmodas laikmeta pravieši atdzīrta no verdzības pelniem, latviešu brīvības dzirksts sāka kvēlot no jauna, gadu tecējumā un pārdzīvojumos uzliesmojot tik spilgti, ka to nespēja apdzēst ne bolševiku, nedz Bermonta karapulki.

Uzticība savai tautai ir dižena cilvēka augstākās vērtības pazīme. Un liktenīgajās dienās 1918. g. kad uz monarchiju drupām veidojās jaunas valstis, arī latviešiem netrūka vīru, kam kalpošana savai tautai bija ne tikai dižens, bet gan svēts pienākums. Šo vīru ierosmē nodibinājās Latvijas tautas padome, kas 18. novembrī Rīgā svinīgā sēdē proklamēja Latviju par neatkarīgu demokratisku republiku. Un tā, vairāk nekā pēc 600 gadiem latvieši pirmoreiz tika apvienoti politiskā vienībā savas zemes ģeografiskajās un etnografiskajās robežās — latvieši kļuva neatkarīga tauta.

Taču 18. novembŗa deklarācija bija tikai juridisks akts, ar ko no tautas rokām formāli nokratīja svešnieku virskundzības važas. Un tieši tas bija izaicinājums mūsu tautas ienaidniekiem, kuŗi nu uzbruka no austrumiem un rietumiem. Bolševiki ielauzās jaunajā valstī, lai tautu iekārtu sarkanās verdzības važās, bet vācu muižnieki centās to nospiest atpakaļ savā kalpībā. Arī pati tauta vēl nebija organizēta, lai stātos pretim milzīgajiem labi bruņoto ienaidnieku pulkiem. Viss bija jāsāk no gala, jādara lielā steigā un nelokāmā apņēmībā. Pagaidu valdība ar min. prez. K. Ulmani arī sāka rīkoties kara izpostītajā zemē, kur nebija ne naudas līdzekļu, ne kaŗavīru, nedz apbruņojuma: bija tikai vadošo vīru ticība un uzticība tautai un tās ideāliem. Bet drīz talkā nāca arī leģendārais plkv. O. Kalpaks, kas uzņēmās armijas organizēšanu un vadību.

Un tā šie divi nelokāmie vīri, cits cita uzticīgo balstīti, sāka pārvarēt chaosu: viens veidoja valsts pārvaldi, otrs — pulcināja vīrus cīņai par tēvzemi. Viņu ugunīgie vārdi un pašaizliedzīgie darbi arvien vairāk sāka atbalsoties tautas masās, radot jaunus uzticīgo un ticīgo pulkus. Kad pirmais virspavēlnieks O. Kalpaks nolika savu dzīvību uz tēvzemes brīvības altāŗa, viņa vietā stājās plkv. J. Balodis. Uzticīgo rindas pieauga un spēki brieda — valsts atbrīvošanas cīņas pret pārspēku iegāja tautai labvēlīgā posmā: 2 gadu laikā asiņainajās cīņās bija veikts, kā sākumā likās, nelespējamais. Tā īstenojās 18. novembŗa deklarācija - arī faktiski Latvija kļuva brīva un neatkarīga valsts, ko atzina visā pasaulē.

Kas tad bija šis pārcilvēcīgais spēks, kas valsts vadību un tautu aiz tās noveda pie uzvaras? — Tā bija uzticība! Uzticība ietver sevī nacionālo pašapziņu, pienākuma apziņu, brīvības alkas un ziedošanās gribu. Un šie ir tie gara diženības elementi, kas vienkāršu mirstīgo pārvērš varonī un viņa sapņus īstenībā, kad sasniedzami lieli mērķi cīņā par tautas brīvību un tās labāku nākotni.

Svinot savas valsts 38. dzimšanas dienu svešumā, pieminot atbrīvošanas cīņu laikā kritušos un vēl dzīvos varoņus, patnrēsim prātā viņu patriotisma augstāko bausli: Esi uzticīgs un kalpo savai tautai, tad tu būsi pilnvērtīgs cilvēks zemes virsū un tava tauta dzīvos mūžīgi.

J. Vītols

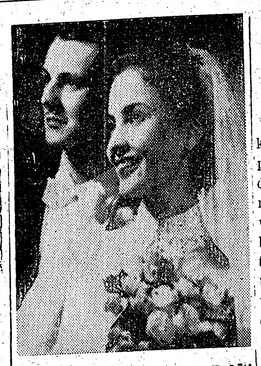

Ausmu Sūngali un Henriņu Puķīti salaulāja māc. A. Čops š. g. 10. novembrī Sv. Andreja baznīcā Toronto. Foto A. Jānītis

Elgu Gustiņu un Vili Dāboliņu salaulāja māc. Ed. Pavasars Sv. Trīsvienības baznīcā Hamiltonā Ainas Mačarnieks foto

RISBERGA FABRIKA SĀKUSI DARBOTIES

Latviešu būvuzņēmējam Jānim Risbergam piederošā ģipša plākšņu fabrika New Haven, Conn., sākusi darboties un jau laidusi ražojumus tirgū. Šis uzņēmums — Connecticut Adamant Plaster Co. pastāv apm. 100 gadu. Pārkārtotājā uzņēmumā nodarbināti daudzi latvieši kā vadībā, tā arī kā strādnieki. Paredzēts uzņēmuma darbību vēl paplašināt.

J. Risbergam pieder arī daži citi būvmateriālu ražošanas un tirdzniecības uzņēmumi Longailendā pie Nujorkas.

ZINAIDU ŠĶĒLI, Antona m., meklē Margareta Bikis Latvijā.

TOREIZ UN TAGAD

LATVIJAS REPUBLIKAS PROKLAMĒŠANAS ATCEREI

Ik gadus 18. novembrī gandrīz katrs tautietis kavējas atmiņās un pārdomās par tiem apstākļiem, kādos dzima Latvijas demokratiskā republika. Tām ir sava nozīme latviešu tagadējos centienos un cerībās, īpaši to personu, kas pesimistiski noskaņotas, varbūt, pat atmetušas jau ar roku tai zemei, kur viņas izaugušas par priekšzīmīgām darba darītājām un tikotājām pēc garīgām vērtībām.

Latvijas brīvvalsts proklamēšana un aizstāvēšana arī varēja notikt tikai gara pasaules ietekmē, jo zeme kaŗa laikā bija izpostīta un Daugavas krastos, kā arī dažās citās vietās visas ēkas no zemes virus noslaucītas. Lielas zemes platības bija atmatā, un tās apstrādātāji, pazaudējuši visu saimniecisko iekārtu, centās saglabāt savu dzīvību bēgļu gaitās, kas ne vienmēr izdevās. Kam liktenis bija lēmis palikt savā dzīves vietā, tiem okupanti uzlika smagas nastas materiālā zīņā. Viņiem bija arī jāvēro, ka vācieši sūtīja uz savu dzimteni Latvijā ražotās mantas.

Galvu augsti bija pacēluši Baltijas muižnieki. Viņi jau bija izplānojuši savas varas nostiprināšanu zemē un tikai gaidīja izdevīgu brīdi, lai par to paziņotu atklātībai. Viņu tautas brāļi šos plānus atbalstīja un jau skaitīja zemnieku saimniecības, kuŗas varēs nodot Vācijas lauksaimniekiem. Vispāri latvju tautas saimniecība bija sagrauta, un maz bija cerību, ka viņai būs jārūpējas par tās atjaunošanu.

Nebija arī draugu plašajā pasaulē, kas varētu pacelt balsi par labu latvju tautai. Ja kāda valsts bija ar mieru atzīt tās politisko patstāvību, tad tikai de facto, jo Sabiedrotās Valstis vēl cerēja saglabāt saimnieciskās saites ar Krieviju, kas tām agrāk bija loti izdevīgas un arī kaŗā novājinātām varēja labi noderēt. Mazs saules stariņš riebi tumos bija iespīdējis par labu latvju tautai. Tie bija veco strēlnieku varoņdarbi kaujās pret vāciešiem. Bet arī tie palika vēsāki, jo strēlnieki vairumā bija aizgājuši pie komūnistiem uz Krieviju. Sūtņu citās valstīs Latvijai tad vēl nebija. Tur tā vēl bija maz pazīstama. Ja tās pazina Rīgu, tad bija pārliecinātas, ka tur dzīvo vācieši un krievi. Nekādu preču tām viņa arī tad vēl nevarēja piedāvāt. Latviešiem nebija pieredzes politikā laukā. Ministru prezidents K. Ulmanis kādā apcerējumā žēlojās, ka neesot skolu ministru sagatavošanai, kādas esot skolotāju apmācīšanai.

Tomēr latvju tautas vitālais spēks un diezgan augstais kultūras līmenis turējās. To pazina viņas labākie un aktīvākie locekļi, kam nebija svešas tautas ilgas pēc politiskās neatkarības. Par tām pagājušā gadu simteņa 70 gados jau dzejoja Auseklis. Valstiskā neatkarība un muižu sadalīšana bezzemniekiem tika atklāti pieprasīta 1905. g. Kopš tā laika tautas kultūrālā attīstība bija strauji gājusi uz priekšu. Līdz ar to tiesības uz politisko neatkarību latvju tautai bija nobriedušas, un bija vajadzīga tikai drosme proklamēt savu valsti. Un tās netrūka tā laika aktīvākiem tautiešiem. Latvijas demokratiskās republikas proklamēšana ir viņu nopelns. Un viņi nebija maldījušies, uzticēdamies savas tautas politiskajam briedumam. Tauta viņu drosmi attaisnoja pilnā mērā — politiskās neatkarības 22 gados ir tādi sasniegumi visās kultūras nozarēs, ka pat citu un pie tam veco valstu pilsoņi to apbrīno.

Līdz ar to tagad mēs viņiem neesam vairs tabula rasa — balts papīrs. Viņi ir lietojuši mūsu tautas ražotās vērtības, dzirdējuši mūsu dziedoņus un koŗus, iepazinušies ar mūsu komponistu un citu mākslinieku darbiem, apbrīnojuši mūsu dailamatnieku ražojumus, tautas tērpus, dejas un citu. Ar savu veiklību un kārtību darbā latvju trimdinieki visās zemēs vērš uz sevi uzmanību. Zinātnieki un citi kvalificētie darba darītāji iegūst sev praktizēšanas tiesības visās darba nozarēs. Ar savu darbu viņi ne tikai nostājas līdzās veco valstu pilsoņiem, bet bieži vien tos pārspēj un kuplina zinātnisko sasniegumu pūru. Bērni un jaunieši visu tipu skolās iet pirmās rindās un iegūst atzinības balvas. Latvijas diplomātiskie pārstāvji reprezentē de iure eksistējošo demokratiskos republiku, seko starptautiskiem notikumiem un allaž atgādina Rietumu demokratijām par bolševiku neatbilstošajamo rīcību un nepieciešamību atjaunot latvju tautas politisko neatkarību. Trimdinieku organizācijas atbalsta sūtņu darbu, informē brīvo pasauli par latviešiem nodarīto pārestību un ar savu aktīvitāti, sakaŗu uzturēšanu savā starpā un rūpēm par tautas dzīvā spēka un kultūras līmeņa saglabāšanu liecina par latvju tautas organizatoriskām spējām, kā arī viņas sasniegumiem dažādās kultūras nozarēs. Latvju politiskiem darbiniekiem tagad ir arī sava pieredze.

Mīnētai latviešu aktīvitātei trimdā ir panākumi: visās zemēs dažas vietējās organizācijas un vairāki politiskie darbinieki interesējas par mūsu tautu un valsti; ASV pat likumdošanas iestāde nodibināja komiteju ar Kerstenu priekšgalā komūnistu rīcības noskaidrošanai Baltijas valstīs. Tā savu darbu ir veikusi un atzinusi Baltijas emigrantu raksturoto bolševiku rīcību par atbilstošu patiesībai, kā arī ierosinājusi diplomātisko sakaru pārtraukšanu ar Padomju Savienību.

Katrā ziņā latvju tautas tagadējais starptautiskais stāvoklis nav līdzīgs tam, kāds tas bija 1918. gadā. Šinī ziņā mēs varam būt optimisti un ar labām izredzēm skatīties nākotnē. Protams, ir arī savi minusi, kas vājina optimismu. Pirmkārt, Pad. Savienība militāri tagad ir daudz stiprāka nekā Latvijas brīvvalsts tapšanas laikā, lai gan tai arī tagad ir savas rūpes, jo satelitu valstis raisās vaļā no viņas aizbildniecības un pat ķeras pie ieročiem. Otrkārt, izkaisītie pa plašo pasauli tautieši visi neatgriezīses atjaunotā brīvvalstī, un, treškārt, tautiešu stāvoklis dzimtenē rada bažas. Bet šie minusi nav izšķirīgs faktors brīvvalsts atjaunošanā un tautas kultūras līmeņa celšanā. Brīvajām nācijām kopīgiem spēkiem reiz jāizbeidz cilvēces maldināšana un mulķošana, kultūras graušana, ticības zaimošana un iedzīvotāju masu iznīcināšana pēc bolševiku diktāta, kas pēc pēdējiem notikumiem Ungārijā pat aklam ir skaidra. Tad arī latvju tautai atspīdēs brīvības saule. Novērojumi, piedzīvojumi un jaunieģūtās zināšanas Amerikā, Austrālijā un citās zemēs atjaunotai Latvijas brīvvalstij garantē strauju kalnā kāpšanu saimniecībā un garīgās kultūras laukā.

Komūnisms un tā reālizēšana Padomju Savienībā un citur ir jau atmaskoti. Pat strādnieki sāk no tā novērsties, tanīs zemēs, kur viņiem ir bijusi izdevība pārliecināties, ko kollektīvā saimniecība ir devusi, nemaz nerunājot par reliģiju, zinātni un mākslu. Cilvēku nivelēšanās nevar veicināt nevienas kultūras nozares attīstību. Privātā iniciātīva un atsevišķas personas dotumu izkopšana ir kultūras attīstības stūrakmeņi. Bet uz tiem tautas var balstīties tikai brīvajās zemēs. Lai dzīvo brīvība, lai dzīvo brīvā Latvija!

P. Dreimanis

Valsts svētku akts Sestdienas skolā

TLB sestdienas skolas 18. novembŗa akts notiks 17. nov. pl. 11 rītā Sv. Andreja baznīcas zālē. Programmā paredzēti skolēnu priekšnesumi. Bērnu vecāki un skolas labvēļi laipni lūgti piedalīties.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave., Toronto

LASĪTĀJU vēstules

KĀDĒĻ NAV IEVĒROTA TRESDAĻA TAUTAS?

Laikraksta Latvija Amerikā red.:

Cienījamās literātes B. Šenkēvičas 10. novembŗa raksta „Atmodas laikmeta sākuma 100 gadu atcerei" nolūks, kā redzams, ir sniegt īsu atskatu par latviešu kultūras sākumiem un „lai jaunatne redz un mācās".

Bet, manuprāt, var nopietni iebilst pret cienījamās autores visai novecojušos pieeju mūsu, kā kristīgās tautas, vēsturei, un ka jaunatnei tur būs gaužām maz ko mācīties. Pirmkārt: ne jau biskaps Alberts savā laikā ir nācis, lai slepkavotu lībiešus un latgaļus, bet gan lai tos no pagānisma pievērstu kristietībai. It visas konfesijas, kā agrāk, tā tagad, kā katoļi, tā protestanti, pievērš lielu uzmanību misiju darbam pagānu tautās.

Nenoliedzami, laika secībā starp Zobenbrāļu un Vācu ordeni no vienas puses un latviešu ciltīm no otras puses izraisījās jo asiņainas cīņas, bet to cēlonis nebija vis kristīšana ar uguni un zobenu, bet gan Kristus ticību pieņēmušo aizstāvēšana pret pagānu uzbrukumiem. Ka latviešu ciltis nebija tikai nevainīgi jēri un krustakaŗotāji tikai plēsīgi vilki, tas arī skaidrs. Atskaņu un Indrika chronika visai bieži runā arī par latviešu nežēlību. Tas nav seviški gudri, runājot par vēsturiskiem faktiem, pie tam tik seniem, izcelt vienu pusi un otro pilnīgi noklusēt. Indrika (latvietis, katoļu garīdznieks) un Atskaņu chroniku kā galveno 12. un 13. g. s. Latvijas vēstures avotu, iespējams lasīt un saprast arī objektīvi domājošiem zinātniekiem (skat. Dr. P. Cirsis, S. J., Kristīšana ar uguni un zobenu, Dzimtenes Balss, 5./55. g. — 10./56. g.). Protams chronisti min vairākus gadījumus, kad krustnešī ir uzvedušies neattaisnojami un par savu nekorrekto rīcību (piem. pret Mežotnes bajāriem) saņēmuši rājienu no viņu augstākās priekšniecības — pāvesta (Honorijs 3. un c.).

Otrkārt: pieskaŗoties autores domai par Atmodas laikmetu, ar rūgtumu jakonstatē, ka taisni laikā, kad Vidzemē un Kurzemē darbojās simti Irlavas un Vaikas skolotāju semināru sagatavoti pašaizliedzīgi latviešu sabiedriski darbinieki un skolotāji, zem smaga krievu zābaka smaka austrumu latvieši: bez tiesībām iepirkt zemi, lasīt latiņu burtiem iespiestās latviešu grāmatas, lūgšanu grāmatas ieskaitot; skološanas iespēju latviešu vadītās skolās nekādu, jo skolotājs latvietis — katolis: absurds — ar likumu noliegta profesija toreizējā Vitebskas guberņā. Diemžēl, sakarā ar lielo spiedienu — pārkrievošanu — latgaliešī, bez rietumlatviešu vadītāju darbinieku palīdzības, var savu Atmodas laiku skaitīt tikai kopš 20. g. mijas (tātad ar 50 gadu, apm. divu paaudžu novēlošanos), kad leģendārā Pētera Miglenieka gara mantinieki: Fr. Trasūns, mons. N. Rancāns, Fr. Kemps u. c., kuŗi bija skolojušies gan Jelgavā, Rīgā, gan Pēterpilī, uzsāka latviskās apziņas modināšanu gara tumsas nomāktajiem tautas brāļiem.

Ir nepiedodami runāt par latviešu nacionāli - politiski - kultūrālo vēsturi, izejot tikai no Kurzemes un Vidzemes notikumiem. Ir nepiedodami runāt par Tautas atmodu, garīgo augšanu, un tanī pašā laikā noklusēt par trešdaļu tautas, kas piespiesta pie zemes saimnieciski un kultūrāli, par politiku nemaz nerunājot, līdz verga stāvoklim.

A. Kivlenieks

LIKTENĪGIE UN M

SŪTŅA PROF. A. SE
KLĪVLENDĀ 1956. GA

Gals pēckaŗa laikmetam

Visu visādos veidos un variantos avīzes un augsti atbildīgi vīri saka, ka pagājušā oktobŗa mēneša notikumi iezīmējot galu veselam laikmetam, tā saucamam pēckaŗa laikmetam.

Seviški glaimojoši visumā šie raksturojumi nav, un tas nu mums, baltiešiem, varētu būt zināms gandarījums, jo mēs esam visvairāk cietušo skaitā. Ja man personīgi būtu atļauts raksturot šos apm. 10 gadus, es teiktu, ka pasaules mērogā ir beidzot pagājusi valjā tā dziļā, visādu infekciju pilnā rēta, kuŗa šajos gados bija pārklāta ar kādu māksliģu plēvi, daudzo, pat nebeidzamo miera daudzināšanas runu veidā. Cilvēks, kas būtu grībējis iedomāties, ka šī cilvēces briesmīgā rēta ir sākusi sadzīt, pēdējo notikumu gaismā būs varējis pārliecināties, cik īsredzīgs viņš bijis, vai cik liels viņš bijis tā saucamā wishful thinking mednieks.

Viena no raksturīgākājām un smagākajām formulām pieder pašreizējam Polijas vadošam vīram, nacionālkomūnistam Gomulkam: „Kauss ir pilns, to vairs nevar pārpildīt ar nesodītiem noziegumiem." Četrus gadus čekas cietumā sēdēdams, viņš būs šo un to no proletāriskās diktatūras metodēm redzējis un uz savas ādas izjutis.

Izrādas, Ungārijas notikumus vērojot, ka pilns ir bijis tikai pacietības kauss, ne jau noziegumu. Un tālu vēl nav pilns asins kauss. Tāda reizēm izskatās cilvēces vēsture.

Revolūcionārā eksplozija

No kāda labi informēta avota Ungārijas aspiānās revolūcijas dienās dzirdēju šādu ziņu: Galvenā nelaime revolūcionāriem esot tā, ka viņiem neesot vienotas vadības. Revolūcija esot lielā mērā spontāna. Tāpat tas bija ir Poznaņā, ir Berlīnē (1953. g.).

No cīņu taktiskās vadības viedokļa šis apstāklis ir liels, varbūt pat liktenīgs trūkums, kas var it drīz novest pie traģiskām sekām, bet no tautas psīchikas, t. i. pārdzīvojumu un izjūtu viedokļa, šim faktam var piemist dabas elementu aklais jeb stichiiskais spēks. Tai milzīgajai bruņotajai varai, pret kuŗu tik pēkšņi, tik spontāni, sacelas tautu īgnums un dusmas, šai varai nav grūti sakaut neorganizēto pūli, bet grūti, loti grūti to uzvarēt. Paliekami uzvarēt.

Boļševiki, proletāriskās diktatūras lielmeistari, ar saviem ienaidniekiem lielas ceremonijas netaisa. Lai kam tas zināms, tad nu gan mums, baltiešiem, paskaidrojumi ir pilnīgi lieki. Mūsu laikmeta Jānis Briesmīgais, t. i. Staļins — un nezinu es, kuŗš nu kuŗu pārspējis — bija pratis ar savas visvarenās rokas mājienu iznīcināt mazākās etniskās vienības Kaukaza kalnos (savā dzimtenē), Krimā, pie Volgas, viņš, ja gribam ticēt viņa kādreizējā pavēļu īstenotāja Ukraiņas slaktiņos — Chruščeva — vārdiem (slavenajā 20. Komūnistu kongresā), esot pat tīri vai grībējis deportēt visu ukraiņu tautu, bet tās apm. 3 miljonu desmiti tomēr izrādījušies par daudziem, un tā lietas aprobežojušās „vienīgi" ar daža miljonu nosūtīšanu uz viņpasauli.

Un ar visu to, ar citiem vārdiem: labi apzinoties, kas viņus gaida, vācu, pol. un ungāru vīri un sievas, it sevišķi jaunieši, ar plikām rokām, ar rungām un cītādiem, ar atļauju sacīt, ieročiem, metās virsū krievu tankiem. Pusaudži un pat bērni, pat jaunas meitenes, centās rīkoties ar nezin kur sadabūtām šautenēm un rokas granātām. Un cik viņu aizgāja bojā, cik tika sakroploti uz visu mūžu. Kā skan varenie mūsu dzejnieka vārdi:

Daudz jaunas sirdis pukstēt rims,
Daudz zaļokšņi stāvi nemaņā līms.

Kad agrāk tika izteiktas domas, ka iznāma situācijas sakustēšanās varētu nākt no monolitiskās (vienna akmens gabala) Padomju impērijas iekšienes, tad bija jādzird ierunas, ka dumpji tā sacīt, veco laiku dumpji pie tagadējiem ieročiem ir vienkāršī nefedomājama lieta. Tagad nu 1956. gada rudens, atombumbu laikmetā, ir parādījis, ka arī vēl tagad laudis māk mirt uz barikādēm kā agrākajos gados.

Padomju Krievijas koloniālā imperija

Romā, 1941. gada sākumā, t. i. pirms Vācijas un Krievijas kara man kāds toreiz dedzīgs fašists teica, ka nu taču aina esot skaidra.

KANADĀ

TORONTO

● Saimnieciesko darbinieku apvienība 10. novembrī atzīmēja 3 gadu pastāvēšanu. Par apvienības darbību runāja valdes pr-dis P. Rasiņš, apsveica LNAK valdes pr-dis A. Svenne.

Saimnieciesko darbinieku apvienība loti aktīvi atbalstījusi jauniešus, gan skolās, gan skautisma kustībā, un arī citādi daudz pūļu veltījusi sabiedriskam darbam, aktīvi atbalstot arī LNAK mērķus un nodomus. Apvienībā pašreiz ir ap 120 biedru.

● I ev. - lut. draudzes dāmu komitejas draudzes vakarā 18. novembrī pēc dievkalpojuma par 18. novembŗa notikumiem runās J. Preisbergs. Mūzikālus priekšnesumus dos komp. T. Ķeniņš (klavieres) un V. Melliņa (mecosoprāns). Tējas galds.

● Sv. Jāņa draudzes 18. novembŗa atceres vakars notiks Sv. Trīsvienības baznīcā pēc dievkalpojuma 18. novembrī. Runās V. Māsēns, piedalīsies arī konservātorijas audzēkne V. Melliņa ar dziesmām. Pie klavierēm E. Ozola - Timermane.

◍ Mācītājs A. Čops salaulājis Heinrichu Puķīti ar Ausmu Sungaili.

◍ Mācītājs A. Lūsis sācis iesvētes mācību stundas nākamajā vasarā iesvētāmiem jauniešiem. Mācības notiks mēneša 2. un 4. svētdienā pēc dievkalpojuma Sv. Jāņa baznīcā. Līdz šim pieteikušies jau 22 jaunieši.

● TLJP Lāpa rīkotais Tautas atmodas laikm. atceres vakars 10. nov., kaut gan sarīkojumu bija bagātīgi šai dienā, bija pulcinājis ap 150 klausītājus. Gandrīz visi klausītāji bija no tā sauktās „vecās paaudzes", un redzēja tikai retu jaunieti, nemaz jau nerunājot par skolu jaunatni. Rūpīgi pārdomātu un informātīvu, reizē arī saistošu, referātu par Atmodas laikmeta centieniem un darbiniekiem lasīja māc. A. Čops. Sava priekšlasījuma noslēgumā referents aizrādīja, ka arī mūsu dienās Gaismas pils draud nogrimt Burtnieku ezerā, un ar vienu lielāka rodas nepieciešamība pēc tautas praviešiem un tautas dēļiem, kas uzminētu pils vārdu.

Mūzikālos priekšnesumus šņiedza solistes E. Freimane un I. Birne un Dainas koris E. Freimanes vadībā. V. Pukats deklamēja Blaumaņa dzejoli „Mana ticība". Iespaidīgu noslēgumu vakaram deva Dainas koŗa atskaņotā Jurjāņa kantātē Tēvijai, kas aizkustināja gan klausītājus, gan arī pašus koristus. Solo partiju dziedāja I. Birne, E. Freimanes klavieŗu pavadījumā.

◍ Kārtējo mēneša latviešu katoļu dievkalpojumu — Sv. Missu 11. novembrī prāv. Dr. B. Kokins upurēja klātesošo, viņu piederīgo un visas pārējās latviešu tautas nodomā.

Spredikī prāvests pieminēja mūsu svētku akta dienu 18. novembri, bet ne vairs ar prieku, bet skumjām, jo dzimtene smok dziļā postā. Pieminot varoņus, prāvests izteica vēlējumos, kaut jel varoņu gars mājotu mūsu vidū. Viņš lika pie sirds atcerēties novembŗa mēnesī mūsu mirušos piederīgos kā tuvumā, tā dzimtenē un verdzībā, un savās lūgšanās pieminēt arī cietušos nesenajās asiņainajās sadursmēs A.-Eiropā. Dr. Kokins aicināja būt pateicīgiem Debesu Tēvam, ka Viņš mūs ir glābis no iznīcības un posta un neliekuļot mūsu trimdu kā smagšanu zem slodzēm, bet kā Dieva dotu vienreizēju iespēju savas un tautas dzīves tālākai izkopšanai.

Dievkalpojuma laikā draudze dziedāja garīgas dziesmas E. Kučinska ērģeļu pavadījumā un noslēdza ar suplikāciju — Svētais Dievs. Nākošais dievkalpojums būs 9. decembrī tai pašā vietā un laikā. **A-ks.**

◍ LABK Dārzkopības sekcijas sasauc kārtējo biedru pilnsapulci 24. novembrī, pl. 19,00 sekcijas vadītāja K. Zariņa dzīves vietā, Edwards Gardens, Lawrence Ave., E., Don Mills, Ont. Darba kārtībā: Pilnsapulces vadības vēlēšanas, valdes ziņojums, revīzijas komisijas ziņojums, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas, dažādi jautājumi un ierosinājumi. Biedri lūgti šo pilnsapulci apmeklēt iespējami kuplā skaitā. Pēc pilnsapulces turpat notiks arī dārzkopības sekcijas rīkotais Plaujas svētku sarīkojums groziņu vakara veidā, kuŗā lūgti piedalīties dārzkopības sekcijas dalībnieki, viņu ģimenes locekļi un viesi. Sarīkojuma sekcijas vadītājs K. Zariņš demonstrēs arī savus krāsu uzņēmumus no apmeklējumiem Ontario un Kvebekas provinču apstādījumos un ievērojamākās vietās. Katrs sekcijas dalībnieks līdz ar saviem ģimenes locekļiem šajā sarīkojuma var ievest arī savus draugus un paziņas kā lūgtus viesus.

Tuvāka informācija pie sekcijas vadītāja K. Zariņa pēc augšminētās adreses, vai arī pa tālruni HI 4-3121.

HAMILTONĀ

● HLB un DV Hamiltonas nodaļa rīko sestdien, 17. novembrī Royal Connaught hoteļa Kristalla zālē Lāčplēša svētkus un Latvijas valsts neatkarības dienu Hamiltonā. Svētku svinīgā akta sākums pl. 6,15 v., svētku runu teiks LNAK padomes pr-dis prof. A. Dreimanis no Londonas. Koncerta daļā dziedās Alma Skudra - Kārkliņa, pie klavierēm A. Medne. Pēc koncerta saviesīgs vakars ar deju. Dejas sākums pl. 8,00 vak. Ieeja uz svinīgo aktu pret labprātīgiem ziedojumiem, uz saviesīgo vakaru $1,50 no personas. Uz svētku aktu tautietes lūdz ierasties pēc iespējas tautas tērpos.

◍ Eglītes vakars latviešu skolā notiks sestdien, 15. decembrī, plkst. 18,00, Sv. Trīsvienības baznīcas apakšējā zālē, 18 Victoria Ave., S. Eglītes vakarā bez skolēniem mīļi lūgti piedalīties visi bērni vecumā līdz 7 gadiem. Bērnus lūdz pieteikt un dalības maksu iemaksāt līdz 24. novembrim: sestdienās no pl. 14—17 skolā, 18 Victoria Ave., S., vai arī pie skolas padomes locekļiem. Dalības maksa skolēniem un bērniem $1,00. Bez tam katrs bērns lūgts atnest līdz sarīkojuma vakarā „groziņu".

Eglītes vakaru ievadīs ar svētbrīdi, sekos skolēnu priekšnesumi, azaids bērniem un rotaļas. Visi tautiešī laipni aicināti. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Skolas padome

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave. tel. LE 4-1681.

Dr. P. BARDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.

Dr. SILVIJA UZĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2765.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.

GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Nelizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DAUGAVAS VANAGI

PAZIŅOJUMS

DV Hamiltonas nodaļas biedrzinis P. Pabērzs, 79 Smith Ave., tel.: JA 8-3247, atkārtoti atgādina nodaļas biedriem kārtot biedru naudas maksājumus par 1956. gadu, kā arī vienreizējo DV Bēru fonda nodevu $1.00 apmērā no personas.

Jāpiezīmē, ka DV Bēru fonda pabalstu izmaksā tikai tiem DV biedriem (vai viņu ģimenes locekļiem), kas nomaksājuši biedru maksas vismaz 6 mēneši pirms nāves gadījuma. Maksājumi kārtojami pie DV Hamiltonas nodaļas biedrziņa P. Pabērza, kā arī pie ikviena nodaļas valdes locekļa mājās, pa pastu un katrā DV sarīkojumā.

ZIEDOJUMI

Ziedojuši „The Greatest Tyranny" ietvaros, kā arī piesūtījuši samaksu:

K. Radziņš $3,00, S. Apsīte $1,30, V. Veidemanis $6,00, A. Jansons $8,30, V. Bebris $10,30, J. Veselis $3,00, E. F. Mežciems $2,30, A. Karnats $3,30, N. Saulīte $3,00, A. Kalniņš $5,00, J. Bandenieks $1,00, Ed. Zariņš $100, J. Jankovskis $6,00, L. Pērlupe $1,00, Nezināms $5,00, J. Mednis $2,00, J. L. Oliņš $5,00, R. Čaks $1,00, H. Diskacs $1,00, E. H. Gobas $10,45, P. Rudzīts $3,00, L. Tiluks $2,00, J. Grintāls $11,00, I. Līdums $2,30, J. Skrastiņš $2,00, Rozenfelds $1,00, Oss $2,60, K. Lincis $2,00, A. Raidonis $2,00, A. Leitass $030, P. Daugavietis $0,30, M. Klašinskis $0,70, K. Briedis $0,30, H. Feizaks $1,00, O. Slocenieks $1,00, A. Pajevskis $0,30, J. Lucs $2,00, A. Strads $0,30, K. Riekstiņš $1,00, I. G. Copestake $1,00, A. Grīnbergs $2,40, J. Kalējs $1,00, H. Gerhards $1,00, A. Keršteins $1,00, M. Šverns $2,00, E. Strodinieks $1,00, V. Bodnieks $2,00, V. Innis $1,30, H. Lēmanis $1,30, A. Kārkliņš $1,00, J. Pluksis $2,00, J. Koreckis $1,00, J. Popelis $2,30, J. Jabla $1,00, V. Griķis $1,30, A. Fogelmans $1,00, L. A. $1,30, J. Rasa $3,00 H. Gulbis $0,30, Nezināms $0,35, E. Kraucs $4,00, A. Atvars $12,00, J. Mozga $2,00, A. Ramiņš $0,30 V. Zīkmans $1,30, E. Grosskopfs $1,30, J. Zābaks $1,00, J. Dundurs $5,30, E. Mūrnieks $2,00, R. Bērziņš $1,00, R. Šteinbergs $4,30, K. Ievnieks $0,30, A. Lakstīgala $2,60, Z. Seilis $0,30, A. Počkus $4,30, K. Feikers $1,00, J. Brikmanis $1,00, A. Klabis $1,00, K. Bērziņš $1,00, K. Ulmanis $3,00, V. Pl. $2,00, S. Pl. $3,00, A. Radziņš $1,00, F. Salms $1,00, J. Sildhavers $1,00, A. Blāķis $3,00, K. Štrauss $1,00, A. Kunce $3,30, A. Ints $2,30, K. Rūķis $2,90, M. Platkājs $0,30, A. Nāgelis $1,00, Nezināms $1,00, T. Madisons $1,00, K. Smilga $0,70, A. Smilga $0,30, A. Mangulīņš $2,00, A. Ceplis $1,30, J. Saulājs $1,00, L. Bērziņš $0,40, E. Zirnītis $0,60, Nezināms $1,00, E. Brusubārda $1,00, A. Daugulis $0,30, K. Klibais $2,00, V. Dombrovskis $1,00, A. Burģis $1,00, V. Pētersons $1,00, E. Zirnītis $0,30, Nezināms $2,00, K. Stelenschers $1,00.

Alb. Lucs, kasieris

(Turpinājums sekos)

ATCERĒSIMIES tautiešus vergu nometnēs, invalidus, slimos un vecos laudis Eiropā, kā arī grūtdieņus šaipus okeanam.

PIEDALĪSIMIES

ZIEMASSVĒTKU AKCIJĀ

DV KV kasiera pasta adrese: Mr. A. Lucis, 123 Huron Street, Toronto, Ontario, Canada.

BEZ ZIEDOJUMU VĀCĒJIEM, ZIEDOJUMUS VAR IEMAKSĀT:

TORONTO: P. Ratnieks, 123 Huron St. (Redakcijas

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
3210 VICTORIA AVE., APT. 16

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave., Toronto

LASĪTĀJU
vēstules

KĀDĒĻ NAV IEVĒROTA
TRESDAĻA TAUTAS?

Laikraksta Latvija Amerikā red.:

Cienījamās literātes B. Senkēvi-as 10. novembra raksta „Atmodas aikmeta sākuma 100 gadu atcerei" olūks, kā redzams, ir sniegt īsu tskatu par latviešu kultūras sāku-iem un „lai jaunatne redz un nācās".

Bet, manuprāt, var nopietni ie-ilst pret cienījamās autores visai ovecojušos pieeju mūsu, kā kris-īgās tautas, vēsturei, un ka jau-natnei tur būs gaužām maz ko nācīties. Pirmkārt: ne jau biskaps lberts savā laikā ir nācis, lai lepkavotu lībiešus un latgaļus, et gan lai tos no pagānisma pie-ērstu kristietībai. It visas konfe-ijas, kā agrāk, tā tagad, kā kato-, tā protestanti, pievērš lielu uz-anību misiju darbam pagānu autās.

Nenoliedzami, laika secībā starp Zobenbrāļu un Vācu ordeni no vie-as puses un latviešu cilts no otrās puses izraisījās jo asiņainas ciņas, bet to cēlonis nebija vis kristīšana ar uguni un zobenu, bet gan Kristus ticību pieņēmušo aiz-stāvēšana pret pagānu uzbruku-niem. Ka latviešu cilts nebija ti-kai nevainīgi jēri un krustakarotā-ji tikai plēsīgi vilki, tas arī skaidrs. Atskaņu un Indrika chro-nika visai bieži runā arī par lat-viešu nežēlību. Tas nav sevišķi gudri, runājot par vēsturiskiem faktiem, pie tam tik seniem, izcelt vienu pusi un otro pilnīgi noklu-sēt. Indrika (latvietis, katoļu garīdznieks) un Atskaņu chroniku kā galveno 12. un 13. g. s. Latvijas vēstures avotu, iespējams lasīt un saprast arī objektīvi domājošiem zinātniekiem (skat. Dr. P. Cirsis, S. J., Kristīšana ar uguni un zo-benu, Dzimtenes Balss, 5./55. g. — 10./56. g.). Protams chronisti min vairākus gadījumus, kad krustne-ši ir uzvedušies neattaisnojami un par savu nekorrekto rīcību (piem. pret Mežotnes bajāriem) saņēmuši rājienu no viņu augstākās priekš-nieciības — pāvesta (Honorijs 3. un c.).

Otrkārt: pieskaroties autores do-mai par Atmodas laikmetu, ar rūg-tumu jākonstatē, ka taisni laikā, kad Vidzemē un Kurzemē darbojās simti Irlavas un Vaikas skolotāju semināru sagatavoti pasauliedzīgi latviešu sabiedriski darbinieki un skolotāji, zem smaga krievu zābaka smaka austrumu latviešī: bez tiesībām iepirkt zemi, lasīt latiņu burtiem iespiestās latviešu grāmatas, lūgšanu grāmatas ieskaitot; skološanas iespeju latviešu vadī-tas skolās nekādu, jo skolotājs latvietis — katolis: absurds — ar likumu noliegta profesija toreizē-jā Vitebskas guberņā. Diemžēl, sa-karā ar lielo spiedienu — pār-krievošanu — latgaliešī, bez rie-tumlatviešu vadītāju darbinieku palīdzības, var savu Atmodas laiku skaitīt tikai kopš 20. g. mijas (tā-tad ar 50 gadu, apm. divu paaudžu novēlošanos), kad leģendārā Pēte-ra Miglenieka gara mantinieki: Fr. Trasūns, mons. N. Rancāns, Fr. Kemps u. c., kuri bija skolojušies gan Jelgavā, Rīgā, gan Pēterpilī, uzsāka latviskās apziņas modināša-nu gara tumsas nomāktajiem tau-tas brāļiem.

Ir nepiedodami runāt par latvie-šu nacionāli - politiski - kultūrālo vēsturi, izejot tikai no Kurzemes un Vidzemes notikumiem. Ir nepie-dodami runāt par Tautas atmodu, garīgo augšanu, un tanī pašā laikā noklusēt par trešdaļu tautas, kas piespiesta pie zemes saimnieciski un kultūrāli, par politiku nemaz nerunājot, līdz verga stāvoklim.

A. Kivlenieks

esūtītos manuskriptus saīsināt.
neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa-
ka.
ļiem parakstītajos rakstos izteiktās do-
as viedoklim.

SAT:
: J. Staudzs, 668 Toronto St.
RĀ: E. Vēršāns, 1944 Adanac St.
: E. Delveris, 5011—13 Ave., Red Deer
NĀ: R. Vilks, 13311 Dovercourt Ave.
ā: A. Silgailis, P.O. Box 436, Spray-

LIKTENĪGIE NOTIKUMI UN MĒS

SŪTŅA PROF. A. SPEKKES RUNA KLĪVLENDĀ 1956. GADA 10. NOVEMBRĪ

Gals pēckara laikmetam

Visu visādos veidos un variantos avīzes un augsti atbildīgi vīri saka, ka pagājušā oktobra mēneša notikumi iezīmējot galu veselam laikmetam, tā saucamam pēckara laikmetam.

Sevišķi glaimojoši visumā šie raksturojumi nav, un tas nu mums, baltiešiem, varētu būt zināms gandarījums, jo mēs esam visvairāk cietušo skaitā. Ja man personīgi būtu atļauts raksturot šos apm. 10 gadus, es teiktu, ka pasaules mērogā ir beidzot pagājusi vaļā tā dziļā, visšādu infekciju pilnā rēta, kura šajos gados bija pārklāta ar kādu mākslīgu plēvi, daudzo, pat nebeidzamo miera daudzināšanas runu veidā. Cilvēks, kas būtu gribējis iedomāties, ka šī cilvēces briesmīgā rēta ir sākusi sadzīt, pēdējo notikumu gaismā būs varējis pārliecināties, cik īsredzīgs viņš bijis, vai cik liels viņš bijis tā saucamā wishful thinking mednieks.

Viena no raksturīgākajām un smagākajām formulām pieder pašreizējam Polijas vadošam vīram, nacionālkomūnistam Gomulkam: „Kauss ir pilns, to vairs nevar pārpildīt ar nesodītiem noziegumiem." Četrus gadus čekas cietumā sēdēdams, viņš būs šo un to no proletāriskās diktatūras metodēm redzējis un uz savas ādas izjutis.

Izrādas, Ungārijas notikumus vērojot, ka pilns ir bijis tikai pacietības kauss, ne jau noziegumu. Un tālu vēl nav pilns asins kauss. Tāda reizēm izskatās cilvēces vēsture.

Revolūcionārā eksplozija

No kāda labi informēta avota Ungārijas asiņainās revolūcijas dienās dzirdēju šādu ziņu: Galvenā nelaime revolūcionāriem esot tā, ka viņiem neesot vienotas vadības. Revolūcija esot lielā mērā spontāna. Tāpat tas bija ir Poznaņā, ir Berlīnē (1953. g.).

No ciņu taktiskās vadības viedokļa šis apstāklis ir liels, varbūt pat liktenīgs trūkums, kas var it drīz novest pie traģiskām sekām, bet no tautas pēcstikas, t. i. pārdzīvojumu un izjūtu viedokļa, šim faktam var piemist dabas elementu aklais jeb stichiiskais spēks. Tai milzīgajai bruņotajai varai, pret kuru tik pēkšņi, tik spontāni, saceļas tautu īgnums un dusmas, šai varai nav grūti sakaut neorganizēto pūli, bet grūti, ļoti grūti to uzvarēt. Paliekami uzvarēt.

Boļševiki, proletāriskās diktatūras lielmeistari, ar saviem ienaidniekiem lielas ceremonijas netaisa. Lai kam tas zināms, tad nu gan mums, baltiešiem, paskaidrojumi ir pilnīgi lieki. Mūsu laikmeta Jānis Briesmīgais, t. i. Staļins — un nezinu es, kurš nu kuru pārspējis — bija pratis ar savas visvarenās rokas mājienu iznīcināt mazākās etniskās vienības Kaukaza kalnos (savā dzimtenē), Krimā, pie Volgas, viņš, ja gribam ticēt viņa kādreizējā pavēļu īstenotāja Ukraiņas slaktiņos — Hruščeva — vārdiem (slavenajā 20. Komūnistu kongresā), esot pat tīri vai gribējis deportēt visu ukraiņu tautu, bet tās apm. 3 miljonu desmiti tomēr izrādījušies par daudziem, un tā lietas aprobežojušās „vienīgi" ar dažu miljonu nosūtīšanu uz viņpasauli.

Un ar visu to, ar citiem vārdiem: labi apzinoties, kas viņus gaida, vācu, poļu un ungāru vīri un sievas, it sevišķi jaunieši, ar plikām rokām, ar rungām un citādiem, ar atļauju sacīt, ieročiem, metās virsū krievu tankiem. Pusaudži un pat bērni, pat jaunas meitenes, centās rīkoties ar nezin kur sadabūtām šautenēm un rokas granātām. Un cik viņu aizgāja bojā, cik tika sakroploti uz visu mūžu. Kā skan varenie mūsu dzejnieka vārdi:

Daudz jaunas sirdis pukstēt rims,
Daudz zaļokšņi stāvi nemaņā jims.

Kad agrāk tika izteiktas domas, ka zināma situācijas sakustēšanās varētu nākt no monolītiskās (viena akmens gabala) Padomju impērijas iekšienes, tad bija jādzird ierunas, ka dumpji,tā sacīt, veco laiku dumpji pie tagadējiem ieročiem, ir vienkārši neiedomājama lieta. Tagad nu 1956. gada rudens, atombumbu laikmetā, ir parādījis, ka arī vēl tagad laudis māk mirt uz barikādēm kā agrākajos gados.

Padomju Krievijas koloniālā imperija

Romā, 1941. gada sākumā, t. i. pirms Vācijas un Krievijas kara, man kāds toreiz dedzīgs fašists teica, ka nu taču aina esot skaidra: Eiropai būšot viens kungs (savu Musolini viņš nezin kādēļ bija noliecis otrā vietā) un „jaunā kārtība" valdīšot pār pasauli. Pazemīgi atbildēju, ka es tam neticu. Kungs sāka skaisties un vaicāja, kur es redzot reālu pretspēku Hitleram (Amerika vēl bija ārpusē); teicu, ka pašreiz nekur, bet Vācijai jau toreiz uz katra vācieša iznāk apsargājami un apvaldāmi apm 2 nevācieši, un ka tas, manuprāt, ir par daudz, ka līdzīgas situācijas noturas kājās. Kungs gaužām nicīgi nosmējās par manu vientiesību.

Manā rakstā „Universitas" ir mēģināta kalkulācija attiecībā uz Padomiju. Saku: mēģināta, jo tur skaitīšana nav vienkārša lieta. Iznāk, ka tagad uz ikvienu lielkrievu, pasaules revolūcijas izredzēto tautu, ir vismaz 11/2, kas nav lielkrievs vai slavs.

Mani secinājumi ir skaidri. Ļeņins vēl 1923. gadā uztraucās par lielkrievu politiku pret tā saucamām etniskām minoritātēm. To viņš raksta Valsts Departamenta oficiālajā preses biļetenā, kas iespiests 1956. gada jūnijā. Paklausīsimies, ko stāsta sarkanās imperijas visgalvenais „svētais". (Neaizmirsīsu atgādināt, ka šis dokuments nav bijis agrāk publicēts).

Attiecīgajām Ļeņina piezīmēm šāds virsraksts: **Concerning the National Question or „Autonomization"**, angļu tulkojumā, 17—18 lp.

„No Kaukaza viņam nākot ziņojumi (arī no Dzeržinska), ka esot apturēti fiziskas varas darbi un viņš varot iedomāties, „kādā purva staignājā mēs esam nonākuši". Acīmredzot visa „autonomizēšanas koncepcija bijusi nepareiza un nepiemērota pašos pamatos".

„Tādos apstāklos ir pilnīgi dabiski, ka tas pants (mūsu konstitūcijā), kur (tautām) paredz brīvību izstāties no Padomju Savienības, pants, ar kuru mēs sevi attaisnojam, izrādīsies par papīra strēmeli, kas ir pilnīgi nepietiekams svešu tautu aizsardzībai Krievijā pret tās plaša vēriena krievu vīra uzmācību, tā lielkrievu, šovinista, prastā plēsoņa, kāds parasti ir tipiskais krievu birokrats.

(Pastāvot bažas), vai svešās rases var tikt pasargātas no šī plaša vēriena tipiskā krievu „geržimorda's . . . "

(Tā nu viņa varas vīri plosoties pret „sociālnacionālistiem", un Ļeņins par to ir sašutis, pat nezina vairs, kādu nozīmi dot terminam „internacionālisms".

Kungs Ļeņins -atļaujas atklātu valodu, kā jau lieli vīri to iespēj. Bet kādas nāk mums pamācības attiecībā uz šodienu no šiem pāris teikumiem!

Varbūt kādreiz viens otrs no krieviem reiz sapratīs, kādēļ viņu tā saucamie „inorodci" un sateliti viņus tā nīst. Tā nīst, ka kādas ungāru sievietes naida skats līcies urbiamies cauri krievu tanka bruņām, kā nupat rakstīja kāds amerikāņu žurnālists. Pasaules revolūcijas izredzētās tautas locekļi, jūs krājat ļoti karstas ogles uz savām galvām.

Un lai nu krievi nedomā, ka vācu, poļu un ungāru tautas viņiem piedos savu galvaspilsētu drupas: Berlīnes, Varšavas un Budapeštas. Vēsture nazīst divas Tannenbergas kaujas, pirmā notika 1410. gadā un otrā 1914. gadā: otrā bija atbilde pirmai.

Paaudžu problēma

Kad kļuva redzamas pirmās televīzētās ainas no Poznaņas tiesas zāles, laikam daudziem būs dūries acīs fakts, ka visi apsūdzētie ir navisam jauni cilvēki, padsmitnieki, kā te teic, — apvainoti par nozieguniem, kuŗu dēļ viņi ļoti ātri būtu varējuši „tikt pazīnāti par galvas tiesu", kā mēdza izteikties Trockis.

Kas te notiek, un kas visnāŗīgi notiek attiecībā uz revolūcionāro pulku sastāvu?

Notiek tas, īsos vārdos nasakot, ka boļševiku varas vīri ir jau pazaudējuši „paaudžu kaujū".

Un kā tie paši boļševiki centās apstrādāt šo jaunatni, lai nodrošinātu sev rītdienu, jo ar vecākajām paaudzēm tik un tā nekas neesot iesākams, kā viens otrs no viņu vadoņiem iztelcās. Komjaunatne, sarkanie stūrīši, bezdievības propaganda, indoktrinācija, skalrunīgu brēkšana līdz apdullināšanai . . .

Un nu rezultātā, pusaudži un jaunas meitenes krieviem met virsū rokas granātas.

Te nu boļševiki ir atzīmējuši elementāro vēstures mācību, kuras dēļ viņi iespēja izaugt tik spēcīgi

(Nobeigums 8. lpp.)

ĒĢIPTE UN UNGĀRIJA

Prese, kas pretendē, ka tā pazīst ASV politikas pamatus, ir tādās domās, ka šī pasaule ir sadalīta 2 iespaidu sfairās — ASV un Pad. Savienības. Tā kā Ungārija ir Pad. Savienības iespaidu sfairā, tad, lai neizraisītu Trešo pasaules karu un ar to neizbeigtu slaveno koeksistenci, ASV nevar neko darīt, lai palīdzētu Ungārijai. No otras puses, ASV ir jādara viss, lai nepielaistu Pad. Savienības iejaukšanos Vidējos Austrumos, kuŗu rajons ir ASV iespaidu sfairā. Izejot no šiem pamatiem, minētā prese raksta, ka dažas mazas valstis dažreiz mēģinot izspēlēt vienu no šiem 2 lielajiem pret otru, lai tādā ceļā gūtu sev kādu labumu. Kā piemēru min Naseru un, klusu ciešot, šai schēmā ietilpina arī Ungāriju.

Nasers pie Suecas kanāļa nacionālizēšanas ķērās tikai tad, kad Pad. Savienība viņam bija apsolījusi šo nacionālizāciju ar tās sekām izkārtot Ēģiptei par labu. Kremlis, protams, neapsolīja šo atbalstu Naseram Ēģiptes dēļ, bet pats savas politikas interesēs, lai iespiestos Vidējos Austrumos.

ASV ar Amerikas Balsi slavē brīvību krievu diktatūras varā esošajām tautām Austrumeiropā. ASV interesēs ir, lai šīs tautas kļūtu brīvas un tā tiktu vājināta Krievija vara.

Kad lieta iziet ārā no runāšanas stadijas, tad Kremlis ar visu koeksistenci var palīdzēt arabiem, bet ASV koeksistences dēļ nevar atļauties palīdzēt ungāriem.

No kā tad ASV baidās? Liekas, ka šīs bailes var izskaidrot tikai ar tuvredzīgu politiku, ka koeksistence būs mūžīga. Koeksistence mūžīga nebūs, bet tādi gadījumi kā ar Ungāriju, kad ASV varēja un tām vajadzēja kaut ko darīt, lai brīvai Ungārijai palīdzētu, vairs neatkārtosies. Nav pat nemaz teikts, ka šī ASV palīdzība būtu izraisījusi Trešo pasaules karu. Ķīna taču deklarēja, ka tā stāv par Ungārijas neatkarību, un Kremlis gaidīja, kamēr Ungārijā nodibinājās demokratiska pagaidu valdība, kuŗas pusē pārgāja visa ungāru armija un tauta, ieskaitot pat dažus komūnistus, kuŗu skaitā bija pats ministru prezidents Nadžijs, kas pat griezās pie Apvienotajām Nācijām un pat jau Sīrijā, visas trīs — Anglija, Francija un Izraēla — uzsāka bruņotu iebrukumu Ēģiptē, pēc pašu amerikāņu domām, sazinā ar Angliju un Franciju, pēdējās motivēdamas, ka šis karš jāizbeidz, lai tas neapdraudētu brīvu satiksmi pa Suecas kanāli, uzsāka kara darbību ne pret abām karojošām pusēm, kā tas, izejot no šīs motivācijas, būtu bijis jādara, bet tikai pret Ēģipti. Tas bija par daudz arī priekš amerikāņiem, un arī viņi Apvienotajās Nācijās balsoja par Anglijas, Francijas un Izraēlas atzīšanu par agresoriem. Liekas, ka agresoru tituls arī bija vienīgais, ko šīs valstis iekaroja. Anglijas un Francijas kara darbības mērķis bija okupēt Suecas kanāla joslu un panākt Nasera gāšanu. Šo mērķi sasniegušas, Anglija un Francija kara darbību pārtrauca, kad tika saņemtas slepenā dienestā ziņas, ka Kremlis gatavo uzbrukumu angļu un franču operācijai bazei pret Ēģipti Kipras salā.

Izraēla iekarojusi 3 reizes lielāku territoriju kā viņas līdzšinējā, arī tā paša iemesla dēļ karu pārtrauca. Izraēlas parlaments lepni nolēma, ka nekādus Apvienoto Nāciju policijas spēkus iekarotajā Sinaja pussalā un Gāzas joslā nepielaidīs, un angli nebija droši, ka viņi no Suecas kanāla joslas izvāksies arī tad, kad tur ieies Apvienoto Nāciju policijas spēki. Tikai dažas stundas vēlāk, kad atkal tika saņemtas slepenā dienesta ziņas, ka Kremļa spēki ir jau ceļā uz Vidējiem Austrumiem un pat jau Sīrijā, visas trīs — Anglija, Francija un Izraēla — paskaidroja, ka atstās Ēģiptes robežas pilnīgi. Pēc tam gan Izraēla sāka gudrot, ka Gāzas josla neietelpot Ēģiptes robežās, jo tā esot Palestīnas mandāta territorija, kas tikai nodota Ēģiptes pārvaldīšanā, bet arī to paturēt cerības ir niecīgas. Oficiāli šīs 3 valstis kara darbību izbeidz uz ASV spiediena, jo amerikāņi negrib iet palīgā valstīm, ko Apvienotās Nācijas atzinušas par agresoriem, bet šīs 3 valstis vienas pašas vairs neredz iespēju savu karu turpināt.

Krievu, kā arabu aizstāvju, prestīžs arabu zemēs tagad ir lielāks kā jebkad. Viņi ir situācijas kungi gi kā Ēģiptē, tā Ungārijā. Un kādas nu ir izredzes, Sav. Valstīm pie koeksistences paliekot, nokārtot Suecas kanāļa nacionālizācijas lietu citādi, kā to būtu kārtojuši bez karoja. Kad Izraēla iebruka Ēģiptē, pēc pašu amerikāņu domām, sazinā ar Angliju un Franciju, pēdējās motivēdamas, ka šis karš jāizbeidz, lai tas neapdraudētu brīvu satiksmi pa Suecas kanāli, uzsāka kara darbību ne pret abām karojošām pusēm, kā tas, izejot no šīs motivācijas, būtu bijis jādara, bet tikai pret Ēģipti. Tas bija par daudz arī priekš amerikāņiem, un arī viņi Apvienotajās Nācijās balsoja par Anglijas, Francijas un Izraēlas atzīšanu par agresoriem. Liekas, ka agresoru tituls arī bija vienīgais, ko šīs valstis iekaroja. Anglijas un Francijas kara darbības mērķis bija okupēt Suecas kanāla joslu un panākt Nasera gāšanu. Šo mērķi sasniegušas, Anglija un Francija kara darbību pārtrauca, kad tika saņemtas slepenā dienestā ziņas, ka Kremlis gatavo uzbrukumu angļu un franču operācijai bazei pret Ēģipti Kipras salā.

Izraēla iekarojusi 3 reizes lielāku territoriju kā viņas līdzšinējā, arī tā paša iemesla dēļ karu pārtrauca. Izraēlas parlaments lepni nolēma, ka nekādus Apvienoto Nāciju policijas spēkus iekarotajā Sinaja pussalā un Gāzas joslā nepielaidīs, un angli nebija droši, ka viņi no Suecas kanāla joslas izvāksies arī tad, kad tur ieies Apvienoto Nāciju policijas spēki. Tikai dažas stundas vēlāk, kad atkal tika saņemtas slepenā dienesta ziņas, ka Kremļa spēki ir jau ceļā uz Vidējiem Austrumiem un pat jau Sīrijā, visas trīs — Anglija, Francija un Izraēla — paskaidroja, ka atstās Ēģiptes robežas pilnīgi. Pēc

Savienotās VALSTIS

NUJORKA

⓫ DV Nujorkas nodaļa (pr-ks H. Bagātais) rīko katra mēneša ceturtā sestdienā kultūrālus vakarus Yorkville templa telpās, 157 East 86. ielā Manhatenā. Septembrī runāja Vilis Hāzners, oktobrī — Paula Jēgere - Freimane, 24. novembrī Vitauts Kalve lasīs par latviešu literatūras izredzēm.

⓫ DV vīru koris diriģenta Bruno Skultes dziesmas autora vadībā iedziedājis skaņu platēs, (ALA Kultūras biroja III skaņu plašu serija; atsev. plate $2,00). Drīzumā sagaidāmas arī Ziemassvētku dziesmas platēs. Mēģinājumi otrdienu vakaros draudzes namā, Kora prs A. Līdacis.

⓫ Latvijas valsts svētki — akts un koncerts sestdien, 17. novembrī Webster Hall abos stāvos, 119 East 11. ielā, Manhatenā. Mūzikālā programmā draudzes jaukts koris, DV vīru koris un Nubrunsvikas jaukts koris, diriģents Bruno Skulte. Rīko Nujorkas latviešu organizāciju padome un aicina tautiešus ierasties kuplā skaitā.

ROČESTRA

⓫ Latvijas neatkarības dienas svinības 18. novembrī ievadīs ar svinīgu dievkalpojumu Sv. Pāvila baznīcā. Sākums plkst. 1,00. Dievkalpojumu vadīs draudzes māc. T. Zīraks. Piedalās Ročestras latviešu jaukts koris. Pēc tam svētku akts Unkrainian Civic centra zālē 831 Joseph Ave., kuŗā runās Komitejas Latvijas brīvībai loceklis V. Hāzners. Sekos kora koncerts dir. A. Dzeņa un M. Bergmaņa vadībā.

⓫ Draudzes dāmu komitejas rīkotais Mārtiņu vakars bija pulcējis prāvu apmeklētāju skaitu, arī no Bafalo un Sirakūzām. Priekšnesumu galveno daļu aizpildīja Sirakūzu deju kopa ar tautiskām dejām, jaunieši tās bija iestudējuši ar lielu rūpību, un priekšnesums bija slavējams. Šī latviešu deju kopa ar katru uzstāšanos uzrāda atzīstamu rutīnu. Dejas bija iestudējusi pazīstamā sporta paidagoģe V. Priedīte. Liela uzmanība tika pievērsta arī latvisko izstrādājumu un keramikas darinājumu stendam. As.

BOSTONAS CHRONIKA

⓫ Bostonas latviešu organizāciju savienības rīkotais Latvijas valsts neatkarības svētku akts un koncerts notiks svētdien, 18. novembrī, plkst. 6 vakarā Bostonas Latīņu vidusskolas aulā, Louis Pasteur ielā. Svētbrīdi vadīs mācītājs V. Freimanis, dziedās Bostonas baptistu draudzes koris J. Kalniņa vadībā. Svētku runu teiks mag. iur. Valdemārs Lambergs. Koncerta daļā Jāzepa Vītola un Jāņa Mediņa klavieru mūziku divi klavierēm atskaņos Ingrīda un Karīna Gūtbergas, bet Līgas un Trimdas draudzes apvienots koris diriģentu J. Austruma un P. Galiņa vadībā dziedās patriotiskas dziesmas.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar 99 c. Auto novietošana skolas pagalmā bez maksas. Atlikums palīdzībai tautiešiem aiz dzelzs aizkara. Tādēļ visi tautieši aicināti ierasties svētku sarīkojumā.

GRAND RAPIDI (MICH.)

⓫ Handelsfirma Atlanta pārstāvis Sav. Valstīs un Kanadā Eduards Sliede mainījis adresi un tagad dzīvo 305 Charles S. E. Grand Rapids, Mich. Tālr.: GL 19929.

⓫ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes bazārs devis tīru atlikumu 550 dol., ko izlietos draudzes vajadzībām un palīdzības darbam.

⓫ Veras Siliņas klavierstudijas audzēkņu vakars notika 3. novembra vakarā Latviešu biedrības telpās. Tas bija rīkots Mocarta 200 gadu dzimšanas dienas atcerei. Programmas I daļā bija tikai Mocarta darbi, otrā jaukti. Mazie klavierniekiņi un klavierniecītes izcēlās ar savu drošo uzstāšanos un jūtamu mūzikālu slīpējumu. Daudz bija aplausu, pie kam Egils Ozoliņš dabūja savu priekšnesumu Ungāru rapsodiju Nr. 2 atkārtot. Margarieta Hanzena dziedāja Mocarta dziesmas un studijas audzēkne Edīte Zirnīte pastāstīja par Mocarta dzīvi. Bija arī ziedi un sumināju studijas vadītājai. Studijā pašreiz mācās 26 audzēkņi, no tiem vakarā piedalījās 11.

⓫ Čikāgas latviešu teātris ar J. Pētersona „Piekūdušais kaķēns" šī gada 11. novembrī viesojās Grand Rapidos. Izrāde bija labi apmeklēta; starp skatītājiem bija redzamas pat tādas sejas, kas uz dažāda veida sarīkojumiem ierodas pavisam reti vai tādus nemaz nepamanīt. Laikam arī tādēļ publikas vērtējums par izrādi bija stipri dažāds un domas dalījās ne tikai par aktieru sniegumiem, bet arī par sīkumiem, kas jau sen būtu novērsti, ja paši latvieši daudz kuplākā skaitā pulcētos ap savu biedrību. Izrādes beigās bija ziedi un suminājumi.

⓫ Daugavas Vanagu apvienības un veco strēlnieku rīkotais Lāčplēšu, Latvijas armijas un kara invalīdu dienas sarīkojums notika 10. novembra vakarā. Latviešu biedrības telpās. To ar uzrunu atklāja apvienības priekšnieks A. Dāvidsons, pēc kam svētbrīdi noturēja māc. A. Plebalgs no Kalamazū. Tālāk vecais strēlnieks A. Eversons risināja savu atmiņu stāstījumu par brīvības cīņām, Latvijas armijas izveidošanos un varonīgiem šo cīņu gaitniekiem lāčplēšiem. Klāt bija 2 Lāčplēša kara ordeņa kavalieri J. Pētersons un J. Laucis.

⓫ Latviešu ev. - lut. vienības draudzes rīkotais Mārtiņu azaida vakars 10. novembrī bija pulcinājis kuplā skaitā ne tikai pašu draudzes locekļus, bet arī vairākus viesus un pazīstamus. Vakara dalībniekus pacienāja ar Mārtiņa zosi un kāpostiem. Par galda klāšanu un vakara sagatavošanu bija rūpējusies dāmu komiteja ar enerģisko priekšnieci K. Andresoni priekšgalā.

⓫ Š. g. 24. novembrī Grand Rapidu latviešu teātŗa trupa ar R. Blaumaņa bēdu lugu „Pazudušais dēls" viesosies Kalamazū. Izrāde notiks Western Mich. College telpās, sākums plkst. 8 vakarā.

⓫ Vietējais Grand Rapidu laikraksts Herald bija ievietojis aprakstu par Arnoldu Strausu, kurš ieguvis šīs zemes pavalstniecību un pirmoreiz nodevis savu balsi vēlēšanās brīvajā zemē. A. Strauss laikraksta reporteriem paskaidrojis, kāds stāvoklis bija Latvijā, kad komūnisti okupēja mūsu zemi.

V. Z.

Valdība pašreiz spriež, ka briežu medības aizliegšot uz kādiem 10 gadiem, lai šai laikā paceltos tautas pieaugums.

UNGĀRIJAS UPURI NEBIJA VELTI

VĒSTULE NO LONDONAS

Ja maršals Bulgāņins bija iedomājies, ka ar draudiem viņš varēs iespaidot angļu tautu tāpat kā ar baletdejotāju mākslu vai futbolistu kāju veiklību, tad viņš ir panācis kaut ko pilnīgi pretēju. Tikpat stipra, cik bija Pad. Savienības draudi, tik stipra ir tautas naidīgā nostāja pret krieviem. Komūnistu un sociālistu mēģinājums izraisīt ģenerālstreiku sakarā ar valdības Suecas politiku ir beidzies nesekmīgi, un šī rezolūcija ne tikai noraidīta visās arodbiedrībās, bet arī daudzi no komūnistu aģentiem vienkārši padzīti, daudzās vietās nonākot pat līdz sadursmēm. Krievijas draudi un ungāru brīvības cīnītāju varonība ir panākuši visu angļu tautas apvienošanos nostājā pret komūnistu agresoriem. Pat sociālistu laikrakstos var manīt atvieglinājumu par Suecas problēmas atrisinājumu. Šie laikraksti gan pamieru Ēģiptē izskaidro kā darba partijas un angļu tautas panākumu, bet uzbrukumi Īdenam ir kļuvuši mērenāki, dažos gadījumos pat apklusuši, un, jāsaka, ka no parlamentārajās cīņas par valdības Suecas politiku Īdens ir iznācis kā uzvarētājs. Interesanti bija vērot, kā pēdējās dienās, kad plaisa konservatīvo un leboristu starpā likās izplētusies nepārkāpjamā platumā — galvenais uzbrukuma vadītājs valdībai bija Hjū Gētskels, leboristu vadonis. Leboristu gudrākās galvas Neija Bevana nostāja bija daudz mērenāka.

Par spīti sarežģītajam politiskajam stāvoklim, pag. nedēļas otrdienā notika parlamenta tradicionālā atklāšana. Vēl īsi pirms šīs ievērojamās dienas Anglijas politiskajā dzīvē klīda baumas: būs nepieciešams šo atklāšanu atcelt, bet tas nenotika. Sērs Antonijs gan ieradās tikai uz pašu atklāšanas brīdi un karalienes ElizabetesII runu, kuŗā Viņas Majestāte deklarēja Lielbritanijas valdības politiku.

Vientuļa izskatījās karaliene Augšnama troņī. Viņai blakus trūka pazīstamā Edinburgas hercoga. Karaliene, saņēmusi valdības politikas deklarāciju no lorda kanclera rokas, to nolasīja drošā un noteiktā balsī, apliecinot pilnīgu saskaņu ar valdību. Parlamenta atklāšana ar visu tradicionālo spožumu un greznumu varētu likties nepiemērota brīdī, kad angļu un franču vienības cīnījās Ēģiptes tuksnešu smiltīs, un kad ungāri piedzīvoja brīvības traģēdijas šekspīriskās beigas, bet tikai tas, kas pazīst angļu tautu un zina, ka tāpat kā tās politika, tā arī tautas nostāja ir pamatota uz tradicijām, sapratīs, ka tieši šis tradicionālais mirdzums liek angļu tautai pat tās tumšākajās stundās cīnīties un izturēt.

Londonā nepārtraukti notiek sanāksmes un demonstrācijas. Policijai padomju sūtniecība jāsarga vairāk nekā karaliskās vērtslietas Londonas Tauerī. Sadlera Velsa baletu atteicies braukt uz Pad. Savienību.

Angļu tauta Lielbritanijas intervenciju Ungārijā atbalstītu. Jau tagad Londonā tiek formēta starptautiska brigāde — pirmie brīvprātīgie jau pieteikušies. Ungāru brīvības cīnītāju līgas vadītājs Kārlis Hajdu izteicies, ka šo vienību formēšana gan notiekot ar lielām naudas grūtībām, bet cerības esot apmēram nedēļas laikā pirmos 500 vīrus nosūtīt Ungārijas partizānu štāba rīcībā. Šīs brigādes kodolu veidojot vairāki desmit bijušie angļu izplētņu locēji, kāds franču „maquis", austrāliešu jūrnieks, kas cīnījies dienvidus Pacifikā, un studenti: angļi, vācieši, beļģi, holandieši un paši ungāri. No Notinghamas, Oksfordas, Kembridžas un Londonas. No Bonnas, Parīzes, Briseles un Romas pienākot jauniešu piedāvājumi cīnīties pret sarkanajām briesmām. Galvenais, ka šie laudis nav avantūristi, — tie piedāvā ierasties sapulcēšanās vietās paši ar saviem ieročiem. Tie nav tikai ungāri, bet brīvības cīnītāji no visām pasaules malām.

„Mēs nedomājam nelegāli iegūt angļu vai franču ieročus, mums ir ievadītas sarunas ar kādu citu valsti par ieroču iegādi un transportu uz Ungāriju . . . " Tā saka Kārlis Hajdu.

SOS - virs šīs zimes plīvo Ungārijas karogs. Mākslinieku un ārzemnieku kvartālā Soho, kāds kurpnieks pats organizē savu brīvības cīnītāju armiju. Viņš apgalvo, ka pēdējā laikā uz Ungāriju cauri Austrijai devušies vairāk nekā 400 cīnītāju un tikai daļa no tiem ungāri. Viņš apgalvo, ka viņam ir sakari ar brīvības cīnītājiem Ungārijā.

Konservatīvo laikraksts „Daily Mail" organizē palīdzības akciju ungāru bēgļiem, un šajā fondā nepārtraukti ieplūst līdzekļi.

Visa pasaule vēlas palīdzēt Ungārijai, tikai kur ir virs, kas šo palīdzību vadīs? Vai tas būs Eizenhauers, kuŗš savās vēlēšanās izgāja ar lozungu par „labklājību amerikāņu tautai", vai tas būs sērs Antonijs Īdens, kas „sagrāvis Apvienoto Nāciju prestīžu", vai varbūt tas būs ģenerālis Franko, vai Dr. Adenauers? Viens ir skaidrs, katrs, kas spers šo soli, var būt drošs — visa brīvās pasaules jaunatne stāvēs aiz viņa. Un ne tikai jaunatne — visa pasaule, ieskaitot sociālistus, ja tie atkal neapdomāsies.

Lai Bulgāņins draud, lai Žukovs žvadzina savas medaļas uz līķu kaudzēm Budapeštā, — Eiropa ir ar mieru sekot Ungarijas varoņu priekšzīmei!

G. Z.

CEĻA VĀRDI

Viens par sevi, lai būtu lo zaļoksnis spēkā, cilvēks mazāk iespēj, nekā kopā ar daudz citiem cīnīdamies par gaismu un taisnību.

Kronvaldu Atis

*

Mazas tautas top lielas un stipras savā vienībā. Visos laikos tautas ir augušas materiāli un garīgi tikai tad, kad tās bijušas nedalītas.

Jānis Akurāters

*

Cilvēka gribu — augt — šķērsli, kas viņam jālauž, var tikai stiprināt.

Sprangers.

UZMANĪBU, 1001 DRĒBJU PARAUGI!

Ja drānas sūta uz Latviju, pazemināta cena, Pieņemu darbu no pienesta materiāla. Garantēts darbs. Tīra un krāso.

A. SILAVS

kungu un dāmu drēbnieciba,

415 Dundas St. E., Toronto (pie Parliament St.), tel. EM 4-0089

LATVIEŠI PIEDALĀS DEMONSTRĀCIJĀS NUJORKĀ

Latviešu grupa demonstrācijā. Pa L. KLB pr-dis A. Blodnieks. J. Prinča foto

Padomju Savienības nams Ņujorkā, kas atrodas Park Ave. un 68. ielas stūrī, pēdējā laikā liekas vairs nav diezcik patīkama uzturēšanās vieta tā iemītniekiem, jo gandrīz katru dienu pie tā notiek naidīgas demonstrācijas vai pikešana. 7. novembrī krievi tur rīkoja revolūcijas gada svētku dineju, kurā gan šoreiz neieradās neviens amerikānu, angļu vai franču diplomāts. Pa to laiku, kamēr krievi ar saviem viesiem dzēra šampanieti, uz ielas pie nama atskanēja naidīgi saucieni un kodīgas piezīmes par šampanieti ar asins piejaukumu.

Ievērojamākā pretkomūnistiskā demonstrācija notika 10. novembrī, kad sapulcējās ap 1.000 trimdiniekiem. Gājiena priekšgalā ungāri nesa lielu melnu krustu ar uzrakstu: „Šodien mēs, rītu jūs". Aiz Latvijas karoga soļoja labs pulciņš latviešu, kas dūšīgi piedalījās pretpadomju saukļu izkliegšanā. Šādi saucieni korī atskanēja visu ceļu, bet pie delegācijas nama sacēlās elliškīgs troksnis. Pret namu pacēlās dūres, bet pašā namā neviens amerikānu, angļu vai franču diplomāts. Pa to laiku, kamēr krievi ar saviem viesiem dzēra šampanieti, uz ielas pie nama atskanēja naidīgi saucieni un kodīgas piezīmes par šampanieti ar asins piejaukumu.

Ievērojamākā pretkomūnistiskā demonstrācija notika 10. novembrī, kad sapulcējās ap 1.000 trimdiniekiem. Gājiena priekšgalā ungāri nesa lielu melnu krustu ar uzrakstu: „Šodien mēs, rītu jūs". Aiz Latvijas karoga soļoja labs pulciņš latviešu, kas dūšīgi piedalījās pretpadomju saukļu izkliegšanā. Šādi saucieni korī atskanēja visu ceļu, bet pie delegācijas nama sacēlās elliškīgs troksnis. Pret namu pacēlās dūres, bet pašā namā neviens amerikānu, angļu vai franču diplomāts. Pa to laiku, kamēr krievi ar saviem viesiem dzēra šampanieti, uz ielas pie nama atskanēja naidīgi saucieni un kodīgas piezīmes par šampanieti ar asins piejaukumu.

Ievērojamākā pretkomūnistiskā demonstrācija notika 10. novembrī, kad sapulcējās ap 1.000 trimdiniekiem. Gājiena priekšgalā ungāri nesa lielu melnu krustu ar uzrakstu: „Šodien mēs, rītu jūs". Aiz Latvijas karoga soļoja labs pulciņš latviešu, kas dūšīgi piedalījās pretpadomju saukļu izkliegšanā. Šādi saucieni korī atskanēja visu ceļu, bet pie delegācijas nama sacēlās elliškīgs troksnis. Pret namu pacēlās dūres, bet pašā namā neviens amerikānu, angļu vai franču diplomāts. Pa to laiku, kamēr krievi ar saviem viesiem dzēra šampanieti, uz ielas pie nama atskanēja naidīgi saucieni un kodīgas piezīmes par šampanieti ar asins piejaukumu.

Jauna ZENTAS MAURIŅAS grāmata

ASTRAS apgādā tikko iznācis Zentas MAURIŅAS eseju krājums

ZIEMEĻU TEMAS

13 izcilās esejās autore meistariski raksturojusi latviešu iemīļotos skandinavu un somu slavenos rakstniekus un šo tautu kultūras problēmas. Ibsena drāmu traģiskie tēli, somu Kalevala, Hamsuna u. c. rakstnieku dzīve un literārie darbi iztirzāti ar siltu iejūtu un dziļu izpratni. Grāmata izdota glītā apdarē, vāku zīmējis Ed. Dzenis.

Cena $3,25

Bez tam ASTRAS apgādā iznākušas un vēl dabūjamas:

Z. Mauriņas esejas PILSĒTAS un CILVĒKI	$3,45
Z. Mauriņas esejas CILVĒCES SARGI	$3,50
Z. Mauriņas dzīves romāns TĀLĀ GAITA	$4,00
J. Klīdzēja stāsti VIŅAS un VIŅI	$3,35
K. Raudives romāns NEREDZAMĀ GAISMA	$3,90
Ortega Y Gasset esejas MEDITĀCIJA PAR MĒLESTĪBU	$3,35
Rakstu krāj. LATVIEŠU TRIMDAS DESMIT GADI (Dr. H. Tichovska redakcijā)	$4,30
Dz. Freimaņa romāns VIĻŅI	$3,30

Grāmatas dabūjamas visās grāmatnīcās vai ASTRAS apgādā,

c/o Anna Tichovskis, 129 Indian Rd., Toronto 3, Ont., Canada., LE 5-8682

TOP LATVIEŠU LIELRŪPNIECĪBA AUSTRIJĀ

LATVIEŠI IESAISTĀS AUSTRIJAS SAIMNIECIBĀ. NODIBINĀTA RUPNIECIBAS K/S „GALVANIA". STARPTAUTISKĀS PALIDZIBAS ORGANIZĀCIJAS SAZIEDOJUŠAS PĀRI PAR 1 MIL. JONU ŠILIŅU. SAMAZINĀJIES APRUPĒJAMO SKAITS, KAS ATVIEGLO TRUCIGO APRŪPI.

Kopš p. g. rudens enerģiska un uzņēmīga latviešu grupa, kas nevēlējās izceļot, bet iesaistīties Austrijas saimniecībā, strādā pie galvanizēšanas lielrūpniecības K/S „Galvania" īstenošanas. Nolemts strādāt pēc vācu patentes aukstā galvanizēšanas principa, kas lētāks par karsto, un Austrijā līdz šim tiek lietots tikai mazu darbnīcu apjomā. K/S „Galvania" nodomājusi neapmierināties tikai ar Austrijas rūpniecību un saimniecisko pasūtinājumu pildīšanu, bet ražot arī speciālus mākslinieciskus tokdarbu priekšmetus. Kā jau zināms, galvanizēšana pastāv priekšmetu pārvilkšanā ar alvu, varu, sidrabu un zeltu.

Enerģiskā iniciātoru grupa priekšdarbu veikšanu uzsāka ar personiskiem līdzekļiem un LWF un USEP eksistences dibināšanai piešķirtiem neatmaksājamiem aizdevumiem. Taču jau š. g. martā K/S „Galvania" vadība varēja ziņot atklātībai, ka dažādas organizācijas saziedojušas neatmaksājamus 6.000 dolarus (156.000 šil.), bet Austrijas bankas piešķīrušas 14.000 dolaru (364.000 šil.) lielu kreditu. Ar to K/S „Galvania" bija jau likts stingrs pamats.

K/S „Galvania" īstenošanai sevišķu uzmanību veltīja un atbalstu sniedza LWF direktors Austrijā — latviešu draugs — somu māc. A. Auranens. Pirms pāris mēnešiem preses konferencē Vīnē viņš nāca ar sevišķi iepriecinošu paziņojumu, pavēstot, ka LWF nodevusi K/S „Galvania" rīcībā neatmaksājamu sākuma kapitālu 840.000 šiliņu (apm. 32.000 dolaru) un ka „Norvēģijas Eiropas palīdzība", „UNO bēgļu organizācija" un „USEP" (United States Escape Programm) nodevušas citas neatmaksājamas summas, neminot gan to lielumu skaitļos. Tā saziedotās summas vien krietni pārsniedz 1 miljonu šiliņu, ar ko K/S „Galvania" sākuma kapitāls nodrošināts. Gadījumam, ja K/S „Galvania" darbība izvērstos plašumā, tās rīcībā stāv tā sauktā Bēgļu banka (te — Oesterreichische Kontobank) ar UNREF programmas līdzekļu kreditu.

Māc. Auranena ziņojumu Austrijas prese silti apsveica, bet jo sevišķi — Salcburgas laikraksti, apzīmējot to par patīkamu paziņojumu Salcburgas saimniecībai, jo ar K/S „Galvania" nodibināšanu nu reiz piepildoties Salcburgas apgabala rūpniecības ilgi lolotā vēlēšanās pēc šāda rūpniecības uzņēmuma.

K/S „Galvania" atradīsies Oberndorfas ciemā, netāļu no Salcburgas, kur jau iznomātas dīķā stāvošās fabrikas telpas līdz ar blakus ēkām, kas iekārtojamas dzīvokļiem. Oberndorfas ciemu no Vācijas apriņķa pilsētas Laufen šķir tikai robežupe Salzbach, un tā var rēķināties arī ar Vācijas rūpniecības pasūtinājumiem. Iekārtošanas darbi norit straujā tempā, tā ka tuvākā laikā jau sāks kūpēt latv. rūpniecības skursteņi Austrijā.

K/S „Galvania" piedalās sekojoši latvieši: T. Ragovskis, H. Zariņš, St. Baltacis, K. Neilis, J. Zemzars, V. Krumbergs, I. Grūbe, O. Jurkēvičs, G. Lejiņš un A. Eglītis. No tiem ģenerāl- un finanču direktors — T. Ragovskis, techniskais direktors — V. Krumbergs, juriskonsuls — St. Baltacis. Uzņēmumā ar personīgu kapitālu piedalās arī daži citu tautību bēgļi, bet vairākumu, kodolu un vadību, sastāda latvieši, kuŗu rokās arī atrodas eksistences nodibināšanas un iesaistīšanās Austrijas saimniecībā saziedotais un neatmaksājamais kapitāls. Tā K/S „Galvania" ar pilnu tiesību apzīmējama par latviešu lielrūpniecību Austrijā, un ir pirmā Austrijā, kas nodibināta galvenokārt ar Starptautisko palīdzības organizāciju ziedojumiem.

Ja jau nu Salcburgas prese, Salcburgas apgabala saimniecības un rūpniecības vārdā atzīst K/S „Glvania" vajadzību un apsveic tās nodibināšanu, tad par sekmēm nevar būt šaubu, jo sevišķi tādēļ, ka prāvais sākuma kapitāls nav banku kredits, bet Starptautisku palīdzības organizāciju neatmaksājams ziedojums. Gan līdz ar minēto līdzekļu saņemšanu, saņēmēji automatiski uz visiem laikiem zaudē tiesību uz jebkādu organizāciju apriņķi un pabalstiem nākotnē. Taču drošiem un uzņēmīgiem jau piedelot pasaule! Latviešiem jau uzņēmības un drosmes trūkumu nevar pārmest.

Latviešiem ne vien Austrijā, bet visā pasaulē K/S „Galvania" nodibināšana sevišķi silti jāapsveic. Nu arī Austrijā mazai latviešu grupai ar ģimenēm atkrīt materiālās rūpes un, varbūt, latvieši uzņēmumā atradīs darbu un maizi vēl viens otrs latvietis, kas līdz šim nav atradis spējām un zināšanām piemērotu darbu.

K/S „Galvana" nodibināšana jāapsveic vēl no cita viedokļa. Tikai 2 personas izņemot, visi pārējie K/S „Galvania" līdzpašnieki un to ģimenes locekļi līdz šim saņēma aizjūras zemju latviešu organizāciju un atsevišķu personu tiešu un sadalīšanai sūtītos pabalstus. Tagad trūcīgo un aprūpējamo skaits krietni samazinās. Turpmāk vieglāka un efektīvāka būs to trūcīgo aprūpe, kas no Austrijas iestādēm par pilnīgi darba nespējīgiem atzīti un nevar vairs ne eksistenci dibināt, nedz Austrijas saimniecības procesā iesaistīties!

Jācer arī, ka K/S „Galvania" gūs tādus panākumus, ka ne vien tās īpašniekiem būs materiāli labi nodrošināta nākotne, bet tie nu varēs piedalīties trūcīgo aprūpē!

Tāpēc — labāko panākumu novēlējumi latviešu rūpniecības uzņēmuma K/S „Galvania" Austrijā!

Arls.

Turpinājumā: **Četri jaunlešu tipi.**

Daiļamatnieku darbi ceļā uz Kalamazū

Kalamazū ir bijušas jau sarīkotas dažas daiļamatniecības darbu skates, kuŗas personīgi uz savu iniciatīvu noorganizējis un sakārtojis māksl. Arn. Sildegs no tautiešu nodotām mantām, kas pa lielākai daļai, paņemtas no Latvijas. Tagad 17. un 18. novembrī, atceroties Latvijas goda dienas, Latviešu Daiļamatnieku savienība ASV (kuŗas priekšsēdis ir māksl. Arn. Sildegs) rīko Kalamazū, daiļamatniecības skati, kas atšķirsies no jau sarīkotajām ar to, ka izstādītie darbi būs tieši no daiļamatniekiem un gatavoti pēdējā laikā, un ikvienam apmeklētājam būs iespēja tos arī iegūt savā īpašumā. Savus darbus izstādīšanai jau pieteikuši 15 amatnieki: rotas lietas, koka darbus, audumus, keramiku u. c. Skate notiks Kalamazū ev. - lut. draudzes namā, 828 S. Rose ielā, to atklās 17. nosvembrī, plkst. 4,00 p.p., publikai pieejama līdz 8,00 vakarā, 18. novembrī atvērta no plkst. 10,00 līdz 7,00. Liela daļa daiļamatnieku pieteikuši arī personīgu ierašanos.

HECELCSANAS IZCELOŠANAS
Vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas ielas administratīvās lietāde kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

Iznākusi

1. Dr. J. VOLMĀRA ROKAS GRĀMATA UN KALENDĀRS 1957. GADAM

Vērtīgi raksti par veselību, likumiem, sadzīvi, izglītību u.c., pielikumā

2. Dr. MERRIS FISCHBEIN POCKET MEDICAL ENCYCLOPEDIA

kurā apskatīti pāri par 600 medicīnas jautājumu. Dabūjamas pie izdevēja un grāmatu izplatītājiem. Abas grāmatas pērkamas tikai vienkopus. **Kopīgā cena $2.—. Pasteidzaties! Pasūtiniet pie izdevēja ar kuponu. Piegāde ātra, bez pasta izdevumiem.**

Pasūtinājuma kupons. Izdevējs Dr. J. Volmārs, 641 Crown St., Brooklyn 13, N.Y.

Lūdzu piesūtīt man ..... eks. „Rokas grāmata un kalendārs latviešiem Sav. Valstīs un Kanadā 1957. gadam" līdz ar Medicīnas enciklopēdiju.

Pievienoju čeku, pasta orderi, naudā $.....

Neapmierinātības gadījumā man tiesības grāmatu nosūtīt atpakaļ desmit dienu laikā un saņemt nekavējoties savu naudu.

Mr., Mrs., Miss (nev. svītrot) .....

Adrese: .....

VĀRDS JAUNATNEI

MŪSU JAUNATNE SVEŠUMĀ (2)

Lielākā latviešu jaunatnes daļa, turpat 95% šodien atrodas Latvijā vai dažādos Pad. Savienības apgabalos. Pārējos piecus procentus sastāda jaunieši, kas dzimuši Latvijā vai trimdā, kas dzīvo, strādā, mācās un priecājas visos 5 pasaules kontinentos. Pēc Latvijas valsts satversmes tie ir Latvijas pavalstnieki un, runājot par latviešu jaunatni, mēs parasti domājam šos trimdas jauniešus. Tāpēc jaunieši, kas strādā kolchozos Latvijā, studē Maskavas universitātē vai izcieš sodu Sibirijas darbu nometnēs, arī šajā apcerē neietilpst.

Pēc vērojumiem un pieredzes Vācijā un šeit, jaunajā pasaulē, un, pēc nostāstiem, kas nāk no Austrālijas un Zviedrijas, liekas, ka latviešu jaunatne, kas atrodas tā sauktajā, brīvajā pasaulē, sadalās 4 lielās grupās. Precīzāk sakot — pēc jauniešu domu gājiena un dzīves veida viņi atrastos kaut kur starp šiem četriem iedalījumiem vai pat ārpusē, bet, pieņemot, ka cilvēks ir ļoti kustīgs radījums, kas bieži maina ne tikai savu ķermeņa stāvokli, bet arī domas, var runāt par šīm četrām grupām. Vēl nav atradis spējām un zināšanām piemērotu darbu.

Pirmais jauniešu tips ir — saukšu viņu par aklo nacionālistu, skolā sekmīgs, bet visumā agri sāk strādāt. Vairāk vai mazāk noteiktā materiālistē. Krāj cītīgi un aplēš summu, ko varētu, mājas braucot, ņemt līdzi uz Latviju. Šovinists — redz tikai Latviju — runā par Latviju, sapņo par Latviju un domā par Latviju, bet zināšanas par Latviju un tās kultūru viņam ir ļoti paviršas. Kaut kas no Pietuka Krustiņa, mazliet vientiesīgs, bet ar stipru pienākuma apziņu. Prot iekļauties sociālā dzīvē un sabiedrībā, bet dažreiz ar savu nostāju pret cittautiešiem sagādā neērtus brīžus pārējiem latviešiem. Liels runātājs, reizēm pat orātors, bet vārdi izskan telpā, nerodot atbalsi. Sentimentāls un banāls vārdos. Bieži lietotie epiteti: „Zilās Latvijas debesis", baltie Latvijas bērzi", „mēs, latvieši!", „sarkanie varmākas" u. t. t. Nespēj pacelties pāri šaurām provinciālisma žogam, ko uzcēlis ap savu „es". Bieži pašam nav spriedumā, bet atzīst visu atzīto. Viņa grāmatu plauktā ir tikai atzītu latviešu rakstnieku pazīstamākie darbi, un grāmatas ir vecas, Vācijā izdotās (jaunās maksā dārgi!). Viņa princips — Latvijas labā mērķis attaisno līdzekļus, bet pats neko nevar un negrib darīt. Izlutināts, bieži pārtikušu vecāku bērns. Pasaulē ar maziem izņēmumiem redz tikai divas krāsas — baltu un melnu. Kas ir melns, tas ir melns, un kas ir balts, tas balts arī paliek. Arī cilvēkus sadala melnos un baltos — labos un jaunos. Latvieši visi ir balti, izņemot tos, kuŗi pašam nepatīk, vai ar kuŗiem nevar saprasties. Melni ir arī tie, kas pieder pie citas politiksā partijas, vai nepieder ne pie kādas partijas, — kā un kuŗo reizi. Amerikāņi angļi un pārējie rietumnieki ir balti un viņi mums reiz iedos brīvu Latviju. Melni, turpretim, ir visi krievi, franči (jo viņu zemē komūnisti ir spēcīgākā partija), indieši un austrumzonas vācieši. Melno, vispār, pasaulē ir daudz vairāk nekā balto, un viņi dara baltajiem pārī.

L. Zandbergs

Skats pasaules rakstniecībā

Fransuāze Sagane (īstajā vārdā Françoise Quoirez) ir jauna franču rakstniece, kas ar savu pirmo romānu Sveicinātas, skumjas (tulkots arī latviski), ko viņa uzrakstījusi 18 gadu vecumā, ieguva ievērību ne vien Francijā, bet arī citās zemēs. Šogad Sagane ir laidusi klajā savu otro grāmatu Zināms smaids (Un sourire certain). Tas ir mīlestības romāns, bet skumjš un bezcerīgs, un savu zināmo smaidu jaunā mīlētāja — Sorbonnas studente Dominika — gūst, tikai klausoties Mocarta Andante, un uz kādreiz tik ļoti gaidīto tāruņa zvanu ar aicinājumu uz satikšanos ar mīļoto cilvēku viņa tad atbild vienaldzīgi: jā, jā, bet nožēlo, ka radio raidījumā Mocarta mūzika beigusies viņas sarunas laikā. Istabā atgriežoties, viņa nejauši ierauga spoguli savu smaidu un apzinās, ka ir „viena, viena pati. Un beidzot — kas tad? Es biju sieviete, kas mīlēja kādu cilvēku. Tas bija vienkāršs stāsts; nebija par ko smīnēt."

Vienkāršs stāsts un ļoti skumjš ne vien tādēļ, ka tā varone bezcerīgi mīl ar visu savu būti, bet tādēļ, ka talantīgā autore atklāj kādas vecas kultūras tautas bezcerīgumu, šīs tautas augsto meistarību literātūrā un reizē — dekadenci. Traģiskākais šai literārajā parādībā ir tieši tas, ka kultūrālais mantojums izpaužas gan jaunās rakstnieces stilā, raksturu veidojumā un komopozicijā, bet trūkst īstas vitālitātes, mērķtiecības; visai tēlotai dzīvei un cilvēkiem it kā klājas pāri pagurums, garlaikošanās.

Jau pašā sākumā, kad Dominika ir kopā ar savu studiju biedru Bertrānu, kuŗa mīļākā viņa kļuvusi, to nemaz nemīlēdama, viņa konstatē, ka viņa garlaikojas. „Viņš nav man nekas . . . viņš man garlaiko, es esmu vienaldzīga pret viņu, es neesmu nekas, gluži nekas." (16.). Un tālāk: „Īstu emociju

Koncerts palīdzībai ungāriem

Kanadas ungāru palīdzības fonda komiteja rīko 18. nov., plkst. 8 p.p. Toronto universitātes Convocation Hall auditorijā koncertu par labu palīdzībai ungāru brīvības cīnītājiem. Koncertu sponsorē Toronto karaliskā konservātorija un dirigents Nikolass Goldšmits. Uzrunu, klātesot Toronto pilsētas galvam N. Filipam, teiks Džons Fīšers.

ALFREDS VILNIS

(29. turpinājums)

Kanālim brauca cauri naktī, un leģionāri tika ieslēgti kabīnēs, jo no citiem transportiem pārāk daudzi bija nobēguši un pazuduši. Lai gan angļi dezertierus parasti izdeva, tad tomēr, lai izbēgtu no nepatikšanām, leģionārus veselas astoņas stundas smacēja aizslēgtās kabīnēs.

Ādenā kuģis atkal pieturēja, lai uzņemtu lētās degvielas un pārtiku. Un atkal kuģi apstāja tirgotāju laiveles. Tie leģionāri, kas visu naudu jau Portsaidā bija izdevuši, nu sūkāja pirkstus, jo tās pašas preces Ādenā bija uz pusi lētākas.

Sākās monotons brauciens pāri Indijas okeanam. Divas nedēļas ilgi neredzēja zemi. Tā kā kuģis brauca pa galveno kuģu ceļu, tad katru dienu tas satika pretim braucējus tvaikoņus un savas lēnās gaitas dēļ katru dienu bija spiests laist garām citus.

Kolombā pieturēja vēlreiz, un kuģi atstāja pirmais dezertieris. Kaut gan policija to meklēja veselas divas dienas, tomēr kuģim bija jādodas tālāk par vienu vīru vieglākam.

Ziņas no Indoķīnas karalauka nebija necik spīdošas. Tādēļ pirmās izdevušās aizbēgšanas iedrošināti, leģionāri sāka kaldināt kollektīvus bēgšanas plānus. Pirmā tāda bēgšana notika pie Sumatras krastiem. Grupa no astoņiem dažādu tautību vīriem, kāda holandieša vadīta, vakara krēslā metās jūrā. Tos pamanīja tikai tad, kad tie jau bija iepeldējuši Sumatras piekrastes ūdeņos. Kuģis tur bez atļaujas iebraukt nedrīkstēja un šaut uz viņiem ar vienīgo mašīnpistoli, kas bija uz kuģa, nebija nozīmes. Vai visiem astoņiem laimējās izpeldēt Sumatras krastā un kas viņus tur sagaidīja, to spēja stāstīt tikai viņi paši.

Pēc mēneša brauciena, kuģis piestāja Mekongas — Indoķīnas lielākās upes grīvā. Astoņdesmit kilometru tālāk iekšzemē — Saigonā leģionārus izlaida krastā.

ČETRPADSMITAIS STĀSTĪJUMS

Acu plaksti bija vēl smagi no miega un kājas vēl smagākas no rasas rīsu laukos. Bet leģionāri — īsi pēc pusnakts no gultām izcelti — soļoja un soļoja, veicot savu parasto rīta patruļu. Kas gan bija šī mazā pastaiga pret visas dienas atpūtu rotas postenī? Tad varēja izgulēties, spēlēt kārtis, rakstīt vēstules vai arī piedzerties līdz nesamaņai. Jā — tagad derētu kāds vēss alus malks, jo patruļas temps bija ātrs un rīsi, ķerdamies kājās, svīdināja ar municiju apkrautos vīrus.

Dūks un Rūriks, kas tikai vakar bija ieradušies mazajā postenī, šorīt pirmoreiz gāja līdz patruļā. Seržants, patruļas vecākais, vadīja savus vīrus kā liels kara vadonis savas armijas. Un vīri virzījās uz priekšu, it kā aiz katra krūma būtu vai vesela ķiniešu divīzija. Šāda veco izturēšanās jaunatbraucēju dūšas darīja pavisam slābanas.

Izgājuši cauri kādai iedzimto sādžai un neko aizdomīgu neredzēdami, leģionāri zosu gājienā devās rīsa laukos. Pa šaurām, ap metru platām taciņām, starp diviem rīsu laukiem, tie virzījās uz priekšu. Lauki vēl bija jauni, tādēļ atradās zem ūdens. Un ja tur ievēlās, tad varēja rēķināties, ka iegrims dubļos līdz pat jostas vietai.

„Ānemitu (Annāmas iedzīvotāji) smagais tanks priekšā!" uztraukti ziņoja pirmais novērotājs kolonnas priekšā. Seržants vēl nespēja dot kādu attiecīgu pavēli, kad jau gandrīz visi jaunie bija ievēlušies rīsu laukā, cerēdami tur rast patvērumu, un visi vecie maināja virzienu, cik ātri vien varēja. Uz taciņas palika tikai mūsu abi draugi. Rūriks bija gājis ar patšauteni tūlīt aiz pirmā novērotāja. Viņam ielēcot dubļainajā rīsu laukā, Rūriks bija palicis pirmais. Aiz viņa nāca kāds jauns atbraucējs, kas aiz bailēm bija ievēlies ūdenī līdz ausīm, un tad Dūks.

„Man gribas to tanku redzēt," murmināja Rūriks, „kāds gan tas varētu būt? Tā taču ir gandrīz neiespējama lieta, pa šādiem dubļiem uz priekšu virzīties!"

Tomēr tanks nevirzījās uz priekšu pa dubļiem, bet gan pa divdesmit centimetru plato taciņu! Un Rūriks vēl nebija paguvis tanku ieraudzīt, kad jau atradās uz tā ragiem (par anemitu tankiem Indoķīnā sauc lielos ūdens bifeļus, kas eiropiešus ne acu galā neieredz, saozdami tos jau pa gabalu) un ar visu patšauteni slaidā lokā ielidoja rīsu lauka dubļos. Dūks jau atpirdza zobus īstai smieklu lēkmei, bet smiekli nenāca. Bifelis bija pietuvojies par daudz tuvu, un Dūks, lai izbēgtu no sāpīgās saskaršanās ar tā cietajiem ragiem, ar īstu Jeses Ovena lēcienu atradās pašā rīsa lauka vidū.

Kad bifelis, īstā bifeļa mierā, bija iegājis ciematā, tad arī leģionāri sāka līst ārā no savām slēptuvēm dubļos. Tā kā pats seržants bija dubļus sarijies līdz aizsmakumam, tad patruļu pagrieza posteņa virzienā.

Kaut gan visa patruļa dabūja savu atpūtas laiku izmantot drēbju tīrīšanai un ieroču uzspodrināšanai, omulība tomēr bija liela, jo vīru pulkā bija „varonis" Rūriks, kas nebija baidījies savu vārgo krūti griezt pretim anemitu tankam.

Rūriks bija smieklu iegansts gandrīz veselu mēnesi, kamēr viņam ar savu patšauteni izdevās nogāzt kādu bifeli no kājām un ar bīfstekiem aizbāzt savu draugu smejošās mutes.

PIECPADSMITAIS STĀSTĪJUMS

Cauri postenim devās auto kolonna. Pa priekšu tai kā apsardzība brauca bruņu mašīna. Daudzos auto sēdēja leģionāru sargi. Tas bija parastais municijas un pārtikas konvojs bataljonu un rotu posteņiem uz ceļa, kas no Turānas iestiepās zemes iekšienē, nobeigdamies kaut kur džungļos, kur valdīja nemiernieku bandas.

Kolonna bija iebraukusi starp piecu kilometru attālumā esošajiem kalniem, kad postenī varēja dzirdēt detonācijas un smago ložmetēju rejas. Drīz posteni pārlidoja iznīcinātāji un bumbveži, un netālajos kalnos dzirdēja eksplodējam bumbas.

Pēc pāris stundām auto kolonna atgriezās postenī. Trūka divu auto un pārējie bija ložu caururbti. Gandrīz katrā mašīnā bija pa kritušam vai ievainotām. Kolonna bija iebraukusi vietminu (komūnistiskie Vietnamas nemiernieki) slazdos. Kad bruņu vāģis tiem jau bija izbraucis cauri, pēkšņi eksplodējušās mīnas bija iznīcinājušas pirmos divus auto. Tad sākusies ienaidnieka ložmetēju uguns. Tikai ar ātri izsauktās aviācijas atbalstu kolonna bija paglābta no pilnīgas iznīcināšanas.

Lai identificētu kritušos, iztīrīja viņu kabatas un mugursomas. Pēc īsa aizlūguma tos apbedīja turpat ārpus posteņa.

Rotas birojā pārbaudīja kritušo papīrus.

„Virsseržant, pasauc Dūku un Rūriku. Tie taču ir latvieši, un šeit kādos kritušā papīros ir minēts Rīgas vārds," pavēlēja rotas komandieris.

Pēc pāris minūtēm Dūks un Rūriks turēja rokās latviešu valodā aprakstītas lapas.

„Šos papīrus atrada pie tā kritušā leģionāra, ko vietmini bija ievainojuši un vēl pie samaņas esošām izgriezuši mēli un caur ķermeni izdūruši asus bambusus," paskaidroja kapteinis. „Lasiet rakstīto un mēģiniet noskaidrot rakstītāja personību un pie kuŗas vienības viņš piederējis."

Un mūsu draugi lasīja. —

— — — — — — — — —

„. . . Kad nakts ir aizvērusi durvis aiz Indoķīnas kvēlojošās saules, es par jaunu iededzu sveces un esmu viens ar saviem sapņiem.

„. . . Nejauši atradu Rušlera grāmatu "Inconnue de la Seine" (Nepazīstamā no Sēnas) un steidzos to tulkot. Šī tulkošana ir jauns un neparasts pārdzīvojums. — — — — — — — — —

Kādreiz Pomerānijā, Cvangshofā, kara laikā, kad bijām atgriezti no savas divīzijas un ieslēgti Dancigas ielenkumā, kad mana līgava Aija bija manā sirdī, bet tai pašā laikā kaut kur tālu Vācijas vidienē, uzgāju šo pašu grāmatu vācu valodā vietējā mežziņa bibliotēkā. Jau toreiz tās bija man gaišas naktis, un šo mazo grāmatiņu vēl ilgi nēsāju savā karšu somā.

(Turpinājums sekos)

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņet

48. t

„Aizbrauc un apskaties
jūs te murgos, jo ilgāk viņa
Omuļa rupjība Imantu
Viņš, tātad, šeit, Vācija
komūnismam nebija nekāda
čekas ļaudīm, kas bija ierad
nejaušība un drusku piesa
viņš nebija apdullināts un
kārši: no šejienes uz kādu p
vu sūtniecību Bonnā, tad ar
nāts vai hipnotizēts, uz Be
dzimteni.
Bet ko lai tagad dara
Viņš laikam bija skaļi d
„Un nesapņo par polici
ierēdņi, un mums tiesības r
braukšanu."
Šai brīdī viesmīlis atnes
licis to uz galda, gribēja ie
„Paldies," viņš teica, „
delīti, jā?"
„Pudelīti?" viesmīlis b
„Ar aizbāzni, protams,
Vairākārt atskatīdamie
prāta cilvēkiem, viesmīlis a
„Lūk tā," pēkšņi isie
Zandmanis, „tagad diezgan
nestēt. Ja atgriežaties."
„Un ja ne?"
„Lietos represijas."
„Pret mani?"
„Pret jums. Pret siev
„Pret mani? Kā to izd

OKAS GRĀMATA UN
GADAM
likumiem, sadzīvi, izglītību u.c.,
mā
EIN POCKET
PEDIA
medicīnas jautājumu. Dabūja-
u izplatītājiem. Abas grāmatas
Kopīgā cena $2.—. Pasteidzaj-
a ar kuponu. Piegāde ātra, bez

evējs Dr. J. Volmārs,
Crown St., Brooklyn 13, N.Y.
s. „Rokas grāmata un kalen-
Kanadā 1957. gadam" līdz ar

naudā $.....
ian tiesības grāmatu nosūtīt
aņemt nekavējoties savu naudu.

E SVEŠUMĀ (2)

iju, sapņo par Latviju un domā
par Latviju, bet zināšanas par Lat-
iju un tās kultūru viņam ir ļoti
paviršas. Kaut kas no Pietuka
Krustiņa, mazliet vientiesīgs, bet
ar stipru pienākuma apziņu. Prot
ieklauties sociālā dzīvē un sabied-
rībā, bet dažreiz ar savu nostāju
pret cittautiešiem sagādā neērtus
brīžus pārējiem latviešiem. Liels
runātājs, reizēm pat orātors, bet
vārdi izskan telpā, nerodot atbalsi.
Sentimentāls un banāls vārdos. Bie-
žāk lietotie epiteti: „Zilās Latvijas
debesis", baltie Latvijas bērzi",
„mēs, latvieši!", „sarkanie varmā-
kas" u. t. t. Nespēj pacelties pāri
šauram provinciālisma žogam, ko
uzcēlis ap savu „es". Bieži pašam
nav sprieduma, bet atzīst visu at-
zīto. Viņa grāmatu plauktā ir tikai
atzītu latviešu rakstnieku pazīsta-
mākie darbi, un grāmatas ir ve-
cas, Vācijā izdotās (jaunās maksā
dārgi!). Viņa princips — Latvijas
labā mērķis attaisno līdzekļus,
bet pats neko nevar un negrib da-
rīt. Izlutināts, bieži pārtikušu vecā-
ku bērns. Pasaulē ar maziem izņē-
mumiem redz tikai divas krāsas —
baltu un melnu. Kas ir melns, tas
ir melns, un kas ir balts, tas balts
arī paliek. Arī cilvēkus sadala
melnos un baltos — labos un lau-
nos. Latvieši visi ir balti, izņemot
tos, kuri pašam nepatīk, vai ar ku-
riem nevar sapraties. Melni ir arī
tie, kas pieder pie citas po-
litiskā partijas, vai nepieder ne
pie kādas partijas, — kā un
kuŗo reizi. Amerikāņi angli
un pārējie rietumnieki ir balti
un viņi mums reiz iedos brīvu Lat-
viju. Melni, turpretim, ir visi krie-
vi, franči (jo viņu zemē komūnisti
ir spēcīgākā partija), indieši un
austrumzonas vācieši. Melno, vis-
pār, pasaulē ir daudz vairāk nekā
balto, un viņi dara baltajiem pārī.

L. Zandbergs

Turpinājumā: **Četri jaunlešu tipi.**

ām auto kolonna atgriezās pos-
to un pārējie bija ložu caururbti.
nā bija pa kritušam vai ievaino-
iebraukusi vietminu (komūnistis-
rnieki) slazdos. Kad bruņu vā-
raucis cauri, pēkšņi eksplodējušās
ušas pirmos divus auto. Tad sā-
žmetēju uguns. Tikai ar ātri iz-
balstu kolonna bija paglābta no
s.

kritušos, iztīrīja viņu kabatas un
sa aizlūguma tos apbedīja turpat

rbaudīja kritušo papīrus.
asauc Dūku un Rūriku. Tie taču
tādos kritušā papīros ir minēts Rī-
a rotas komandieris.
tēm Dūks un Rūriks turēja rokās
akstītas lapas.
trada pie tā kritušā leģionāra, ko
nojuši un vēl pie samaņas esošam
caur ķermeni izdūruši asus bambu-
kapteinis. „Lasiet rakstīto un mēģi-
stītāja personību un pie kuŗas vie-
is."
gi lasīja. —
— — — — — —

ts ir aizvērusi durvis aiz Indoķīnas
s par jaunu iededzu sveces un esmu
pņiem.
tradu Rušlera grāmatu "Inconnue
bazīstamā no Sēnas) un steidzos to
na ir jauns un neparasts pārdzīvo-
— — — — — —

rānijā, Cvangshofā, kara laikā, kad
savas divīzijas un ieslēgti Dancigas
ana līgava Aija bija manā sirdī, bet
t kur tālu Vācijas vidienē, uzgāju
vācu valodā vietējā mežziņa biblio-
tās bija man gaišas naktis, un šo
vēl ilgi nēsāju savā karšu somā.

(Turpinājums sekos)

Skats pasaules rakstniecībā

AR VIEGLU SMAIDU

Fransuāze Sagane (īstajā vārdā Françoise Quoirez) ir jauna franču rakstniece, kas ar savu pirmo romānu Sveicinātas, skumjas (tulkots arī latviski), ko viņa uzrakstījusi 18 gadu vecumā, ieguva ievērību ne vien Francijā, bet arī citās zemēs. Šogad Sagane ir laidusi klajā savu otro grāmatu Zināms smaids (Un sourire certain). Tas ir mīlestības romāns, bet skumjš un bezcerīgs, un savu zināmo smaidu jaunā mīlētāja — Sorbonnas studente Dominika — gūst, tikai klausoties Mocarta Andante, un uz kādreiz tik ļoti gaidīto tāruņa zvanu ar aicinājumu uz satikšanos ar mīlēto cilvēku viņa tad atbild vienaldzīgi: jā, jā, bet nožēlo, ka radio raidījumā Mocarta mūzika beigusies viņas sarunas laikā. Istabā atgriežoties, viņa nejauši ierauga spogulī savu smaidu un apzinās, ka ir „viena, viena pati. Un beidzot — kas tad? Es biju sievjete, kas mīlēja kādu cilvēku. Tas bija vienkāršs stāsts; nebija par ko smīnēt."

Vienkāršs stāsts un ļoti skumjš ne vien tādēļ, ka tā varone bezcerīgi mīl ar visu savu būti, bet tādēļ, ka talantīgā autore atklāj kādas vecas kultūras tautas bezcerīgumu, šīs tautas augsto meistarību literatūrā un reizē — dekadenci. Traģiskākais šai literārajā parādībā ir tieši tas, ka kultūrālais mantojums izpaužas gan jaunās rakstnieces stilā, raksturu veidojumā un komopozicijā, bet trūkst īstas vitālitātes, mērķtiecības; visai tēlotai dzīvei un cilvēkiem it kā klājas pāri pagurums, garlaikošanās.

Jau pašā sākumā, kad Dominika ir kopā ar savu studiju biedru Bertrānu, kuŗa mīlākā viņa kļuvusi, to nemaz nemīlēdama, viņa konstatē, ka viņa garlaikojas. „Viņš nav man nekas . . . viņš mani garlaiko, es esmu vienaldzīga pret viņu, es neesmu nekas, gluži nekas." (16.). Un tālāk: „Īstu emociju trūkums man šķita visnormālākais dzīves veids." (21. Citāti no oriģinālizdevuma Renē Julliard apgādā, Parīzē).

Fransuāze Sagane

Un tomēr mīlestību un īstas emocijas viņa pārdzīvo, kad Bertrāns viņu iepazīstina ar savu tēvoci Lūkasu, kuŗš ir divtik vecs kā viņa, bet kuŗā viņa izjūt sev radniecīgu satvaru no pirmā acumirkļa. „. . . viņa seja man tūkstošķārt tuvāka nekā Bertrāna" (26.). Un kad pēc ilgāka pazīšanās laika viņi ir Rivjērā divi vien, Fransuāze sev atzīstas: „. . . viņš ir priekš manis no pat mūžības, tā bija fatāla satikšanās. Mans liktenis ir, ka Lūkasam mani jāatstāj (viņam ir cēla sieva, ko viņš mīl), ka man jāmēģina sākt no gala ar kādu citu, ko es, droši vien, darīšu." (120.).

Lūkass jau arī viņai bija piedāvājis tikai „avantūru bez rītdienas un bez sentimentālitātes", un „laime — vai tā nav tikai zināma veida neklātiene, garlaicības un nepatikšanu neklātiene" — mīlētājas atziņa (121.).

Autore ar lielu nežēlību, dažkārt ar cinismu analizē savas varones attieksmes pret sevi un citiem. Ass intelleķts, liela apdāvinātība — un tomēr tikai bezcerīgums un dzīves tukšums. Skumja grāmata, kas rada skumjas.

Ang. Gallīte.

TRIMDAS PENKLUBA OTRĀ ANTOLOĢIJA

THE PEN IN EXILE II

Tiltus parasti cel tur, kur netrūkst staigātāju. Daudz drosmes un ticības vajadzīgs tādiem cēlājiem, kas ar saviem tiltiem grib maināt staigātāju virzienus. Tādas drosmes katrā ziņā netrūkst trimdas PEN kluba centram, izdodot jau otru trimdas rakstnieku antoloģiju angļu valodā. Tikai nedaudzi no 51 pārstāvētiem rakstniekiem ir jau agrāk pazīstami angļu lasītājiem, bet lielākā daļa angliskai gara pasaulei ir pilnīgi sveši. Tiem jāpieskaita arī grāmatā uzņemtie latvieši. No pēdējiem Andrejam Johansonam vajadzētu sekmēties vislabāk, jo viņš savā esejā stāsta par Francijas karali Ludviķi XVIII, un, runādams par viņa trimdu, palīdz svešajam lasītājam ieskatīties visu bēgļu un izdzīto pārdzīvojumos. Arvēds Švābe, dodams rakstu par Raini, gribējis atklāt latviskās īpatnības, bet tīri žurnālistiskā Raiņa personīgo īpatnību apskatīšana nevar interesēt tādiem, kas nekā nezina par mūsu lielā dzejnieka dziļākām idejām. Nevienu Raiņa tulkojumu vai nozīmīgu darba aprakstu, kas varētu palīdzēt tās ieraudzīt, Švābe tomēr nedod.

Tiem 4 latviešu dzejniekiem — Zinaīdai Lazdai, Pēterim Aigaram, Andrējam Eglītim un Fricim Dziesmam, kuŗu darbu paraugi atrodami šajā almanachā, uzdevums vēl grūtāks, jo tulkojums ir pārāk liels apkārtceļš, sveša lasītāja sirds aizsniegšanai. Aigara „The Pigs" kā satīra varētu būt vispieejamākā angliem. Eglīša „In a Burning Church" varētu saistīt izsmalcināto gaumi, bet tās īpatnējais mistiskums var būt nepieņemams moderniem lasītājiem. Sāpju izjūtas Lazdas un Dziesmas darbos nav droši tilti. Tieši līdzdzīvot svešinieks tām nespēs, un kas gan gribēs piespiesties, lai par tām domāti?

Mūsu meistara Anšlava Eglīša novele „The Town on Fire" spētu saistīt ikvienu, bet, atskaitot bijušos karavīrus un angļus, kam mīnētās vietas pazīstamas, reti kādam var būt interese par Berlīni. Ja baronietes vietā būtu lorda atraitne, bet ungārs būtu austrālietis, u. t. t., būtu vairāk cerību.

Ja arī šī jaunā grāmata netiks pārāk centīgi izmantota par tiltu angļu cilvēku ievadīšanai latvisko pārdzīvojumu izpratnē, tad tomēr daudz nozīmīgāka tā var būt dažādu tautību bēgļu tuvināšanai. Vai šis drosmīgi celtais gara tilts atsvērs izdevēju pūles, atkarīgs no tā, cik mēs paši to izlietosim citu tautu likteņa biedru labākai izpratnei.

J. Pētersons

Andrejs Eglītis

BĒDAS

(NO JAUNĀ KRĀJUMA OTRANTO)

Bēdas kā Dieva akmens
Mums pāri veļas —
Gadsimti nolīcas
Un nepieceļas.
No debesīm gruvis
Mums pakārts kaklā,
Par smagu sen kļuvis
Nēsienā aklā.

Bēdas kā Dieva akmens
Lai kopā mūs sietu,
Lai kapi no šūpuļiem,
Par tālu neaizietu.
Kas nopiems mums spaidu,
Kas laiku zinās?
Ceļš savos kritušos
Uz vietas mīnas.

Bēdas kā Dieva akmens
Līdz galam velsies —
Līdz mūsu mironi
Augšāmcelsies.

Koncerts palīdzībai ungāriem

Kanadas ungāru palīdzības fonda komiteja rīko 18. nov., plkst. 3 p.p. Toronto universitātes Convocation Hall auditorijā koncertu par labu palīdzībai ungāru brīvības cīnītājiem. Koncertu sponsorē Toronto karaliskā konservātorija un dirigents Nikolass Goldšmits. Uzrunu, klātesot Toronto pilsētas galvam N. Filipam, telks Džons Fišers.

Čikāgas teātris nodarbojas ar mīlestību

Pār visu zemi mīla valda, tā dzied ne bez pamata daiļā Karmene. Un viņai taisnība. Kas gan būtu dzīve bez mīlestības, bez daiļas sievietes un smuidra jaunieša? Skaists ir jaunības ziedoņa laiks, kad viss izliekas tik aizrautīgs un burvīgs. Tādu laiku arī notēlojis Jūlijs Pētersons savā komēdijā „Piekūlīdušais kaķēns", kuŗu izrādīs Čikāgas latviešu teātris sestdien, 24. novembrī, plkst. 7,30 vakarā, un svētdien, 25. nov., plkst. 3,00 p.p., Hull House, 800 S. Halsted St. Šo komēdiju daudzina par Pētersona labāko, un to iestudējis Valdis Hermanis. Viņš arī tēlos bagāto fabrikas īpašnieku un muižas centra „valdnieku". Viņam līdzās iet viņa sieva, stingrā namamāte Māra Antēna, kuŗa izstrādājusi savu plānu par dēla izprecināšanu turīgās aprindās. Dēlu Edgaru tēlo Ilmārs Dumpis, bet viņa izredzēto Vēru — Ruta Hincenberga. Vēl jāpiemin stingrā panzijas turētāja, kuŗa var vai zvērēt, ka Edgars tā turēts, ka nav nevienu meiteni redzējis. Bet Vēra — „Piekūlīdušais kaķēns" ar Edgaru . . . Nu, ko tur daudz teikt? Paši dzēsit. Jānis Espe ir kārtīgs agronoms, bijis karavīrs, stingrs stājā un valodā. No jaunajiem tēlotājiem nāk klāt Līgita Zīriņa — bagātnieku meita, Nadīne, Māra Vilciņa un Aivars Bumbulis. Visus šos jauniešus skatīsim ar lielu interesi pirmoreiz.

ČLT allaž domājis par jauno audzi un pašķiris tai ceļu, — kā jaunajiem tēlotājiem, tā arī jaunajam dekorātoram Ojaram Šteinertam, kas gan ir pazīstams gleznotāju pasaulē, bet kā dekorātors reprezentēsies pirmoreiz. Viņam nebija viegls uzdevums, jo administrātors no viņa prasījis, lai dekorācijas būtu iespaidīgas, lētas, saskanētu ar lugas saturu un nenomāktu tēlotājus ar savu krāsu bagātību. Bez tam tām vajadzēja būt ērti pārvadājamām, jo teātris apciemos arī latviešus citās pilsētās. Tāpat savas prasības uzstādīja režisors, un kad nu visi trīs „lielie" sanāca kopā, iznāca tā, ka visi trīs bija apmierināti, jo savu īpatnību parādīs skatītājiem arī pats dekorātors.

Otto Krolls.

Dziedonis Boriss Piekalnītis nesen sniedza 2 koncertus Frankfurtē. Abi koncerti bija izpārdoti un kritikas vācu avīzēs spīdošas. Dziedonis tuvākā laikā koncertēs Beļģijā, Antverpenas operā Piekalnītis dziedās vļesirādēs Musorgska operā Chovanščina krievu valodā. Mākslinieks gatavo arī radio programmu.

KĀDAS GRĀMATAS DIMANTA JUBILEJA

Mērnieku laikos humora dzirkstis visvairāk izšķilas tādās vietās, kas vairāk vai mazāk līdzīgas mūsu tagadējām trimdas izdarībām kultūras un sabiedriskās dzīves laukā. Un nelaime ir tā, ka mūsu lasītāji, literatūras būtību tik labi neizprazdami, Mērnieku laikos saskata pazobošanos par cilvēkiem, gan par viņu vājībām, gan par neizpratni dažos sadzīves jautājumos. Kādēļ tā vajadzēja? — viņi jautā. Uz to jāatbild: Autori savā sacerējumā par cilvēkiem nemaz nezobojas, bet parāda tos, kādi tie ir, parāda gan tos spilgtās krāsās, tipus un raksturus stilizējot. Bet nevar teikt, ka tie būtu pārspīlēti, pārmērīgi karikēti.

Nelaime ir arī tā, ka lasītāji biežī vien nemaz neievēro situāciju, kādā autori savas uzzīmētās personas ielikuši. Zemes uzmērīšana, robežu nosprausšana, izdevība iemantot kādu stūrīti zemes vairāk par dažām pudelēm vīna vai spainīti sviesta, — tādu kaut ko neviens piebaldzēns nebija piedzīvojis, nebija arī dzirdējis, ka tā kādreiz agrāk būtu bijis. Un šādā situācijā, psiholoģiski pamatoti, spilgti var izpausties tādas cilvēku īpašības un izdarības, ka jāpasmejas. Tas viss.

Liela līdzība ar Mērnieku laikiem bija mūsu nometņu dzīvei Vācijā. Bet dažas tipiskas cilvēku īpašības, kā piem., godkāre, mantkāre u. t. t. mēdz arī spilgti izpausties jebkuŗā situācijā. Tās, zināms, ir vārīgas vietas. Bet ko lai dara, ka rakstnieka tveramais objekts ir cilvēka dvēsele? Un Mērnieku laiku literārā resp. mākslas vērtība

Brāļu Kaudzīšu Mērnieku laikiem šogad piepildās 77 „mūža" gadi. Grāmata šais gadōs iznākusi 12 izdevumos, kopā apm. 60.000 eksemplāros, līdz ar to ierindojoties otrā vietā aiz latviešu Bībeles. Pirmais izdevums parādījās atklātībā 1879. gadā. 1880. gadā Latviešu draugu b-ba sacerējumam piešķīra augstāko godalgu. 1913. gadā iznāca 4. izdevums ar Ed. Brencēna illustrācijām. Pēdējais, 12. iespiedums nāca klajā 1948. g. Vācijā.

Lielu ievērību izpelnījās arī šī darba drāmatizējumi (Pāvila Gruznas un Zeltmaša) un saisināti izdevumi skolām (R. Klaustiņa un J. Tauriņa). Tad vēl tulkojumi citās valodās.

Labai tautiešu daļai Mērnieku laikiem vajadzētu atrasties grāmatu plauktos, un domāju, ka tos arī lasa. Bet nav dzirdēts, ka pēdējā laikā tos lasītu arī skolās vai izrādītu uz skatuvēm. Liekas, ka mūsu trimdas psīche nepanes brāļu Kaudzīšu humoru.

ir saskatāma tieši psiholoģiskā koncepcijā.

Literatūra ir vārdu māksla, un rakstnieks operē ar tiem pašiem dzīvē, un jo tuvāk ikdienas valodai stāv kāda sacerējuma valoda, jo lielākus panākumus šis sacerējums gūs lasītājos. Bet te jāievēro viens apstāklis — no tautas mutes noklausītie vārdi rakstniekam ir tikai materiāls, māla pika, kas jāmīca un jāveido, līdz rodas izteiksme, forma, stils, katra sacerējuma saturam un idejai piemērotā noskaņā, katrai videi un laikam piemērotā traktējumā. Tāpat jāveido arī sižets, kas arī ir tikai māla pika rakstnieka rokā. Ja atstāstīs notikumus tieši tādā plāksnē un secībā, kā tie dzīvē novēroti, tad būs gan dzīves fotografija, bet ne māksla. Koncentrācija Mērnieku laiku saturā un stilā, personu raksturojumi dinamiskā darbībā, notikumu, tipu un raksturu nostatījumi spilgtos preststatos ir tie faktori, kas šim sacerējumam piešķir pirmo vietu latviešu literatūrā. Mērnieku laikos atrodami visi elementi, kas vajadzīgi, lai būtu romāns, izņemot kompoziciju. Autoru nodoms nav bijis romānu rakstīt, un viņi protestēja, kad sacerējums ar šo apzīmējumu parādījās pirmajā izdevumā H. Alunāna apgādā Jelgavā. Prof. K. Kārkliņš nosaucis Mērnieku laikus par romānu greizdzena technikā. Ka sacerējumam ir vairāk romāna nekā stāsta pazīmju, par to nešaubās arī citi literatūras zinātnieki. Bet apzīmējums jau ir tikai formālitāte.

Ap „stāstu, kas salikts no dzīves bildēm", kā autori paši savu darbu nosaukuši, savā laikā sacēlās putekļi, jo dažiem vairāk intelligentiem lasītājiem šķita, ka vienkāršu lauku skolotāji — brāļi Kaudzītes — taču nu nevarēja būt tik gudri, lai Pietukam Krustiņam, tādam pašam lauku skolotājam, ieliktu mutē tik gudrus vārdus, runājot par zemes griešanos. Norādīja arī uz citām vietām Mērnieku laikos. Darbu esot sacerējis Piebalgas ārsts, studēts cilvēks. Tas nomiris, un manuskriptu pievākuši Kaibēnu skolas skolotāji. Tas ir pirmais tāds gadījums latviešu literatūras vēsturē. Ja autori nebūtu uzglabājuši piezīmes, tad nezin, kā īsti šīs baumas varētu apklusināt. Analogs gadījums angliem ar Šekspīra lugām, kuŗas gribēja piedēvēt lielā drāmatiķa laika biedram filozofam un valstsvīram Bēkonam, jo Šekspīrs, lūk, vienkāršs aktieris būdams, taču nekādā ziņā neesot varējis sacerēt tik gudrus skatuves darbus. Bet tas vēl nav lielākais launums, kad lasītāji un dažreiz arī kritiķi kādam sacerējumam izvēlas autoru pēc saviem ieskatiem. Daudz lielāks launums ir, kad lasītājs sacerējumu nesaprot, bet tomēr to pēc saviem ieskatiem kritizē. Ja ir humors, tad katrā ziņā tur jābūt kādam izsmietam, noķengātam. Tas viņam liekas pats galvenais. Tādā uztverē vēl šodien tiek tulkots arī Mērnieku laiku humors. Un ja šodien kāds humorists ķeras pie spalvas, tad viņam ilgi jādomā, kā uzrakstīt humoru tādā veidā, lai neviens trimdinieks nejustos apvainots. Beidzot viņš izlemj, ka jāsadod pašam sev pa mizu. Un viņš raksta pēc tādas dispozīcijas: „Visi mani tautieši ir labi cilvēki, bet es pats gan nekur nederu. Viņi visi strādā pilnu darba laiku un vēl virsstundas, bet es labi ka to pašu „parttaimu" varu izturēt. Vai es domāju par savu tautiešu nākotni un labumu?"

Bet arī tad atradīsies kāds, kuŗš jutīsies izsmiets un noķengāts, varbūt vienkārši tādēļ, ka viņš nebūs pieminēts. Viņš kliegs, un tad pamodīsies arī citi, kas nebūs pieminēti. Sūtīs pie tevis delegātu, lielu diplomātu. Tas atvērs savu mutī un runās uz tevi, tā sacīdams: „Sakiet, lūdzu, kas tai jūsu rakstā ir domāts un ko jūs esat gribējis pateikt? Es nekā nesaprotu . . ."

Ko tu, nabaga cālis, viņam atbildēsi? Varbūt tu sāksi viņam lasīt lekciju literatūras ievadā, Saki, brāl', viņam, ka tu pats arī nesaproti, ko esi uzrakstījis, ka tev tā dažreiz gadās — uzrakstīt nesaprotamas lietas. Un tad vēl pasak, viņam, lai izlasa Mērnieku laikos Ķenca lūgšanu. To gan neaizmirsti!"

Mērnieku laiku dimanta jubilejā nevienā latviešu kolonijā netiek atzīmēta. Arī Zenta Mauriņa savā esejās brāļiem Kaudzītēm un viņu diždarbam vienmēr pagājusi garām. Bet viņai jau nu gan patīk vairāk pakavēties pie romantiķiem. Mani tomēr iepriecināja vienas mātes vārdi: „Mans Pēteris lasa Mērnieku laikus jau trešo reizi." A. šo rakstiņu gribēju tikai atgādināt, ka mums trimdā ir viena tāda grāmata, uz ko vislvairāk var paļauties, ka tā mūsu jaunatni spēj pasargāt no asimilācijas.

-s.

Nodibināts prof. Friča Gulbja stipendiju fonds

Lai uzturētu profesora Frič. Gulbja piemiņu un viņa latviskocentīgus latvju jaunatnē, studentu vienība „Līdums" ir nodibinājusi viņa vārdā nosauktu stipendijas fondu. Stipendijas mērķis ir atbalstīt tos sekmīgos latvju studentu brīvajā pasaulē, kas darbojas līdz arī latviešu sabiedriskā dzīvē. Stipendija ir atmaksājama pēc studiju beigšanas, kad stipendiāta materiālie apstākļi ir nostabilizējušies, lai būtu iespējams piešķiram summu ar laiku paliellnāt. Stipendijas lielumu nosaka lk gadus, u. 1956./57. mācības gadā tā ir $100.

Lūgumraksts stipendijas piešķiršanai jāiesūta vēlākais līdz 195[illegible] g. 1. janvārim pa gaisa pastu inž. E. Kraulinm, 869 Ellis Pk. Rd., Toronto, Canada. Stipendijas pieprasītājam jāsniedz šādas ziņas: a) īsa biografija ,b) universitātes apstiprināts pārskats par sekmēm šajā un iepriekšējā mācības gad. (1. kursa studentiem sekmju pārskatu par iepriekšējo gadu aizstā vidusskolas beigšanas apliecība apstiprināts noraksts), c) informācija par materiāliem aptāklien d) informācija par piedalīšano latviešu organizācijās un vispār latviešu sabiedriskā darbā studiju laikā un pirms tā, e) divu latviešu vārdi, kas pazīst stipendīja pieprasītāju: vēlams, ka viens no viņiem ir arī informēts par pieprasītāja universitāti, f) informācija par citām saņemtām un pieprasītām stipendijām. Stipendijas pieprasītāju vārdi un viņu sniegtā informācija netiks izpausta.

Pirmo stipendiju piešķirs 1957. gada februārī.

Prof. A. Dreimanis,
Prof. Fr. Gulbja Stipend. fonda pārvaldes priekšsēdis

A. VOITKUS

Astridas Robežgruntnieces viņete **ROMĀNS**

48. turpinājums

„Aizbrauc un apskaties," Omulis kļuva nikns, „jo ilgāk jūs te murgos, jo ilgāk viņai būs jāgaida."

Omuļa rupjība Imantu atmodināja kā no reiboņa.

Viņš, tātad, šeit, Vācijas sirdī, rietumu demokratijā, kur komūnismam nebija nekādas ārējās varas — sēdēja kopā ar čekas ļaudīm, kas bija ieradušies viņam pakaļ. Tikai laimīga nejaušība un drusku piesardzības viņu bija pasargājusi, ka viņš nebija apdullināts un aizvests. Tas būtu bijis tik vienkārši: no šejienes uz kādu privātu dzīvokli, no turienes uz krievu sūtniecību Bonnā, tad ar diplomātisko pasi un, zāļu apdullināts vai hipnotizēts, uz Berlīni, un no turienes — uz plašo dzimteni.

Bet ko lai tagad dara? Saukt policiju?

Viņš laikam bija skaļi domājis, jo Omulis piepeši iesmējās.

„Un nesapņo par policiju. Mēs ir repatriācijas komisijas ierēdņi, un mums tiesības runāt ar mūsu pilsoņiem par mājās braukšanu."

Šai brīdī viesmīlis atnesa prasīto tīro glāzi. Kad viņš, nolicis to uz galda, gribēja iet, Imantam radās pēkšņa ideja.

„Paldies," viņš teica, „un atnesiet man mazu aptiekas pudelīti, jā?"

„Pudelīti?" viesmīlis brīnījās, „ar aizbāzni?"

„Ar aizbāzni, protams," Imants piekrita.

Vairākārt atskatīdamies, it kā nebūtu darīšana ar skaidra prāta cilvēkiem, viesmīlis aizgāja.

„Lūk tā," pēkšņi īsiem, aprautiem teikumiem ierunājās Zandmanis, „tagad diezgan pļāpāts. Valdība gatava jūs amnestēt. Ja atgriežaties."

„Un ja ne?"

„Lietos represijas."

„Pret mani?"

„Pret jums. Pret sievu."

„Pret mani? Kā to izdarīs?"

„Gan redzēsit. Bet pirmām kārtām pret sievu. Mums ir līdzekļi."

Līdzekļi . . . Jā, protams, to viņiem netrūka. Īpaši pret tiem, kas atradās viņu varā.

Pratināšanas. Stundām, dienām, nedēļām. Neziņa. Sitieni. Gaisma, tumsa Aukstums un mitrums un svelmains karstums Liela un tukša telpa ar stāvām sienām, bet spilgtu, griezīgu gaismu. Telpa, kuŗā, likās, nav gala. Maza, maza telpa, kur cilvēks nevarēja ne stāvēt, ne sēdēt, ne gulēt. Kur pieliecies iegāja un pēc dienām vairs nevarēja atliekties taisns.

Spīles un knaibles. Un pa pilienam pilošs ūdens, un degoša svece. Un nokaitēta nagla, un gumijas pipka.

Un vēl daudz, daudz cita.

Līdzekļi . . .

Un tomēr — ko viņa atgriešanās dotu? Viņam — drošu galu, un Monikai? Brīvību? Drošību?

Bija tikai viena iespēja: mēģināt pārliecināt, ka viņš ir nežēlīgāks par viņas mocītājiem, un ka viņu pūles līdz ar to veltas. Varbūt tad viņiem pārietu prieks Moniku spīdzināt.

„Es nekur neiešu," viņš lēni, Omuļa nemierīgajās acīs skatīdamies, runāja, „nekur ar jums. Ka jūs Moniku mokāt, par to nešaubos. Bet tur nu neko nevar darīt, jo abi mēs izbēgt nevarējām. Vienam bija jāpaliek — un jācieš. Ja es viņu no tiesas būtu mīlējis, tad man tas sāpētu, un es jums, varbūt, paklausītu. Bet tā — tā jūs esat nomocījuši jau miljonus. Un tā kā viņa man ir tikai viena starp miljoniem, tad šai ziņā jūs esat sākuši no nepareizā gala."

Viesmīlis bija atnesis prasīto pudelīti. Imants paņēma zaļkājaino glāzi un sniedza to viesmīlim.

„Iepildiet šo pudelītē un pasauciet poli—"

Viņš nepaguva teikuma izrunāt līdz galam, kad Omulis ar visu spēku viņam izsita glāzi no rokas, un tā augstā lokā ielidoja telpā. Saturs izšļakstījās gan uz grīdas, gan uz blakus galdiņiem.

Izcēlās burzma. Aplieto galdiņu viesi trūkās kājās, bet iekāms kāds paspēja iejaukties, Omulis ar Zandmani jau bija pa durvīm uz ielas.

Skoteļotais saimnieks atstāja savus alus kausus un lēni un svarīgi pienāca notikuma vietā.

„Kas te notiek?"

„Vainīgie aizbēga," viesmīlis šķaidroja saimniekam, „šis kungs nav vainīgs. Tie viņam izsita glāzi no rokām."

Tā kā lauzts nevienam nekas nebija, un vīna šļakatas cilvēkus tieši ķērušas arī nebija, tad telpa drīzi nomierinājās.

Un tad arī Imants, vēl brītiņu pagaidījis, devās ceļā — trešo reizi šovakar lietādams durvis ar uzrakstu M.

Lai nebūtu jāiet pa galveno izeju, aiz kuŗas viņu, varbūt, gaidīja Omulis un Zandmanis, vai viņu palīgi. Drošāki bija iet pa tumšām un likumainām ejām un lodāt pa svešiem pagalmiem nekā iet pa galvenajām durvīm un staigāt pa gaišajām ielām.

Arī brīvā zemē.

Jo arī brīvība ir ļoti neskaidrs jēdziens.

⁂

Spraukdamās starp kaŗa laikā izbumboto kazarmu atliekām, kas, gadiem ejot, sabruka vienmēr mazākas un apauga zāli un sīkiem krūmiņiem, tā ka vietumis jau atgādināja senlaiku pilsdrupas, saule iesvieda mazajā barakas lodziņā pilnu staru vālu, un istaba uzreizi kļuva gaiša un priecīga.

Krūmalis jau sēdēja pie sava galda. Tā viņš tur sēdēja un rakstīja jau desmito gadu — atmiņas par savu jaunību, par skolas gadiem, par darbu Latvijas skolās, kuŗās viņš darbojies par skolotāju, par savu dzimto pagastu, par ļaudīm, ko viņš pazinis un par savu nespēku.

Gaŗajos vientulības gados, kopš bumba viņu bija piespiedusi iesēsties krēslā, no kuŗa viņš varēja piecelties tikai ar lielām grūtībām un bez citu palīdzības aiziet vienīgi līdz savai gultai, papīrs bija kļuvis viņa sarunu biedrs. Viņš tīši bija līdzis nometnes pārzini, lai dod viņam vismazāko telpu — pirmkārt, lai varētu palikt viens un viņa istabā nepieliktu klāt neviena sveša, un, otrkārt, tā viņam bija mazāki ceļa posmi staigājami.

Viņš agrāk bija baidījies no vientulības, bet izrādījās, ka šīs bailes bijušas nevietā. Kaut arī pie viņa reti kāds iegriezās — un ja nāca, tad tikai vajadzības dēļ, — viņš tomēr nebija vientuļš. Viņam tagad bija laika diezgan izdomāties par visām tām lietām; par kuŗām nebija paspējis domāt, kad bija jauns un kad darbs gaidīja darītāja. Tagad bija laika — domāt, vērtēt, svērt un kritizēt, ir pašam sevi, ir citus. Un lai domātais neaizmirstos, viņš sāka rakstīt. Papīrs nebija dārgs, un ar vienu zīmuli varēja pierakstīt daudzas loksnes. Kad viņš tā bija rakstījis jau gadus piecus, sešus, par uzrakstīto sāka interesēties viens otrs no tiem, kam rūpēja saglabāt ziņas par Latvijas cīņu un brīvības gadiem, par laikmetu un ļaudīm un par visu to vareno kustību, kas kādreiz bija pārsalkusi Austrumeiropai.

Imants vakar vakarā bija pārnācis diezgan vēlu, un kaut gan Krūmalis labprāt būtu uzzinājis, ko svešinieki no viņa gribējuši, viņš kautrējās jautāt. Arī šorīt, kad Krūmalis cēlās, viņš juta, ka Imants jau nomodā, bet neuzdrošinājās to uzrunāt.

(Turpinājums sekos)

V. PALMA RI 3670

no plkst. 6 rītā — 12 vakarā visu dienu

G. Batcheller, Broker — 83 Fairview Blvd.

TAUTIEŠI UZMANĪBAI. LAI JUMS OTRĀ OBLIGĀCIJA BŪTU UZ 10 GADIEM UN LAI TAJĀ BŪTU RAKSTĪTS, KA JUMS IR TIESĪBA PAGARINĀT PIRMO OBLIGĀCIJU

RUNNYMEDE—BLOOR: 7 istabu atsevišķa distāvu dubulto ķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, plats iebraucamais ceļš un garāža. Kopīgā cena $16.900, iemaksa $4.000.

EGLINTON—YONGE: 7 istabu divstāvu dubultķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, plats iebraucamais ceļš un garāža. Kopīgā cena $17.500. Iemaksa $4.000.

DANFORTH—BROADVIEW: 9 istabu atsevišķa dubulto ķieģeļu māja, 2 vannas istabas, skaists dārzs, ļoti lielas un saulainas istabas, ūdens-eļļas apkure. Kopīgā cena $17.500. Iemaksa $4.000. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

Mēs sagādājam aizdevumus uz vislabvēlīgākiem noteikumiem.

Ja jums ir $500 vai vairāk naudas, tad zvaniet mums nesalstošai informācijai

Mēs piedāvājam mājas visos pilsētas rajonos

APMEKLĒJIET MŪSU VEIKALUS HIGH PARK RAJONĀ

343 - RONCESVALLES AVE. - 231

Tel. LE 4-8974

Little Riga

- Delikateses
- Cepumi, pārtika
- Latviešu grāmatas

JURIS DZEGUZE

Tel. LE 4-4645

VENUS

- Ziedi un ziedu sakārtojumi
- Latviešu keramika
- Ādas izstrādājumi

BIRUTA TĪRUMA

Palīdz nosūtīt uz Krieviju: medikamentus, tekstilijas un pārtiku.

Lūdzam pieprasīt mūsu plašo katalogu, kurš ir labākais.

HASKOBA LTD.

Rakstiet: HASKOBA Ltd., Lat. Dpt., 121 EARLS COURT RD., LONDON, S.W. 5, ENGLAND.

- Līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu stilos.
- Visplašākā izvēlē griezti ziedi un podu puķes.
- Kanadas latviešu dailamatnieku savienības
- salons.

LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā pie Bloor,
tel. LE 3-3884, Toronto

LOTUS

LATVIEŠU VEIKALS

THE SPRING

MARKETERIA

Pārtika — Delikateses

- SVAIGA GAĻA
- AUGĻI — SAKNES
- EIROPAS KONSERVI
- SIERI UN MAIZES

113 Roncesvalles Ave.

Sunnyside rajonā Toronto

Tel. LE 4-2515

A. & M. KŪLAIŅI

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto pie Grace, LE 5-6792

A EGLĪTIS — RADIO un TELEVIZIJAS VEIKALS-DARBNĪCA

Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.

161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

Dr. MICHAEL BALKANI

speciālists sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā

202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniecēs Tel. WA 1-3632 un HU 8-7841

ALBERT'S DELICATESSEN

Latviešu pārtikas preču veikals

875 BROADVIEW AVE. (pie Gerrard), Toronto, tel. RI 4478

Piedāvājam labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus eiropiešu gaumē, kā arī visus citus produktus un delikatesēs.

Visu šķirņu maizes un cepumus, kā arī tortes uz pasūtījumu no labākām baltiešu un vācu konditorijām

ALBERTS JAKUBAITIS

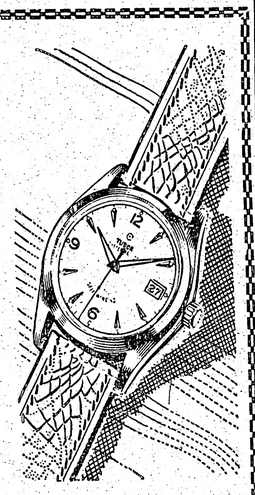

The Tudor Prince Oysterdate jums rāda pilnīgi pareizu laiku un datumu — automatiski! Kalendāra dienas regulāri mainās katru pusnakti. Pārbaudītais "rotor" mechanisms aizstāj uzvilkšanu.

Nu jums ir iespēja dabūt pareizu laiku un datumu!

Tas ir rokas pulkstenis vīrietim, kas atzīst un priecājas "par labāko". The Tudor Prince Oysterdate ir viens no Rolex Šveices pulksteņtaisītāju labākajiem sniegumiem pēdējos pussimts gados.

Aplūkojiet stilu . . . patīkams un pie tam vienkāršs — labākā Eiropas tradicija! Lūk, cik skaidri salasāma diena cīparnīcas labajā pusē. Līdz ko pulkstenis ir uz jūsu rokas, tas pats sevi apkalpo — uzvelkas, kā arī pabīda kalendāra dienas automātiski.

Pasaulē slavenā pulksteņa ietvars jums pilnīgi garantē aizsardzību pret mitrumu, putekļiem un visu citu, kas varētu traucēt kārtīgu darbību.
Ir arī daudzi par Rolex lētāki pulksteņi, bet varat būt droši, ka tie nekad nav tik labi.

ROLEX

BY ROLEX OF GENEVA, SWITZERLAND

Labākie juvelieri visā pasaulē

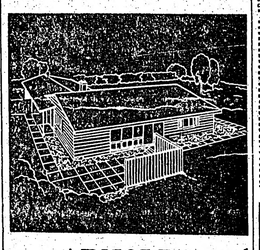

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

REAL ESTATE

INSURANCE MORTGAGES

316 Harbord St., tel. LE 4-8447, Toronto

Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario.

— Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. — Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas, slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.

Pārstāvji:

V. SKUJA,

J. VEISS, E. MIĶELSONS

FARMAS:

HUGO OZOLIŅŠ,

Tel. 2R2 GRAND VALLEY

$500 iemaksa atsevišķai 6 istabu rug brick divstāvu mājai. Labas cietkoka grīdas. Moderna virtuve. Eleganta vannas istaba ar dušu. Sauss, augsts pagrabs ar dzelzs sijas būvi. Udens-eļļas apkure. Garāža. Ļoti tuvu satiksmei pilsētas austrumos. Zvanīt V. Skuņam LE 8447.

RIDOUT REAL ESTATE LTD.

A. KAMPE 490 College St., WA 4-7121

AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ

JANE — ANNETTE: iemaksa $5.000 6 istabu dubultķieģeļu savrupmājai, ūdens-eļļas apkure, dubultgarāža. Izmaksāta māja. Atlikums viena atklāta obligācija uz 10 gadiem.

DANFORTH—CARLAW: iemaksa $3.000 istabu dubultķieģeļu pusmājai, moderna virtuve, garāža un dārzs. Pilna cena $13.000.

RIDOUT — Kanadas lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs

Visu jūsu daiļumam sniedz

ELZA PĒRKONE

Amaryllis Cosmetological Institute

61 Charles St., W., Toronto, WA 1-9011.

Iris LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. LE 1-5665

Pēc darba, RI 5218

Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem

Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi.

Organizācijām rabats

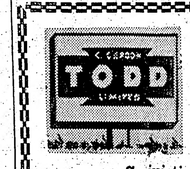

LIELĀKAIS MĀJU PĀRDOŠANAS BIROJS HAMILTONĀ.

Mājas, uzņēmumi un farmas vislielākā izvēlē. Iemaksai sagādājam aizdevumus līdz $2.000,—.

Sazinieties ar latviešu pārstāvjiem!

O. IEVIŅŠ — Tel. JA 8-6336 — V. TUKLERS

418 Main St. East, Hamilton

Pieņemam pasūtinājumus audumiem

Vienmēr krājumā:

latviski spilveni un sedziņas

HANDWEAVING Studio

238 Bloor St., W, Toronto

Tel. WA 2-1315

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS VIJA GRIMBA

109 Moberly Ave Toronto, tel. OX 4-0464

Danforth—Woodbine, 2. stāvā

Kungu un dāmu apģērbus

no labākajām angļu drānām ar astru drēbi, kamieļvilnas audekliem un satina odarēm, pagatavoju īsā laikā par zemām cenām. Rūpīga pielaikošana, glīts darbs.

387 MILVERTON BLVD., TORONTO, TEL. — GE 6813

V. KUČĀNS

Pieņemu darbdienās no plkst. 9-21, sestdienās no plkst. 9-16

GREGORY CHARLAP

B.A.M.Sc., M.C.L.

ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR

Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas

Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q., Mājās AT 1858

University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604

Dr. JĀNIS REKAI Dr. PAULS REĶAI

chirurgs un dzemdību palīdzība iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395

Iepr. talef. pieteikšanās

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 2-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

bryant Gāzes krāsnis

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

Atzīts speciālists ar 25 gadu praksi. Mūsu darbu pārbauda GĀS Co pilnvarotie. Beidziet „šķipelēt" ogles, laiks pāriet uz automatisko ešlas vai gāzes apkuri!

Lūdz zvanīt LE 1-2554, 15 Barton Ave, Toronto

Mūsu firmas darbus velc latviešu meistari. Speciāla atlaide latviešiem ARTURS GĀRNEJS

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave, pie Pape, tel. HA 9911, Toronto

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem ● Bagātīgā izvēlē griezti ziedi ● Podu puķes. ● Zaļumi un tropiskie stādi. Tautiski izstrādājumi. ● Keramika.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus

Mēs piegādājam mājās

BRUCE D. PALMER

ADVOKĀTS UN NOTĀRS

229 YONGE ST., Room 203, EM 4-3141, Toronto

A. KERSON

IGAUŅU JURISTS

229 YONGE ST., Room 203, EM 4-3141, vakaros MA 6141

Runā vāciski un krieviski

VEIC VISĀDA VEIDA TRANSPORTA DARBUS

Zvanīt katrā laikā HA 6072, Toronto.

CHA — CHA CHA

MAMBO SAMBA RUMBA SWING

DEJU STUDIJA N. SCHWANEBACH

175 COLLEGE St (pie McCaul), tel. WA 1-4318

TORONTO

Jūs iemācāties ātri un lēti

FOXTROT'u — LĒNO VALSI — TANGO

PRIVĀTSTUNDAS

Pieteikšanās un izziņa katrā laikā

Auksta gaisa vēdināšana Parkošanas iespējas

BURLAKOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST., W, TORONTO.

TEL. EM 8-6812

(Agrākais iecelotājs no Baltijas)

SPECIĀLA SEZONAS IZPĀRDOŠANA.

VISLĒTĀKĀS CENAS. DODAM UZ NOMAKSU

KELVINATOR

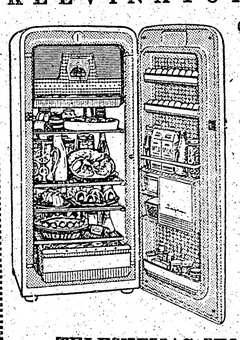

- BAGĀTĪGA MĀJAS un KANTORA MĒBEĻU IZVĒLE
- Lielie un mazie automatiskie ledusskapji
- Veļas mazgājamās mašīnas
- Elektriskās plītis u.c. elektriskie aparāti
- mājas vajadzībām.

TELEVIZIJAS UN RADIO APARĀTI

Latviešiem 5% atlaide

OSK

BLOOR—PACIFIC

$4.000 iemaksa 9 istabu duple (2 dzīvokļu mājai) tuvu pie Park. Labi uzturēta un ūra du ķieģeļu māja. Radiātoru-eļļas ap garāža. Nodoklis $246, 10 gadu gācija. Zvanīt I. Jankovskim.

MT. PLEASANT—DAVISVILL

$5.000 iemaksa lielai, atsevišķa bultķieģeļu mājai ar 2 modernā

Mūsu informācijas seriju turpi "...This Second Mortgage is to

Fil

VĪRU DUB

PIEKTA

KO

notiks š. g. 24. nover 209 Jameson A

Ieeja $1.50.

ZIEMA

Jaunas visu apgādu grāma plat

Pirms ko gādājat svētku d

Gr

Mums ir sagatavots pilnīgs

Apgāds LATVJU GRĀMAT pēto Latviju. Pirmā grām mēr izdevās šo iespēju pa bus un arī dažus no ra pleda

LATVJU GRĀ

MEDIKAMENTUS U AR GAISA PA

HALLS DRUGSTORE T.

14 DIXON RD., Toronto 15,

Starplaik atsvaidzi

OSKARS PERRO

REAL ESTATE
LE 5-5555
1597 BLOOR ST., WEST
TORONTO

BLOOR—PACIFIC

$4.000 iemaksa 9 istabu dupleksam (2 dzīvokļu mājai) tuvu pie High Park. Labi uzturēta un tīra dubultķieģeļu māja. Radiātoru-eļļas apkure, garāža. Nodoklis $246, 10 gadu obligācija. Zvanīt I. Jankovskim.

MT. PLEASANT—DAVISVILLE

$5.000 iemaksa lielai, atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm un 2 vannas istabām. Radiātoru-eļļas apkure. Liels dārzs un garāža. Ērta satiksme un tuvu veikali. Māja bez parādiem. Zvanīt I. Jankovskim.

BLOOR—WINDERMERE

$17.000 pilna prasītā cena 6 ist. atsevišķai dubultķieģeļu mājai uz sevišķi liela gruntsgabala. 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas. Ar $5.000 iemaksu mājas pārdevējs dod vienu atklātu 10 gadu obligāciju par atlikušo pirkuma summu. Zv. I. Jankovskim.

SWANSEA

$.2000 iemaksa 8 ist. mūr. mājai, tuvu satiksmei. Tīras un saīsas telpas, eļļas apkure, plats iebraucamais ceļš un garāža. Māja bez parādiem. Zvanīt I. Jankovskim.

HIGH PARK

$1.700 iemaksa 6 ist. ļoti tīrai dubultķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm. Garāžas iespējas. Mājas īpašnieks nopircis citu īpašumu, tādēļ ievākšanās iespējama 10 dienu laikā. Pilna prasītā cena $14.500. Otra obligācija būs uz 10 gadiem ar tiesībām atjaunot pirmo obligāciju pēc 5 gadiem. (Postponement cause). Zvanīt I. Jankovskim.

BLOOR—MARGUERETTA

$3.500 prasītā iemaksa 8 ist. dubultķieģeļu mājai. 2 modernas virtuves, eļļas apkure, garāža. Ļoti labs pirkums. Zvanīt J. Ostrovskim.

MONTROSE—COLLEGE

$2.500 iemaksa 8 istabu dubultķieģeļu mājai. Moderna virtuve, eļļas apkure. Garāžas iespējas. Zv. J. Ostrovskim.

BLOOR—BARTLETT

$3.000 iemaksa 8 ist. dubultķieģeļu mājai. 2 modernas virtuves. Eļļas apkure. Zvanīt J. Ostrovskim.

WILLARD AVE.

$22.000 pilna prasītā cena 8 istabu dubultķieģeļu divstāvu mājai. Moderna virtuve, ūdens-eļļas apkure, 2 garāžas, privāts ceļš. Ozolkoka dalas visā mājā. 10 gadu obligācija par atlikušo summu. Labākā māja šinī ielā. Zvanīt J. Ostrovskim.

JANE—ST. CLAIR

$2.500 iemaksa 8 ist. dubultķieģeļu divstāvu mājai. Privāts iebraucamais ceļš. Moderna virtuve, eļļas apkure. Māja ļoti labā stāvoklī. Zv. A. Rejam.

SWANSEA

$9.000 iemaksa pilnīgi jaunai ultramodernai 7 istabu divstāvu mājai. Dubultgarāža. Īpašums atrodas skaistā vietā ar skatu uz Humberas upi. Zvanīt A. Rejam.

SWANSEA

$2.000 iemaksa 7 ist. mājai ar skaistu dārzu un garāžu. 2 šķērsielas dienvidos no Bloor ielas. Tuvu satiksmei, veikaliem, skolām. Zvanīt A. Rejam.

Mūsu informācijas seriju turpinājumā sniedzam klauzulu, kurai noteikti jābūt katrā piedāvājuma līgumā, lai bez traucējumiem varētu atjaunot pirmo obligāciju gadījumos, kad otra obligācija ir uz 10 g. Klauzulas angļu teksts ir šāds:

"... This Second Mortgage is to contain a clausse giving the purchaser the privilege of renewing or replacing the First Mortgage upon maturity for the principal amount then owing, or, if for a greater amount then the difference shall be applied on account of the principal of the Second Mortgage herein. The new First Mortgage shall have priority to this second Mortgage."

Filiāle: Shelburne, 10. un 24. auto ceļu stūrī. Tel. Shelburne 397. Pārstāvji: Nikolajs Feodorovs, Žanis Bukovskis un Angus Bell.

VĪRU DUBULTKVARTETA KALVIS
PIEKTAIS GADSKĀRTĒJAIS
KONCERTS

notiks š. g. 24. novembrī, plkst. 8 vak. Parkdale Collegiate auditorijā, 209 Jameson Ave. (pie Queen un Lansdowne), Toronto.

Ieeja $1.50. Skolēniem līdz 16 g. ieeja brīva.

ZIEMASSVĒTKU DĀVANAS

Jaunas visu apgādu grāmatas, dzintara un sudraba rotas, ādas un kokizstrādājumi, skaņu plates, latviešu rakstāmmašīnas un daudz c.

Pirms ko gādājat svētku dāvanām, aplūkojiet mūsu jauno cenrādi. Šogad tanī atradīsit kaut ko jaunu. Cenrādi izsūtām par brīvu.

Grāmatu kolekcionāriem un bibliotēkām:

Mums ir sagatavots pilnīgs visu trimdas izdevumu katalogs, un ļielākā daļa šo izdevumu ir arī krājumā. Iespējama atlaide līdz 20—25%.

Apgāds LATVJU GRĀMATA pēc 2½ gadu pūlēm ir noorganizējis grāmatu apmaiņu ar okupēto Latviju. Pirmā grāmata tika nosūtīta jau 1954. g. pavasarī, bet pagāja vēl ilgs laiks, kamēr izdevās šo iespēju paplašināt. Turpmāk apgādāsim Latvijā izdotos rietumu klasiķu darmēr izdevās šo iespēju paplašināt. Turpmāk apgādāsim Latvijā izdotos rietumu klasiķu darbus un arī dažus no raksturīgākajiem pēdējā laika latviešu rakstnieku darbiem. Kas vēlas piedalīties šinī pasākumā? Varēsim dot dažus padomus.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Meklē
JURI VOLDEMĀRU
Jura d.
KUPČI,
dzim. 1922. g. 4. janv.
Personas, kas par viņu ko zinātu, lūdz sniegt ziņas J. Dubinskim, 98 Inchbury St., Hamilton, Ont., Canada. Tel. JA 9-9663.

MEKLĒ
MĀJ-
KALPOTĀJU
visai dienai, vai no plkst. 11—7 vakarā nelielā latviešu ģimenē.
Tel. RI 5843, Toronto.

PĀRTIKAS UN DELIKATEŠU PREČU VEIKALS
731 BROADVIEW AVE.
TEL. GL 9905
un
277 DUNDAS ST. E.
TEL. EM 8-8525
piedāvā Ziemassvētku galdam:
cūkas šņukuru ar zirņiem ● piparkūkas ● tortes ● un dažādus cepumus, latviešu konditora gatavotus.
No putniem — tītarus ● zosis ● pīles.
Lūdzam svētku pasūtinājumus nodot laikus. Piektdienas vakaros un sestdienās piegādājam mājās.
EDUARDS TĪLMANIS

Lūdz atsaukties
VOLDI AVOTIŅU,
dzim. 1926. g. 24. jūnijā, pēdējā dzīves vieta Latvijā Medņu pag. Vāguļos, un
ALFREDU VIKSNI,
dzim. 1916. g. Krustpils Zilānos. Ziņas no piederīgiem. Ja kāds ko zinātu par viņu tagadējo dzīves vietu, lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim ar No. 1384.

BROADVIEW—DANFORTH rajonā izīrējamas 3 nemēbelētas istabas otrā stāvā, sākot ar 1. decembri. Zvanīt pēc plkst. 6 vak. RI 8865, Toronto.

IZĪRĒJAMS 2 istabu dzīvoklis ar virtuvi un saules istabu otrā stāvā Danforth—Greenwood rajonā. Zvanīt GE 6016, Toronto.

IZĪRĒJAMAS 2 istabas un virtuve, kā arī 1 istaba un virtuve. Uz vēlēšanos garāža. Tuvu satiksmei, starp College un Harbord, netālu no Ossington. Visas istabas labi remontētas. Zvanīt LE 6-3082, Toronto.

ŠVEICES PULKSTEŅI
par fabrikas cenām, ar garantiju, nodoti pārdošanai mazumā pie:
AD. JANĪTIS foto studijā, 181 Carlton St., Toronto un
A. GREBLIS 2670 Goyer St., Apt. 24, Montrealā.
A. ĶIVISA grāmatnīcā, Otavā.
P. IKŠELS, imports

Mīte Latvijā meklē dēlu
ŽANI ARTŪRU ČUBI,
dz. 1925. g. 1. aug. Tukuma apr., Matkules pag. Teteru mājās. Rakstīt: 100 Lyndhurst Ave., Toronto vai zvanīt: WA 4-1826.

Lūdz atsaukties VITOLDU KAĶI no Valmieras, un JAUNTIRĀNU ģimeni ar bērniem Emmu, Teodoru, Judīti un Juri. Ziņas no Latvijas.
Rakstīt: Mrs. A. Zibens, 82 Cambridge Ave., Toronto, Ont., Canada.

SVĒTKU
APSVEIKUMU
KARTĪTES
dabūjamas
DV grāmatnīcā,
123 Huron St., Toronto

IDEAL PHARMACY
29 KELLY SQUARE WORCESTER, MASS.
U.S.A.
Mūsu aptiekas preču veikals izsūta ārstniecības līdzekļus
UZ LATVIJU PA GAISU
Krievu muitas iepriekš samaksātas.
NODOŠANA GARANTĒTA 12 DIENĀS.
Mēs piedāvājam visjaunākos ārstniecības līdzekļus pret tuberkulozi, kā: streptomicinu, rimifona tabletes un P.A.S. tabletes, arī vitamīnus, aknu preparātus ampulās un sirds zāles, līdzekļus pret augstu asins spiedienu un nervu kaitēm.
Rakstiet mums, sniedzam cenas un informāciju par katru ārstniecības līdzekli, ko gribat nosūtīt uz Latviju.
Varat iegriezties arī personīgi.
(Rakstiet mums angļu valodā).
V. G. Skrinska B.S. Reg. Pharm.
Īpašnieks notārs — farmaceits lietuvietis.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0167

Starplaikā atsvaidzina

COCA-COLA LTD.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Latvijas valsts svētku dievkalpojums svētdien, 18. novembrī, pl. 3 p.p., Betlemes baznīcā, archibīskapa vietn. prāv. J. Ķullītis, māc. R. Zariņš un A. Ozols, mūzikāla programma; „Rīgas" skautu un „Zilā kalna" gaidu vienības ar karogiem pilnā sastāvā.

Pēc tam apakšējā zālē skautu un gaidu apbalvošana, patriotisks daudzinājums, filma par darbību.

18. novembrī, pl. 2 svētku dievkalpojums Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. F. Treus, Hempstedē — māc. D. Grauds. Patriotiski akti visās skolās.

Mirušo piemiņas dienā, svētdien, 25. novembrī, dievkalpojumi ar dievgaldu 3 vietās: Betlemes baznīcā pl. 3 p.p., māc. R. Zariņš; Bronksas Sv. Toma baznīcā, pl. 6 v., māc. A. Ozols; Hempstedē Žēlastības (Grace) baznīcā, Uniondalē, māc. D. Grauds. Bez tam pl. 11 rītā Fernklifa kapsētā, Hartsdalē māc. A. Ozols, un Grīnvuda kapsētā Bruklinā, māc. R. Zariņš.

Dievgaldniekus lūdz pieteikties iepriekš pie mācītājiem — Beišorē, pl. 4 p.p. prāv. J. Ķullītis.

ČIKĀGA

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St., Valsts svētku dievkalpojums svētd., 18. novembrī, plkst. 11. Māc. A. Rautenšilds, tenors V. Salna, koris Strautmaņa vadībā, pie ērģelēm V. Treimanis. Bērnu dievakalpojums plkst. 10, svētd. skola no pl. 10.30—12.20. Pēc dievkalpojuma svētku akts. Inž. E. Kiršteina referāts „Ciņa par savu valsti" un bērnu priekšnesumi.

Melvūdā (Ill.) 18. nov. svētku dievk. pl. 3 p.p. 6th Ave. un Warren St. krustojumā, Labā Gana baznīcā. Māc. A. Rautenšilds. Inž. E. Kiršteina svētku runa skaņu lentā un gaismas skati no Latvijas brīvības cīņām.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katrā svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2429.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu seminara baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 3.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīca, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džosetā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minepoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London, Ont.

17. nov., plkst. 7 vak. 18. novembra atceres dievk. Trīsvienības baznīcā.

Sv. Katarinēs, 18. nov.., plkst. 3 p.p. Kristus bazn. 18. nov. atceres dievkalpojums.

Londonā, 25. nov., plkst. 4 p.p. Trīsvienības bazn. Mirušo piemiņas dievk. ar dievgaldu.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

18. novembrī Valsts svētku dievkalpojums plkst. 4.

Piedalās draudzes koris un soliste L. Piķele.

Pēc dievkalpojuma 18. novembra atcerei veltīts draudzes vakars ar referātu. Priekšnesumos piedalās T. Ķeniņš (klavieres), Valija Melliņa, mecosoprāns. Tējas galds.

25. novembrī, plkst. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris un soliste I. Birne.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

18. novembrī, plkst. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā Latvijas Neatkarības svētku dievkalpojums. Solo priekšnesumi.

25. novembrī, plkst. 4 p.p., Sv. Jāņa baznīcā ar dievgaldu Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums. Spredikos māc. A. Voitkus. Dziedās baritons A. Vītols.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

18. novembrī, plkst. 2,30 pp. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums. Soliste (dziedātāja) Lidija Misbacha.

25. novembrī, plkst. 2.30 pp. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Barnabas b. Mūzikāls priekšnesums: Toronto latviešu pūtēju orķestra kvartets.

Māc. T. Avšs, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā, latviešu draudzē, 18 VictoriaAve. S., Sv. Trīsvienības baznīcā svētdien, Latvijas valsts svētkos, 18. nov., plkst. 3.15 p.p. svētku dievkalpojums bērniem; pl. 4-os p.p. svētku dievkalpojums pieaugušiem.

Ceturtdien, 22. nov., plkst. 7-os vakarā draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās.

Piektdien, 23. novembrī, pl. 7 v., jaunatnes jaunākās grupas stunda mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Hamiltonā, Kristus ev. lut. draudzē dievkalpojumi notiks:

Svētdien, 18. novembrī Valsts svētku dievkalpojums pl. 4,30 p.p. Svētdienas skola plkst. 3.30 pp.

Svētdien, 25. novembrī, Mirušo piemiņas dienā, plkst. 9.45 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola plkst 10.45 no rīta.

Svētdien, 9. decembrī, plkst. 4.30 pp. adventes dievkalpojums. Svētdienas skola plkst. 3.30 pp.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 18. novembrī, plkst. 15, Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums Valsts svētku atcerei.

Kirklandleikā, sestdien, 24. novembrī, plkst. 19, lut. baznīcā dievkalpojums Valsts svētku atcerei.

Virdžinijtaunā, svētdien, 25. novembrī, plkst. 13, anglikāņu baznīcā dievkalpojums Valsts svētku atcerei.

Norandā, svētdien, 25. novembrī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums Valsts svētku atcerei.

Sadberijā, svētdien, 2. decembrī, plkst. 15 Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Māc. Ernārs Canne (10127 - 12 Edmontona

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

Latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE:

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 10 Bloor St. E., misiones namā, Par. Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

Līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāčs, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

LATVIJAS VALSTS SVĒTKU SVINĪGS AKTS UN KONCERTS TORONTO

17. novembrī, plkst. 8 vakarā Centrālā technikuma auditorijā, 275 Lippincott ielā

Svētku runu teiks Apspiesto Nāciju Asamblejas priekšsēdis Dr. V. MĀSĒNS.

Ieteicams ierasties tautas tērpos.

Sekos koncerts, kurā piedalīsies baritons V. Kļaviņš, pianiste M. Tūtere, vīru koris Viesturs, dir. V. Rundāna vadībā, deklamēs A. Mača.

LIKTENĪGIE NOTIKUMI UN MĒS

(Pārnesums no 3. lpp.)

savā revolūcionārajā cīņā. Ņemot tikai krievu piemērus, vai tad Staļins nav bijis pareizticīgo garīgā semināra audzēknis? Vai Ļeņins, Plechānovs, krievu pazīstamie anarchisti, nenāca no labām, pilsoniskām, pat aristokratiskām aprindām?

Nu laika ritenis apgriezies pa 180 gr. Nu Chruščevam jābrēc uz poļiem, kā karātavu Muravjovam, vai kā ģenerālim Trepovam uz studentiem u. t. t. Protams, tanki ir efektīvāki par nagaikām, kuŗu roktuŗi pielieti ar svinu (runāju no personīgiem piedzīvojumiem); protams, uz tanka ir ērtāka sēdēšana, nekā uz bajonetēm (pārfrazēts slavenā Taleirana teiciens), bet kāda var izskatīties rītdiena šiem vadoņiem, ja, piemērsm, poļu čekas vīri ir jau spējīgi šaut virsū krievu karaviņiem?

Austrumu Eiropas nozīme un svars

Kad oktobrī iesākās notikumi Polijā, Vašingtonas avīzes tiem veltīja tādu ievērību, ka chronika par prezidenta vēlēšanām tika nobīdīta pavisam sekundārā vietā un Suecas problēma tīri vai nozuda, kauču uz pāris dienām, no avīžu slejām.

Viss tas nozīmēja un nozīmē daudz vairāk nekā avīžnieku sensāciju kāre. Tas nozīmē to, īsi pasakot, ka viens no pasaules nelaimju atrisinājumiem, viens no galvenajiem atrisinājumiem, ir meklējams šai robežu joslā, kur Āzijas kontinents saskaras ar Rietumeiropas pussalu — joslā no Somijas līdz Rumānijai un Grieķijai, kur mazu un vidēju apmēru tautu josla un valstis atšķir lielos politiskos veidojumus — lielvalstis — kas radušās pēdējos gadu simtos. Šī ir tā pati josla, kur jāizšķiras Eiropai un pasaulei par neatvairāmu problēmu: vai būt un pastāvēt Padomju koloniālai vergu impērijai, jeb vai tās vietā lai nāktu mūsdienu karstā nacionālisma dabiskākā solūcija — proti lielkrievu valsts, apm. viņas kādreizējās Maskavijas lielkņazistes, ja ne gluži apmēros, tad koncepcijā. Jānim Briesmīgajam, Pēterim Pirmajam, nerunājot par viņu pēctečiem, bija uznākušas nevaldāmas slāpes pēc Baltijas jūras sālsūdens, tagad, kur to vien iespēj laudis, kas nav lielkrievi vai slavi, raksta uz ēku sienām un kliedz: „krievi, ejiet mājās, aizvācieties!"

Spraiguma brīdis starptautiskā politikā

Lai cik šis temats būtu dziļš un pamācošs, gribu tikai dažos vārdos pateikt, ka Anglijas un Francijas militārā akcija pret Ēģipti met garu un smagu ēnu uz Austrumeiropas, boļševiku imperijas verdzināto tautu cīņām pēc brīvības.

Polijas un Ungārijas notikumi bija nostādījuši Kremļa varenos ļoti nelabas dilemmas priekšā: vai nu sist dumpiniekus nost pa Staļina modei vai piekāpties viņu priekšā. Pirmais apdraudētu visu viņu nesen iesākto jauno pasaules politikas kursu, otrs varētu radīt bīstamas komplikācijas zemes iekšienē, nemaz nerunājot par prestiža zaudēšanu lielajā pasaulē. Anglu un franču akcija Ēģiptē Kremļa vīru stāju neatrisina, bet stipri atvieglina, un tiešie zaudētāji var iznākt tie, kas tā jau zaudējuši vairāk, nekā no cilvēka var prasīt, proti, Austrumeiropas apspiestās tautas.

Vienubrīd varēja likties, ka Suecas problēma aizēnos mocekles Ungārijas drāmu. Bet nu lielā steiga mēģināt likvidēt Tuvo Austrumu konfliktu neapšaubāmi rāda likteņīgi bīstamos kontrastus Austrumu un Rietumu starpā, rāda augšā ciļņu šo rētu visā viņas baigumā, rāda, ka bez godīga miera un kārtības Austrumeiropā arī pasaulē miera nebūs.

Mūsu lietas

Kad nu esam tik ilgu laiku kavējušies pie dažādiem ievadiem, būtu laiks, ka tagad uzdodam sev prasību: kur esam mēs? kādā stāvoklī ir mūsu lietas?

Mana atbilde lai būtu: Šis ir brīdis, posms, sauciet kā gribat, kad mūsu tautai jāparāda, cik gaiša prāta, vēsturiskas izpratnes un cik stipras gribas, izturības tai ir.

Runāsim šoreiz tikai par Rietumeiropu. Te Maskava ir nobruņojusies: ar 1) federālajām republikām: Mazkrieviju, Baltkrieviju, Moldāviju; 2) satelītiem — Poliju, Čechoslovakiju, Ungāriju u. t. t.; 3) Austrumvācijas Tautas demokratijas republiku pret Rietumvāciju, no kuŗas atdzimšanas tiem visvairāk bail.

Mūsu krastos šāda aizsarglīnija ir tikai viena vienīgā, jo Baltijas jūra, lai cik pārpilna ar zemūdenēm, ir tomēr tikai jūra un ne tranšeja. Bez tam, no Rīgas līdz Maskavai ir tikai ap 900 klm. Visu šo iemeslu dēļ mūsu zeme ir pārpilna krievu karaspēka.

Iekāms sākās likteņīgie notikumi Polijā un Ungārijā, Rīgas sarkano kungu aktīvitāte pret mums, emigrantiem, bija ļoti vispusīga. Ciest viņi mūs nevar, un kas nu viņiem nemaz nepatīk, tās ir mūsu nedaudzās diplomātiskās misijas. Kādēļ viņi mūs ciest nevar un kādēļ viņi mūs neliek mierā, kauču ar savu saldsērīgo aicinājumu atgriezties „mājās", ak Kungs, „mūsu" mājās, to kāds no viņu kungiem valsirdīgi pateicis tagad jau pensionētam ģenerālim un vēstniekam Bedell - Smitam. Šie baltiešu emigranti esot pretešķības kodols, un viņi darot uz mata to pašu, „kā mēs (boļševiki) iesākām". Vai vajadzīga lielāka atklātība?

Mūsu diplomātiskās misijas, tās nu ir pavisam nepieļaujama būšana, un tādēļ uguns tiek atklāts pret tām gandrīz vienā laikā (septembrī) Rīgas „Cīņā" un Bostonas „Amerikas Latvietī". Pirmajai mēs esam politiski līķi, otram — spokainie sūtņi.

Tālāk jāmin visādu, sacīsim, šaubīgu, elementu spiešanās iekšā mūsu trimdas organizācijās, „vienīgā sociāldemokrata Krievijā — Fr. Mendera intervija (šis apzīmējums nāk no kādas zviedru avīzes), intensīvā „bēgšanā" kara aviācijas gumijas laiviņās uz Gotlandi u. t. t.

Pašreiz, gaužām svarīgo notikumu laikā, pieminamie Rīgas kungi laikam nodarbināti ar ko citu, ar gaužām cītīgu radio klausīšanos, varbūt pat vēl cītīgāku, nekā mēs to darām. Bet Maskavas vīri jau paziņojuši, ka viņi gribot šo un to pārkārtot savās attiecībās pret satelītiem. Jādomā, ka viņi to darīs (piebildīsim: ja ne vairāk, tad putekļu kaisīšanas labad).

Un te nu nāk lietas, kuŗas ļoti lūdzu tautiešus ievērot. Pagaidām izcelšu 3 punktus. Šīs zemes avīzēs sāk atkal dažreiz parādīties tendence, pret kuŗu mēs, baltieši, tik smagi cīnījamies 40-tajos gados proti, tā saucamā diskriminācija satelītu un ieklauto starpā, ar citiem vārdiem, **tendence ielikt Baltijas valstu problēmu kādā no tālākajām atvilktnēm.** — Vēl vairāk, sāk vairoties to kungu skaits, kungu dažreiz ar ļoti redzamiem vārdiem, kam ir tāds savāds runas defekts: nevar, lūk, viņi izrunāt Baltijas valstu vārdu.

Otrs punkts ir vēl smagāks. Krievi atstās Baltijas jūras krastus tikai tad, kad tiem nāks ūdens mutē. Mums, latviešiem, it sevišķi mums, kas mēs ar savu Rīgu esam centrālajā vietā, vēl garš ceļš priekšā. Ne vienmēr pastaiga pa to būs sevišķi priecīga. Lai esam sagatavoti tam.

Un nu, beidzot, kāds prātojums, kam nevaru vēl sniegt rakstītus pierādījumus. Kad nāca virsū 2. Pasaules karš, krievi mums izdomāja speciālu situāciju (bazes), un pēc Francijas sabrukuma 1941. gadā mūs pievāca. Viņi esot labi brīdis, posms, sauciet kā gribat, kad mūsu tautai jāparāda, cik gaiša prāta, vēsturiskas izpratnes un cik stipras gribas, izturības tai ir.

Runāsim šoreiz tikai par Rietumeiropu. Te Maskava ir nobruņojusies: ar 1) federālajām republikām: Mazkrieviju, Baltkrieviju, Moldāviju; 2) satelītiem — Poliju, Čechoslovakiju, Ungāriju u. t. t.; 3) Austrumvācijas Tautas demokratijas republiku pret Rietumvāciju, no kuŗas atdzimšanas tiem visvairāk bail.

Mūsu krastos šāda aizsarglīnija ir tikai viena vienīgā, jo Baltijas jūra, lai cik pārpilna ar zemūdenēm, ir tomēr tikai jūra un ne tranšeja. Bez tam, no Rīgas līdz Maskavai ir tikai ap 900 klm. Visu šo iemeslu dēļ mūsu zeme ir pārpilna krievu karaspēka.

Iekāms sākās likteņīgie notikumi Polijā un Ungārijā, Rīgas sarkano kungu aktīvitāte pret mums, emigrantiem, bija ļoti vispusīga. Ciest viņi mūs nevar, un kas nu viņiem nemaz nepatīk, tās ir mūsu nedaudzās diplomātiskās misijas. Kādēļ viņi mūs ciest nevar un kādēļ viņi mūs neliek mierā, kauču ar savu saldsērīgo aicinājumu atgriezties „mājās", ak Kungs, „mūsu" mājās, to kāds no viņu kungiem valsirdīgi pateicis tagad jau pensionētam ģenerālim un vēstniekam Bedell - Smitam. Šie baltiešu emigranti esot pretešķības kodols, un viņi darot uz mata to pašu, „kā mēs (boļševiki) iesākām". Vai vajadzīga lielāka atklātība?

Mūsu diplomātiskās misijas, tās nu ir pavisam nepieļaujama būšana, un tādēļ uguns tiek atklāts pret tām gandrīz vienā laikā (septembrī) Rīgas „Cīņā" un Bostonas „Amerikas Latvietī". Pirmajai mēs esam politiski līķi, otram — spokainie sūtņi.

Tālāk jāmin visādu, sacīsim, šaubīgu, elementu spiešanās iekšā mūsu trimdas organizācijās, „vienīgā sociāldemokrata Krievijā — Fr. Mendera intervija (šis apzīmējums nāk no kādas zviedru avīzes), intensīvā „bēgšanā" kara aviācijas gumijas laiviņās uz Gotlandi u. t. t.

Pašreiz, gaužām svarīgo notikumu laikā, pieminamie Rīgas kungi laikam nodarbināti ar ko citu, ar gaužām cītīgu radio klausīšanos, varbūt pat vēl cītīgāku, nekā mēs to darām. Bet Maskavas vīri jau paziņojuši, ka viņi gribot šo un to pārkārtot savās attiecībās pret satelītiem. Jādomā, ka viņi to darīs (piebildīsim: ja ne vairāk, tad putekļu kaisīšanas labad).

Un te nu nāk lietas, kuŗas ļoti lūdzu tautiešus ievērot. Pagaidām izcelšu 3 punktus. Šīs zemes avīzēs sāk atkal dažreiz parādīties tendence, pret kuŗu mēs, baltieši, tik smagi cīnījamies 40-tajos gados proti, tā saucamā diskriminācija satelītu un ieklauto starpā, ar citiem vārdiem, **tendence ielikt Baltijas valstu problēmu kādā no tālākajām atvilktnēm.** — Vēl vairāk, sāk vairoties to kungu skaits, kungu dažreiz ar ļoti redzamiem vārdiem, kam ir tāds savāds runas defekts: nevar, lūk, viņi izrunāt Baltijas valstu vārdu.

Otrs punkts ir vēl smagāks. Krievi atstās Baltijas jūras krastus tikai tad, kad tiem nāks ūdens mutē. Mums, latviešiem, it sevišķi mums, kas mēs ar savu Rīgu esam centrālajā vietā, vēl garš ceļš priekšā. Ne vienmēr pastaiga pa to būs sevišķi priecīga. Lai esam sagatavoti tam.

Un nu, beidzot, kāds prātojums, kam nevaru vēl sniegt rakstītus pierādījumus. Kad nāca virsū 2. Pasaules karš, krievi mums izdomāja speciālu situāciju (bazes), un pēc Francijas sabrukuma 1941. gadā mūs pievāca. Viņi esot labi laiku gudrojuši, kā to izdarīt. Varam būt pārliecināti, ka tai gadījumā,- ja viņi tiešām pārstrādās kaut ko savā stājā pret iekarotajām tautām, būs viņu plānos arī kaut kas zīmējoties uz mums, jo, piem., zviedru flotes vizītes gadījumā viņi šo un to dabūja Rīgā redzēt un dzirdēt, kāda īsti ir latviešu tautas „karstā mīlestība" pret tiem. Pagaidām tur Latvijā nekas nav grozījies, nekādas „de-staļinizācijas" tur nav bijis, un taisni tādēļ varētu nākt, iedomāsimies, kāda „liberālās autonomijas reforma". Tas būtu, ja tā notiktu, bīstams brīdis mūsu cīņā par neatkarību.

VAI VECUMA PENSIJU IZMAKSĀS PĒC 10 KANADĀ PAVADĪTIEM GADIEM?

Ontario parlamenta loceklis J. Jaremko ziņo Latvijas Amerikā redakcijai, ka Ontario provinces valdība iesniegusi priekšlikumu dominijas valdībai par veco ļaužu pabalsta saņemšanai nepieciešamo uzturēšanās ilgumu Kanadā samazināt no 20 uz 10 gadiem. Priekšlikumu iesniedzis Ontario apgabala sociālās apgādes ministrs L. Sesils (L. Cecile).

Debatēs Sesils paskaidrojis, ka 20 gadu periods ir par garu, un kā Ontario apgabalā dzīvo laudis, pilntiesīgi saņemt pabalstu, kas Kanadā uzturējušies tikai 10 gadus, domājot jaunos iebraucējus, kam citādi tādas pašas tiesības saņemt pabalstu kā visiem citiem Kanadas iedzīvotājiem. Sesils uzsvēra doma, ka pamatnoteikums par 20 gadiem ir pārāk smags. Jāpiezīmē, ka darbam nespējīgo un aklo pabalstam nepieciešama tikai 10 gadu uzturēšanās Kanadā. Pēc ministra domām, arī valstij tas nāktu par labu, ja tā šā atziņu jauniebraucēju pūles un nopelnus Kanadā.

Vecuma pabalsta akts ir Otavas un apgabalu valdību kopīgā atbildībā, bet vecuma drošības akts tikai Otavas atbildībā.

Sesils vēl piezīmēja, ka iebraucēji, kas Kanadu izvēlējušies par savu otro dzimteni, pelna visu iespējamo labvēlību. Tikko Otavas valdība izteiks gatavību samazināt līdzšinējo nodzīvotā laika garumu, Ontario apgabals nekavējoties varēs izmaksāt pabalstu visiem tiesīgiem saņēmējiem, kas Kanadā nodzīvojuši 10 gadus.

Jaremko no savas puses izsaka gandarījumu, ka viņa province atbalstījusi uzturēšanās ilguma samazināšanu, un piezīmē, ka tiešā kontaktā ar jauniebraucējiem viņš pārliecinājies par šī ieteikuma svarīgumu un nepieciešamību un solja darīt visu, lai panāktu Otavas valdības apstiprinājumu.

Lasītāji atcerēsies, ka Jaremko šī gada provinces sesijā panāca arī vecuma pabalsta paaugstināšanu no $10,00 uz $20,00 nedēļā.

KATRAM MATAM SAVS VĀRDS

Dr. H. Rodess, Bradlejas universitātes rektors, privātā sarunā ar ASV prezidentu Eizenhauern uzzinājis, ka prezidentam uz galvas tik maz matu, ka viņš katru no tiem nosaucis īpašā vārdā.

Nupat iznāca
Dr. D. Bīskapa
Ārstniecības kalendārs 1957. g.

Ārstn. kaltndārs iznāk manā apgādā trimdā jau trešo gadu. Ar saviem vērtīgiem ārstniecības padomiem un slimību aprakstiem tas ieguvis lielu atsaucību. Šī gada kalendāra saturā, kas ir sevišķi bagāts, minami starp citiem:

BEZBĒRNU PROBLĒMA,
SIRDS TROMBOZE,
VĒDERA SĀPES,
VĒŽA ĀRSTĒŠANA,
BĒRNU SAINDĒŠANĀS,
SAINDĒŠANĀS AR D VITAMINIEM u.d.c.

Kalendārs dabūjams grāmatu tirgotavās un tieši manā apgādā, tas maksā $1,50 ar piesūtīšanu.

ALFREDS KALNĀJS
APGĀDS UN SPIESTUVE,
719 W. Willow St., Chicago, 14, Ill.,
vai arī pie Dr. D. Bīskapa, Lakeview, Mich., Ill., U.S.A.

TRAĢISKO NOTIKUMU ZĪMĒ

LNAK Palīdzības nozares aicinājums

Pašreizējais laikmets ir traģisku notikumu pilns, jo komūnisma tirannija gulstas uz okupēto tautu pleciem tik smagi, ka daudzas no tām sākušas atklātu izmisuma cīņu par brīvību, kā to nesenā pagātnē redzējām Austrumvācijā, Polijā un pašreiz Ungārijā.

Šī cīņa ir traģisma pilna, jo tā ir Dāvida cīņa pret Goliatu, kur neapbruņota un nesagatavota jaunatne, zemkopji, strādnieki un intelligence, pat sievietes un bērni, ticēdami taisnībai un cilvēku tiesībām, atklāti nostājas pret savu apspiedēju apbruņotām armijas daļām, tankiem un ložmetējiem. No vienas puses šī cīņa norit augstākās drosmes, varonības un brīvības zīmē, bet no otras puses — šī cīņa ir lielākā traģēdija, kādu pazīst cilvēces vēsture. Traģēdija tādēļ, ka aiz varonīgo cīnītāju asinsjūras vēl neredz brīvības sauli, un draugu aplausi nespēj pacelt kritušos vai dziedēt ievainoto brūces. Kad aprims aplausu troksnis un sekos darbi, tad lēks arī brīvības saule tautām, kas šodien vēl mīt sarkanā verdzības tumsā.

Šo brīdi gaida arī latviešu tauta — kā dzimtenē, tā arī trimdā, bet lai to sagaidītu, mums ir jābūt gataviem dalīties kopīgā likteņī, kāds tas pašreiz mums ir, un kāds tas arī būs nākotnē. Tādēļ stiprākam jāatbalsta vājākais, veselam slimais, un katram, kas dzīves vējos jūtas stabilāks un drošāks, jāsniedz palīdzīga roka tam, ko dzīves likstas smagāk piemeklējušas. Šādā nolūkā pašreiz notiek LNAK Palīdzības nozares 18. novembŗa ziedojumu vākšanas akcija par labu izsūtītiem un apcietinātiem Padomju Savienībā, palīdzībai Vācijā, Augustdorfas latviešu ģimnazijai, veco ļaužu mītnei un palīdzībai Kanadā. Ziedojumi tiks sadalīti pēc ziedotāju norādījumiem.

Palīdzības nozare ziedojumu vākšanas sarakstus uz provinci izsūtījusi LNAK pārstāvjiem un darbiniekiem, bet Toronto galvenokārt saimniecisko uzņēmumu īpašniekiem un mājsaimniekiem, ar aicinājumu iesaistīt ziedojumu akcijā apkārtējos tautiešus, paziņas u.c. Technisku iemeslu dēļ Palīdzības nozare nevar ziedojumu sarakstus izsūtīt visiem tautiešiem, un iespējams, ka uz tām daļai tautiešu nebūs izdevība savu ārtavu parakstīt. Tādēļ LNAK Palīdzības nozare griežas ar lūgumu pie visiem tiem tautiešiem, kuŗi kaut kādā veidā kavēti parakstīties uz izsūtītajiem sarakstiem, savus ziedojumus iesūtīt pa pastu tieši Palīdzības nozarei ar atzīmi, kādam nolūkam ziedojums domāts. Atsevišķi ziedojumi un ziedojumu saraksti sūtāmi uz adresi: LNAK Palīdzības nozarei, P.O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont.

No iepriekšējās — Ģimenes dienas ziedojumu vākšanas akcijas, kas deva $1.250.00, palīdzībai deportētiem nosūtīti $700,— palīdzībai Vācijā nosūtīti $500,—, bet par $50,00 nosūtīti „Care" palīdzības saiņi.

LNAK Palīdzības nozare cer uz plašu tautiešu atsaucību arī šinī ziedojumu vākšanas akcijā, jo pašreizējais laikmets ir traģisma pilns, kad ikvienam tautietim, kas vien to spēj, jāsniedz palīdzīga roka tai tautas daļai, kam materiālā palīdzība nepieciešama. Pildot pienākumu pret saviem grūtdieņiem, mēs pildām pienākumu arī pret savu dzimteni Latviju, kuŗu vēlamies redzēt atkal brīvu un neatkarīgu.

R. N.

AICINĀJUMS LATVIEŠU CĪNĪTĀJIEM

SAKARĀ AR LĀČPLĒŠA DIENU ASV DV ZEMES VALDE IZDEVUSI ŠĀDU UZSAUKUMU:

„Lāčplēši, invalīdi, Latvijas brīvības cīnītāji un 2. Pasaules kara latviešu pulku grenadieri!

Pie Eiropas apvāršņiem sārtojas kara ugunskuri. Pasaule ir trauksmes stāvoklī, un latviešu karavīrs un latvju tauta ar bažām raugās šo notikumu norisē. Divos pasaules karos nemaldīgi esam mācījušies pazīt sarkanā terrora nežēlību. Padomju tanki samin atkal tautas, un asiņu strauti un brīvības sārti no vienaldzības snaudlena modina brīvo pasauli.

Tas vēlreiz, kaut traģiski, apliecina, ka latviešu karavīra un latvju tautas cīņa nav bijusi veltīga.

Daugavas Vanagu ASV valde 11. novembŗa Lāčplēšu dienas zīmē sveic visus brīvības cīnītājus, leģionārus un viņu piederīgos. Vēl jūsu laiks nav garām, visu lielo upuru, zaudējumu un brīvības idejas dēļ, Jūs būsit neapstrādami liecinieki tai patiesībai, ko pirms daudz gadiem apliecinājāt un kara laukos ar zobenu ierakstījāt.

Latviešu karavīru cilts! Kalmiņu sektoros ieroči jau runā, mēs nezinām, kad tie vērsīsies pret Latvijas mocekļu brīvības alkām, ja tie nesagaidīs īsto laiku un Rietumu pasaule vēl dzīvas pārticības skurbumā.

Latvju jaunatne, kas par gandarījumu latviešu karaviram, esat cīņas derību noslēgusi, paturiet svētu šo paroli, kamēr važas krīts no verdzinātās dzimtenes, un brīvā pasaule nebūs pārvērsta par moku kambariem.

Būsim visi gatavi sacelties pret naidnieku varu un ne tikai pazemīgi lūgt, bet ar jaunu aslu spēku prasīt savu brīvības likumīgo tiesu un daļu!

Daugavas Vanagi, sasauksimies!"

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

SKAUTU VADĪBA

Latviešu skautu organizācijā Kanadas jendā 1956.—57. skautu darbības gadā darbosies Jendas vadības birojs šādā sastāvā:

Vad. S. Leimanis, jendas skautu priekšnieks un apgāda noz. vad., 123 Humberside Ave., Toronto 9, Ont. Vad. G. Kārkliņš, jendas skautu pr-ka sekretārs: 48 Browning Ave., Toronto, Ont. Vad. J. Treimanis, jendas kasieris: 5 Laurier Ave., Toronto, Ont. Vad. Ed. Ozols, jendas mazskautu inspektors: O.A.C. Box 444 Guelph, Ont. Vad. J. Treimanis, jendas skautu inspektors: 5 Laurier Ave., Toronto, Ont. Vad. M. Strīpnieks, jendas roveŗu vecākais: 47 Kingsdown Dr., Scarboro, Ont. V. v. A. Priedītis, jendas vientuļo skautu pārstāvis: 51 Redwood Ave., Toronto. Vad. V. Treimanis, jendas mantzinis un tautiešu kapu vietu apzinātājs: 5 Laurier Ave., Toronto, Ont. Vad. Z. Šuriņš, jendas sevišķu uzdevumu vadītājs: 364 Blackthorn Ave., Toronto, Ont. Vad. J. Deksnis, Latvijas arpakstes centrāles pārstāvis un jendas informācijas vadītājs: 50 Alexander Str., Toronto, Ont. V. v. I. Purva, Vadītāju pašpalīdzības fonda vadītāja.

GAIDAS UN SKAUTI GATAVOJAS ZIEMASSVĒTKIEM

Rīgas skautu un Gaujas gaidu vienību vecāku sapulcē par vecāku padomes pr-di ievēlēja A. Amoliņu, locekļiem E. Kalniņu, E. Broderu, Z. Simanovsku, A. Ozoliņu, P. Vāgneri, P. Rasiņu un I. Pilpi. Revīzijas komisijā: E. Svenni, K. Damani un V. Pilpi.

Par padomes līdzšinējo darbību ziņoja A. Amoliņš, par vienībām M. Šuriņa un M. Strīpnieks. Abas vienības skaitā krietni pieaugušas, un Gaujas gaidu vienībā dalībnieču skaits jau pārsniedzis simtu. Rīgas vienībā tagad 81 skauts.

M. Strīpnieks Rīgas vienības vārdā pateicās E. Svennei par ziedotiem $10,00 vienības vajadzībām.

Padome paguvusi sazināties ar Tērvetes skautu vienības vecāku padomi, un 8. decembrī, plkst. 7 Sv. Andrēja baznīcā rīkos kopīgu eglītes vakaru visām 3 vienībām. Gaidas un skauti dos priekšnesumus, vecāki — atspirdzinājumus, un visi kopīgi cer, ka visi skautu un gaidu draugi ieradīsies šai eglītes vakarā.

ROVERI UN GAIDAS IZBRAUKUMĀ

Rīgas un Tērvetes vienību roveŗi un Gaujas lielgaidas 10. un 11. novembrī izbrauca uz latviešu atpūtas vietu Glen Echo Gravenhurstas tuvumā. Izbraukumā piedalījās 23 roveŗi un lielgaidas.

Sestdienas vakarā notika mītnes vakars ar interesantām diskusijām, kas noslēdzās ar jautrām dziesmām, dejām un rotaļām.

Mītnes vakaru vadīja vad. v. dzimtas vecākā palīgs A. Priedītis un roveris Uldis Gustavs.

Otrā dienā izbraukuma dalībnieki nodevās āra nodarbībām un iepazinās ar rudenīgi skaisto apkārtni.

HAMILTONĀ

Svētdien, 24. novembrī, Hamiltonas latviešu gaidu vienības „Venta" 5 gadu svētki pl. 6,15 vak. skautu mītnē, 375 James St., S. Svinīgs akts. Gaidu priekšnesumi un tējas galds. Visi mīļi aicināti.

SKAUTI GRAND RAPIDOS

16. oktobrī uz 35 gadiem skautisma darbā atskatījās 3. novada priekšnieks un Skrundas skautu pulciņa vadītājs Arturs Grigors.

*

Skautu vadītājs Ed. Avots Grand Rapidos apstiprināts par CVB latviešu mazskautu inspektoru. Līdzšinējā žurnāla „Sirojums" redaktore lielgaida Māra Asare, kas pārgājusi studēt uz Ann Arboru, pēc pašas lūguma atbrīvota no žurnāla vadītājas pienākumiem un viņas vietā apstiprināta lielgaida Anita Puriņa. Kopnieku kursus no Skrundas skautu vienības š. g. vasarā beiguši un apliecības saņēmuši: Māris Graube, Vilnis Strazdiņš, Uģis Šubiņš, Jānis Cimdiņš, Aldis Puriņš un Latvis Celmiņš.

ARTŪRS ANŠMITS
Pārtikas preču veikals
274 Parliament Street, Toronto, Ont., tālr.
EM 8-2361

Plašā izvēlē eiropiešu gaumei piemērotas maizes, cepumi un gaļas izstrādājumi.

Dažādi pārtikas līdzekļi un konservi no daudzām Eiropas zemēm. Katriem svētkiem piemērotas svētku preces.

Ieteicam mūsu augstvērtīgo Jāņu sieru, pašu skābētos kāpostus, miežu putraimus, veselīgo graudu kafiju, augstākā labuma **Lipsberga** zušus.

Lielā izvēlē ārstniecības augu tējas, iesala ekstrakts, apiņi, siļķes muciņās un vaļējas, Baltijas jūras nēģi, skumbrija un daudz citu konservu.

Toronto pilsētas robežās — **bezmaksas piegāde mājās.**

Pārsūtīšanai piemērotās preces izsūtām pa visu Kanadu.

MONTREĀLAS LATV. GRĀMATNĪCA
1414 Fort St., Montreal 25, Que.

Pieņem: LA abonentu un sludinājumu pieteikumus, iekasē abonēšanas un sludinājumu maksas

Izsniedz: bezmaksas paraugeksemplārus, kā arī pārdod atsevišķus LA numurus

LA pārstāvis SUDBURY, V. KĀRKLIŅŠ, 136 Lourdes St. Sudbury, Ont.

Pieņem: abonēšanas maksas, jaunu abenentu pieteikumus, sludinājumus

ZIEMASSVĒTKU DĀVANU SŪTĪŠANU UZ DZIMTENI UZTICIET LIELĀKAJAI SAIŅU SŪTĪŠANAS FIRMAI EIROPĀ

TAZAB & CO. LTD. Tazab House, 22 Roland Gdns. LONDON, S.W. 7, ENGLAND

Ar šeit samaksātu muitu izsūtām drānas, veļu, apavus, ārstniecības līdzekļus. pārtiku u.t.t. Saiņi ceļā apm. 6 nedēļas. **Mūsu pārtikas — EKSPRESS — saiņi ceļā no 3—4 nedēļām.** Saiņus varat sūtīt arī pa gaisa pastu. Rakstiet mums, un mēs jums nekavējoties atbildēsim, ja vajadzīgs, nosūtot arī drānu paraugus pa gaisa pastu

Cenrāži, sarakste un paskaidrojumi latviešu valodā.

SPEC. ZIEMASSVĒTKU SAINIS sasniedz adresātu 3—4 nedēļās.
Saiņa saturs: 5 mārc. balto— 0000 — miltu, 5 mārc. cukura, 5 mārc. kausētu cūku tauku, 1 mārc. šokolādes, 1 mārc. saldumu, 1 mārc. rozīņu, 12 Ziemassvētku sveces. **SAIŅA CENA $26.—. Muita un visi sūtīšanas izdevumi ierēķināti cenā**

Lūdzam izdariet Ziemassvētku pasūtinājumus laikus.